

693

"Carik"

7-8

1254 M. C. Sahabetlin
tekin dağ

Seydi Ali D.

Abdullah

693

.X.X..X.X.X.X.X.X.X.X.X.

.....((PILAN 1)).....

*Maabulur
S. İsmail Çelebi Tazavi
Mukarram H. Yılmaz
H. J.*

- (1) - BIBLIOGRAFI .
2) - MUKADDEME .
A) - SEYDI ALI REİS HAKKINDA BİR KAC SÖZ .
B) - MIRATILMEMALİK HAKKINDA BİR KAC SÖZ .
3) - MIRATILMEMALİKİN BU GÜNÜK SİVEYE GÖRE NAKLİ .
4) -- İSİM HAZLARIN YANI SAHİS VE SEHİR İSİMLERİNİN . GEÇEN VAKA-
LARIN DİĞER MENBALARA GÖRE TESBİTİ .
5) BB- ÇAGATAYCA SİİRLERİN TERCÜMESİ .

== BIBLIOGRAFYA ==

ŞEĞEREİ TURKİ	ABULGAZİ BAHADIR HAN	RİZANUR MİLLET KİTAPHANESİ 73 ASILNÜŞHA (ÇAGATAYCA 72
EKBERNAME	ŞEYH ABU-AL FAZL MUBAREK	CİLT 3 UNIVERSİTE 2247) 2248) no (TALİK) TAHRANDA 2249) BASILMIŞTIR .
ALEMİ-ARAYI ABBAS	İSKENDER MÜŞİ (FARİSİ)	MİLLET KİTAPHANESİNDE 816
TARİHİ HİNDİSTAN	FARİSİ	MİLLET KİTAPHANESİNDE 759
ŞAHİFİLÂHBAR	MUNECCİM BAŞI	UNIVERSİTE 3 CİLT . FENİ NO 183 2492-I) 2493-II) NO 2494-III)
HAYRULLAH EFENDİ TARİHİ	UNIVERSİTE 18CİLT FEN NO 308 .	
HAMMER	MİLLET KİTAPHANESİ CİLT 5 NO 634/643 .	
KUNHALÂHBAR ALALİ EFENDİ	UNIVERSİTE YAZMA CİLT 4 .	
MİRATİ KAINAT	NIŞANCI MEMET UNIVERSİTE 2356 .	
GÜLŞENİ MAARİF	ŞİHZADE ESSEYİT MEMET ESAT EFENDİ UNIVERSİTE 2399 .	
NAHBETEL TAVARİH VE ELÂHBAR MEMET İBNİ MEMET	KENDİMDE .	
TUHAFAT ALKİBAR Fİ ASFAR ALBÂR (KÂTİP ÇELEBİ)	UNIVERSİTE 17190 .	
MUHARABATİ BAHİRİYELİ OSMANİYE	SÜLEYMANNUTKİ 7980 .	
ASFARİ BAHİRİYELİ OSMANİYE	MEMET SÜKRÜ 10916N .	
UMMAN VE HİND DENİZLERİ HAKİMİ VE TÜRKLER	İSTANBUL 934 .	
AÇA TARİHİ	ÖMER ZİYA MÜTERCİM MİLLET 2 .	
MECMUATİ MÜŞAATİ FERİDUN	İNKILÂP CİLT 2 .	
	B.16/1 B.16/2 NO	

HINDISTANDA TURK HUKUMDARLARI	MUBAREK GALIP ISTANBUL	3302 .
IRAN TARIHI	(ALI FURUGI) N	3992 .
MUHIT	SEYDI ALI REIS NUROSMANIYE	
TARİH OSMANI ENCUMENİ MECMUASI	SU KISIMLARA BAKILMISTIR . (MAKALELER) .	
A) BIBLIYOGRAFIA : MUHIT . MUELLIFI . SEYDI ALI BIN HUSEYİN ELSEHIR BEKAYET RUMI NO 3989 S 15 SAT 293 (NECİP ASİM) .		
B) BİR OSMANLY DONANMASININ SOMATRA SEFERİ . NO 2739 S 2 SAT 604 .		
3) BAHREYİN DE BİR VAKA NO 2740 S 3 SAT 1139 .		
D) SARK LUNDEERİ (OSMANLI BAHRI AHMER FILOSUNUN SOMATRA SEFERİ UZRINE VESİKALARI NO 2740 S 4 SAT 1521 .		
SELANIKLI MUSTAFA EFENDİ TARIHI MİLLET KİTAPHANESİ NO 331 .		
PECEVİ TARIHI	KANUNİDEN BASLAR MİLLET	NO 108/111
HİNDİSTAN VE SUVAT VE AFGANİSTAN SEYYAHATNAMESİ :		
ESER . REİS ENCUMENİ TEFETİS VE MUAYENE (AHMET HAMDİ)		
İSTANBUL 1300 MİLLET 645 .		
MUSAVVER TURKİSTAN TARİH VE SEYYAHATNAMESİ	MİLLET	NO 867 .
(AMERİKALİ MÜSYU SİLLERİN SEYYAHATI) TERCİME: AHMET EF.		
DENİZ MUHAREBELERİMİZİN KROKİLERİ : TEGMEN NİZAD KUSAL MİLLET 1008 .		
DENİZ MECMUASI	(TÜRKLERİN DENİZ MUHAREBESİ) KURDOĞLU FEYZİ MAKALESİ	SAYI 335 .
BUVELİ İSLAMİYE	(HALİL ETHEM) İSTANBUL	1927 .
İSLAM ANSİKLOPEDİSİ	UNİVERSİTE .	
KAMUS EL ALAM	(SEMSETTİN SAMİ) .	
LUGATİ CAGATAY VE TÜRKİ OSMANİ	SİH SÜLEYMAN EFENDİ OZİKİ ENCARI İSTANBUL	1891 .
LUGAI NİMETALLAH	NURİOSMANİYE	4849 4853 .
BURHAN KATI	FARİSİ-TÜRKİ	UNİVERSİTE .

.X.X.X.X.X.X.X.X.X.X.X.X.

.... (((MIRATI MEMALIK)))....

Ş SEYDİ ALİ REİS HAKKINDA BİR KAC SÖZ :

SAİR MUHLİS İLE KATİBİ RUMİ VEYA SADECE KATİBİ , SEYYAH OCEANOGRAPHE OLARAK
ŞÜHRET KAZANMIS OLAN BÜYÜK BİR TÜRK AMİRALİDİR (1) PEDERİ VE CEDDİ İSTANBULUN
FETHİNDENBERİ TERSANE KETHUDALARI OLMAKLA , DERYA İLMİ KENDİNE MİRAS KALMISTI.
(2) 1552 DE KANUNİ İLE BİRLİKTE RODOS SERİNE İSTİRAK ETTİ , ONDAN SONRA MAGRİB
DE HAYRETTİN VE BİNAN PASALARIN VE DİĞER KAPTANLARIN SEFERLERİNDE BERABER
BULUNDU , KENDİSİ AK DENİZİN HERYERİNİ BİLMEKLE ÜĞÜNÜYOR VE İFTİHAR EDİYORDU .
1548 DE ACEMİSTAN SEFERİNDE PADİŞAHA REFAKAT ETTİ , KAFKASYA VE AZERBANDAN
GEÇMİŞ , HALEPTE KİS İSTİRAHATI ESNASINDA BİR PEYLESOF VE MUNECCİM NEZARETİ
ALTINDA EVVELA (HULASAT AL HAYA') ADLI KİTABINI TETKİK ETTİ , BİLHARE YİNE
ONUN TESVİKİYLE MEVLANA ALİ CELEBİNİN " RİSALEİ ALHAYA (3) İSMİNDEKİ KILASİK
ESERİNİN İLAVELİ TERCÜMELERİNİ HAZIRLİYOR . 960 SENESİNDE SONLARINDA KANUNİ
KENDİSİNE MİSİR KAPTANLIĞINI İHSAN EDİYOR , BASRADA PİRİ BEYİN BIRAKTIĞI GEMİ
LERİ ALUP MİSİR GÖTÜRMESİ EMİR EDİLMİŞTİR , SEYDİ ALİ REİS TE HALEPTEN
ÇIKUP MÜSÜL BAGDAD YOLUNDAN MİNER BASRİYA VARUP ORADA BULUNAN BES PARÇA GEMİYİ
TAMİR EDİYOR (4) 961 SENESİNDE DONANMAYI ALARAK MİSİR TARAFINA GİDERKEN O ZAMAN
ORALARDA EKSİK OLMAYAN BİR PORTEKİZ DONANMASINA RAST GELMİŞ GEREK O DONANMA İLE
YAPTIĞI HARPTTE GEREK FİRTİNANIN SİDDETİNEN BİR ÇOK GEMİLERİ BATIRUP , BİR ÇOK
MİHNET VE MESAKKATLERLE (GUCERAT) SAHİLİNE GELİBS VE GEMİLERİ ORANIN

1) İSLAM ANSİKLOMEDİSİ SEYDİ ALİ REİS MADDESİ K SUSSHEİM SAT 389 .

PECEVİ : ÇKT I SAE 170 .

2) - TAHAFULKİBAR Fİ ESFARİ ELBAHAR KATİBCELEBİ SAT 39 .

3) - BUNUN HAKKINDA NHEE PIEU , CAT : OF TÜRK , MSS , IN THE BRIT .

MUS , P 130 PERTSCH , VERZ , D , TÜRK HSS ... ZU BERLİN P. 314 .

4) - TAHFELKİBAR Fİ ESFARİ ELBAHAR (KATİB CELEBİ) , SAE 39 ..

PECEVİ : TERSANEİ AMİRE REİSLERİNDEN KESİTBAN VE TERSANE KETHUDASI HUSNİ
KETHUDANIN OĞLU SAT 140 ÇLT I SEYİT KAPTAN .

HAKIMINE EMANET BIRAKUP KARADAN 50 KISI ILE SEND . PENCAP . AFGANISTAN .
 MAVERAINEHIR . HORASAN . AZERBAIJAN VE IRANDAN GECEREK VE BURALARIN ISLAM HU-
 KUMDARLARININ MEKTUPLARINI ALARAK 964 SENESINDE BAGDAD YOLU ILE ISTANBULA
 GELMISTIR / DÖRT SENE SUREN BU SEYYAHATINI " MIRATULMEMALIK " ISMIYLE VAZIG-
 LANDIRARAK EDIRNEDE KANUNIYE TAKTİM ETMİŞ . FERİK KANUNİ VE GEREK BUYUK VEZİR
 BUSTEM PASANIN İLTİFATINA NAIL OLARAK EVVELA YEMİYE 80 AKÇA DERKAP MUALLA
 MEMURLUNU VE BİR AZ SONRA DIYARBAKIR TİMAR DEFTERBÂRLIĞI İHSAN EDİLMİŞTİ .
 970 HİCRİ 1563 MİLADİ SENESİNDE OLMUŞTU . (1) SEYDİ ALİ REİS SEYYAHATI ESNA-
 SINDA CAGATAYCA DA ÖĞRENİMİŞ VE KİTABINDA YAZDIĞI SİİRLERİ . ZİYARET ETTİĞİ
 SULTANLARIN MAKBUULU OLMUŞTUR . 982 SENESİNDE GEÇERATIN MERKEZİ OLAN " AHMETAB-
 AT " DA BULUNDUĞU ESNA DA HİNDENİZİNE AİT YAZDIĞI " MUHİT " ADLI KİTABI DA
 MUHİMDİR . (2) AYBU ZAMANDA İSTİRLAB . RUBUG MUCİP . MUKANSARAT . MUADDEL
 VE ZATULKURSI İGMAL VE İSTİMALİ HAKKINDA BES MAKALE ÜZERİNE " MIRATI KAINAT "
 ADILE TÜRKÇE VİR KİTAP DAHA YAZMIŞTIR . NİHAYET KENDİSİNİN " FETHİYE TERCÜMESİ
 ADINDA BİR KİTABI DAHA MEVCUTTUR .
 SİİRLERİ HALK ARASINDA RAGBET KAZANMIŞ VE BASTA GELENİ HALLAR ZARBMİSAL OLM-
 UŞTUR . BUNDAN SONRA BASINA FELAKET GELEN KİMSELER İÇİN " BASINA SEYDİ ALİ
 HALLERİ GELDİ " DİMEK ADET OLMUŞTU . İŞARINDA :
 " DEM NOLA MUCRİM İSEN YARINI SEFAAT HAHİMİZ VARDIR .
 DAYANSIN ZEHVİNE SAHİD BİZİM ALLAHİMİZ VARDIR " .

1) I. A. K. SUSSHEIM . SAT 290 .

2) ELİMİZDE MEVCUT NUSHA 1077 SENESİNİN SEFER AİNDE MUSTAFA RİNİ AHMET
 MARİFEİLE YAZILDIĞI ANLASILIYOR . TARİH ENCÜMENİ MECMUASI . 3293 .
 EL YAZISI İLE BİR KOPYASININ KENNİZ NAPOLİ KUTUPHANESİNDE OLDUĞU . E. S. O .
 CİLT I SAT 498 DA YASILIYOR .

" BARON HAMMER TARAFINDAN ALMANCAYA TERCÜMESİ VİYANA DA NESİR EDİLMİŞTİR :
 " W . TOMASCHEK ET M . BITTNER . DIE TOPOGRAPHISCHEN KAPİTEL DES İNDİSCHEN
 BEESPIEGELS* MUHİT MIT 30 TAFELN VIENNA 1897 " NECİP ASİM :

T. E. M S 15 S 393 .

I. A 290 .

.SXSXSX.XSX.SXSXSXS.

...(((MIRATI MEMALIK HAKKINDA

BIR KAC SÖZ :

BEYDI ALI REİS DÖRT YILL SUREN SEYYAHATINI " MIRATIELMEMALIK " İSMİYLE VASIF-
LANDIRARAK . EDİRNEDE SULTAN SULEYMANEANUNİYE TAKTİM ETMİŞTİR . ASIL NUSHA
TOPKAPU SARAYINDADIR . İKİDAM MATBAASI TARAFINDAN 1313 TARİHLİ ÇIKARILAN EDÜTION
-U İSE NECİP ASİM BEY TARAFINDAN TERTİP EDİLMİŞTİR . KİTABIN NUSHALARI GAYET-
ENABİR BULUNAN PARÇALARDAN BİR ÇOK KİSMİ :

" HIND MALUMATI ASYAIYE " GERIDELERİNDE NESİR EDİLMİŞTİR . (1) NECİP ASİM BEYİN ELINE GECEN NÜSHA İSE , KAZAN ERBAP MAARİFİNDEN VE ESKİ ESERLERİ BULUP ÇIKARMAKTA BÜYÜK BİR İHTİSASI OLAN ABDULLAH BEY TARAFINDAN İKİDAM İDAREHANESİNE İTHAF EDİLEN NÜSHADIR . " MİTATELMEMALİK " BİR ÇOK KİTAPLARDA HÜLASATEN ZİKİR EDİLMİŞTİR . (2) NECİP ASİM BEYİN TERTİP VE NESİR ETTİĞİ NÜSHA PEK MUKEMMEL OLDUĞUNDAN MACARLI MUSTAŞİRİK " VAMPERİ " TARAFINDAN TAKTİR EDİLEREK İNGİLİZCEYE TERCİME VE NESİR EDİLMİŞTİR . BARON HAMMER TARAFINDAN ALMANCAYA TERCİME EDİLMİŞTİR (4) .

- (1) HAMMER CILT 5 TEZYILAT 311 DIYEZEK ASYA HAKKINDA HATIRAT ESERINDEN YAZILI , BOMBAY CEMİYETİ ASYAİYESİ MECMUASINDA İLK CILDİNDE BİR HLASA VARDIR .
- 2) P . CILT I SAT 170-171 .
K.A YAZMA CILT IV SAT 284 .
N.T SAT .
U.H.H.T S 113-123 .
- 3) THE TRAVELS AND ADVENTURES OF THE TURKISH ADMIRAL SIDI ALI REİS (LONDRES 1899) .
- 4) T.E.M. MUHİT ASİM BEY , S 15 SAT 293 .

.X.X.X..X.X.X.X.X.

MERATILMEMALIKIN BU GÜĞÜNKİ

ŞİVEYE TAHVİLİ

SAHİS VE ŞEHİR İSİMLERİNİN

GEÇEN VAKALARIN DİĞER MENBA

LARA GÖRE TESPİTİ :

Ç AGATAYCA ŞİİRLERİN TERCÜMESİ .

ŞUKUR ^{AYYEN} ~~MÜELLİF~~ OLMAYAN VE SAYISIZ SENALİ O VUCUDİ ELZEM VE HAYİR
HEDİYE EDİCİYE Kİ BÜTÜN MEVCUDİ GİZLİ BOŞLUKLARDAN VUCUDA GETİRİR BİR
ÇOK NİMETLERİNE GARK VE İNAYET DENİZİNE BOĞDU . KEMALE KADİR OLMASI VE
CELAL SAHİBİ OLMASI NE HOS . NAMI BÜYÜK VE UMUMA ŞAMİL OLSUN .

(MÜELLİF ONUN İÇİN)

YARADUP ALEMİ HAK VİRDİ SEREF

CUMLEDEN ADEMİ KİLDİ ESREF

HAKKI EY DİL ARAYUP SEYYAH OL

MARİFET BAHRINA VAR LELLAH OL .

MANASI :

" ALEMİ YARATUP ALLAH ^{Seref} HEK VERDİ
İNSANİ CUMLEDEN ÇOK SEREFLİ KİLDİ
EY GÖNÜL ALLAHİ ARAYIP SEYYAH OL
MA'RİFET DENİZİNE GİT GEMİCİ OL .

VE GÜZEL İKİLİKLERİNİN SELAMİ VE SAF HEDİYELERİNİN O MEVCUDATIN İFTİHARI
PEYGAMBER EFENDİMİZ Kİ ALLAH BUTUN MAHLUKATI MUTLAK ONUN MUHABETİ SEREFİ
İÇİN YARATUP . ANİ SÜNAHKARLARIN SEFAAT EYLEYİCİSİ VE ALEMİN RAHMETİ KİLDİ .

(MÜELLİF ONUN İÇİN)

" EYLEDİ NEFİS BİZİ GARK GUNAH
KİL SEFAAT İDE RAHMET ALLAH
HİMMET İT RUZ'İHERSERDE YARIN
YUZUMUZ AK OLA OLMİYA SİYAT . "

" DİNDAR PADİSAHİN METHİNDE "

İSLAM SAADETİ PADİSAHİN ENCAMINA DUA ETMEK DAHI HER İMANLIYA LADİM VE
BELKİ VACİP VE LUZUMLUDUR . HUSUMETLEKİ . CİHAN BEHTANLARININ SULTANİ ,
DUNYA VE ZAMANIN HAKANI , İSKENDER SEVKETLİ VE FERİDUN VEKARLİ . NEWSİRVAN
ADALETLİ , HATEMİ HİMMETLİ , KAYSER SALDIRISLI , DARA DEVLETLİ KARALARIN
VE DENİZLERİN SULTANİ , KUDRET VE GALEBE SAHİBİ , YERLESMİS ZAMANIN SAHİBİ
ZİYADE ZENGİNİ SULTAN SULEYMAN BİNİ SULTAN SELİMİ ALLAH ÖMRÜNİ DAİMA YÜKSEK
ETSİN VE SALTANATINI ZAMANIN SONUNA KADAR KUVVETLİ EYLESİN . ONUN EMİNİ OLAN
RUHİ İÇİN EMİNİZ .

(MUELLIF ONUN ICIN)

" DUAM OLDUR SAH RUMUN ILAHI
SAADET BARLA GECSUN SAL'U MAHI
ANIN FERMAN YERI HAKANI CININ
MUTII HIND'U SINDIN PADISAHİ . "

MANASI :

ALLAHA MUTI'I RUMUN PADISAHINE DUAM SUDUR KI
SENEBERİ VE AYLARI SAADETLE GECSIN
CININ HAKANI ANIN FERMANINDADIR
HINDU SINDIN PADISAHİ ANIN MUTIIDIR .

(KITABIN TERTIBINE SEBEP OLAN)

BU KITABIN TERTIP OLUNMASINA SEBEP OLAN O DURKI : ALEMIN SIGINDIGI ALLAHIN
ZIYADE IZZETLISI MUBAREK PADISAH HAZRETLERINI SARK MEMLEKETINE YUZ CEVIRUP
SAADET ILE HALEPTE (MUHAMIYE) (1) KISLADIKLARI MAHALDE BU KÖLEYE MISIR
KAPTANLIGI SADAKA OLUNUP . BUNDAN EVVEL MISIRDEN BASRE ISKELESINE GÖNDERILEN
DONANMA GEMILERININ MEVCUD OLANI YINE MISIRA VARMAK FERMAN OLUNUP . EMIRLERİ
UZERINE (MAHRUSA) (2) BASRAYA VARILUP MEVCUT OLAN ONBES PARÇA KADIRGA ILE
HERMUZ DENIZINDEN . MISIR VILAYETİNE GİTMEK NİYET OLUNUP FAKAT (KUL YAPAR
TANRI DA TAKTİR EDER) MANASINCA TAKTİR OLUNAN TEDBİRE MUVAFIK DUSMEYUP .
MISIRA GİTMEK NASIP OLMAYUP . MECBURAN HIND VILAYETINE DUSULUP MEMLEKETTEN
GİDİLMEK MUMKUN OLMAYUP MISIR KOLLARINDAN PADISAH HAZRETLERININ HELAL YETİCİSİ
OLUP NİMET HAKKI BİLİR BERABER KULLARINDAN BİR MİKDAR KİMSE İLE KADARADEN
RUM DIYARINA GİTMEK TESEBBUS OLUP . ÇOK OLMAK ÜZERE KEÇERAT VILAYETİ VE HIND
VE SENDU MAHTER ZEMİNİ (GARİP MEMLEKETİ) YANI ZABLISTAN (3) BUHSAN VE HATT-
ILAN VE TURAN VE İRAN YANI . MADERUNNHİR VE HARASAN VE HAVARİZİM VILAYETİ VE
KEPÇAK OVASI GEZİLUP O TARAFLARIN ASLA YOL BULUNMAYUP NETİCE DE MESHEH FERA-
SANDAN İKİ İRAK YOLU İLE YANI . KIZDINI VE HEMDANDAN BAGDAD ŞEHİRİYE GELUP
SELAMETLE ÇIKILDIĞIDA YOLDAN OLAN SAFA DOLU DOSTLAR VE VEFALİ KARDESLER BU
SELAMETLİ YERE GELUP EĞERCE BİZİM BASIMIZDEN GEÇENLER (FERİC VADE SİDDET)
HİKAYELERİNDEN UZUN VE DAG VE OVALARI TEMASAMIZ MEKKE VE CİDDE SEFERLİNDEN
ZİYADEDİR DEMEK MUBALAGA OLMAYUP CÜMLESİ VAKİ OLAN SÖZLERDİR . VE SÖYLENENİ
SEFERDE VAKİ OLAN MÜSİBETİ BEYAN ETMEKE HİNDUN DENİZİ MÜREKKEP VE SEND VILA-
YETİNİN ORMANLARI KALEM OLUP . BİN KATİP TOPLANARAK DENİZ MİHNETLERİNİN BİNDE
BİRİNİ VE YUZ HESAP MEMURU BİR ARAYA GELSE KARADAKİ MİHNETLERİN ONDA BİRİNİ
YAZMABENİ TASAVVUR ETMEK MUMKUN DEĞİLDİR .

HİÇ OLMAZSA . GÖRÜLEN ŞEHİRLER VE TEMASA OLUNAN ACAYİPLER VE GARİP SEYLER
VE ZİYARET OLUNAN MUBAREK MEZARLAR VE BU CÜMLEDEN . VUKU BULAN ELEMLER MİHNET
SÖYLENUP BİR KİTAP TERTIP OLUNMAK RECA DEDERİZKİ . İSİDENLER KEDER DOLU
HİKAYEMİZİ ANLAYUP HALİMİZE ACISINLAR . DIYE GAYRET EDUP (İSRAR İSTEDİ ELDE
EDER) İKTİZASIYLA BAŞLANUP VE MÜZEYYEN GÖSTERMEK MURAD OLMAYUP VE KAFİYE
TARZINA RIYET OLMAYUP HERKESİN ANLAMASI İÇİN HER GÜNKİ KELİMELER LE YAZILUP
OTURULMASI ADET İDİNLİMSİ YANI SULTANAT KAPUSU OLAN İSTANBUL ŞEHRİNE GELİNCE
BELA VE MİHNET NİHAYET VE MİHNET HİKAYESİ NETİCE BULUP . GERÇE ÇEKİLEN MİHNET
MİHNETİ TAMME NİSBETİNDE OLUP FAKAT HER VILAYETİN AHVALI ANDAN GÖZÜKÜR OLM-

1) BÜYÜK ŞEHİR . 2) BÜYÜK ŞEHİR . 3) ZABEL = KABIL .

- AKLA ISMI (MI'ATILMEMALIK ? MEMLEKETLERIN AYNASI) OLMAK MUNASIP GÖRÜLDÜ .
RECA OLAN SUDURKI : FEYZİ İRİBEN DOSTLERİN NAZARI İLE MEKBUL OLDUKDA NE BU
HICRAN VADİSİNDE BASI DÖNEN VE GURBET DİYARINDA İNLEYENİ VE AGLAYAN KUVVETİ
ZAFİ HAYIR DUA İLE ANUP GAMLI GÖĞLÜNÜ SAD İDELER .

" MUELLİF ONUMİCEN "

" HER KİSİ İSTER ALEMDE KOYA AD
HAYIR İLE TAKİM KİLALAR ANI YAD
SERKUZESTİM BEN DAHI ZİKR İTĐUKUM
BİR DUA İLE ANILMAKTIR MURAD .

... ((MİRATI MEMALIKIN DESTANININ BAŞLAMASI))...

"YİNE DERYAY'I MİHNET EYLEDİ CUS
MEVCI GAM BAŞDAN ASUP İTĐİ HURUS
DEHR İDUP ASİKARE YİNE SENİ
NE GARKA KAŞD ETDİ TEN'I BEFINE SENİ ."

ALEMİN SİGİNDİĞİ PADİŞAH İLE BİRLİKTE DOKUZYUZALTMİS SENESİ RAMAZANININ UZA-
MASINDA MUBAREK İKBAH VE SADET İLE SARK DİYARINA YUZ ÖZVİRUP KİSLAMAK İCİN
HALEP VİLAYETİNE DÖNDÜKLERİNDE BU BENDİYE DE MUBAREK SEFER HİZMETİ LUZUM
OLMAKLA ASKER ZAFER KİLAVUZLUĞU İLE YOLA ÇIKUP SAADETİLU PADİŞAH İLE MUBAREK
ZİYARET OLUNUP VE KONYAYA GELDİKDE , MÜTELAYI RUM VE SULTANİİLEMA VE SEMSİ
TEBRİZİ VE SİH SADRETTİN KNUS HAZRETİLERİ ZİYARET OLUNUP KAYSERİYE GELDİKTE
SİH VAHDETTİN KERMANİ VE SİH BURHANETTİN MUFAPAK VE SİH BEHAETTİN ZADE VE Sİ
İBRAHİM AKSARAYI VE DAVUD KAYSERİ ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA HALEBE MAKTUP
DAVUD BİNİ VE ZEKERİYA VE BENİ BELİYA ALEYHİSSELAM VE ESHABTAN SADİNSARI
VE SEYİT ENSARI VE SAİT ENSARI VE SALİHLARIN MEZARLARI ZİYARET OLUNUP MUBAREK
KURBAN BAYRAMI SAADETİLU PADİŞAH İLE ANDA OLUP BUNDAN EVVEL MİSİR KAPTANI PİR
BİN (1) SUVEYİS İSKELESİNDEN OTUZ KADAR BASTERDE İLE 3 KADIRGA VE KALİNE VE
KALYON İLE ÇIKUP KİLZEM ARABDEN (3) XANI KIZIL DENİZDEN CİDDEYE UĞRAYUP ANDA
VİLAYET YEMENE VARUP BABİMENDEP BOĞAZINDAN ÇIKUP ADEN ÖNÜNDEN SAHR VE ZAFAR
YOLU İLE (4) RE'İSULENDİ GEÇUP YOLDA ZİYADE SİS VE DUMAN OLUP GEMİLER AYRI
DUSUP SAHR YAKININDA BİR PARÇALARI PARÇALANUP GERİ KALANI KURTULUP NETİCEDE
UMMAN VİLAYETİNDEN MESKET (5) KALASI ÜZERİNE GİDUP BU KALAYI FET EDUP HALKIN
ESİR EYLEYUP VE HÜRMÜZ VE BİR HAT (6) ADALARINI YAGMA EDUP BASRA İSKELESİNE
GELDİĞİ ZAMAN , TOPRAGA SERPELEYİNCE DUSMANIN DONANMASI GELİYOR DİYE HABER
ALINUP VE MESKET KALASINDAN ALINAN KAFİR KAPTANI DAHI DONANMA GELMESİ MUHA-
KKAKTIR BURADAN

1) PİR REİS . KİTAP BAHRİYENİN MUELLİFİDİR . KEMAL REİSİN HAMSİRE ZADESİDİR
(KİTABI BAHRİYE) İKİ KİSİMDİR . BİR KİSMİ ADALAR DENİZİNİ DİĞER KİSMİ
ADRIYATİK İLE AK DENİZİN AHVALINDEN BAHS EDER . VE BİZZAT BUNLARIN HARI-
LARINI DA YAPARAK MEZKUR KİTABA ZEYLEN İLAVE ETMİŞTİR . BU ESERİN EL
YAZISILE İSTİNSAH EDİLMİŞ BİRER KOPYASI , MEKTEBİ BAHRİYE VE NUROSMANİY
KİTAPHANELERİNDE BULUNDUĞU GİBİ BERLİN (DRESDEN , VATICAN) (BOLOGNA
KİTAPHANERİNDE BULUNMAKTADIR . E.B.O CİLT I S 496 .

T.E.B S 28 .

BİLAHARE MİSİRDE İDAMEDİLMİŞTİR . S 38 .

2) BASTERDE / AMİRAL GEMİSİDİR . PAŞA BASTİSTERDESİ DAHI DERLER +

DURMA YOKSA ÇIKMAK NASIP OLMAZ DEYİNCE , DONANMANIN HEPSİNİ ÇIKARMAGA KADIR OLMAYUP HAMAN KENDİNE AİT OLAN ÜÇ DANE KADIRGA İLE KAFİR GELMEDEN EVVEL KACUP BİR KADIRGASI BAHRİYİN (7) YAKININDA PARÇALANUP İKİ KADIRGA İLE MİSİR GELİP DİĞER GEMİLER BASRA'DA KALUP İKİ KİYAT PASA (1) HAZRETLERİ DONANMADA MİSİR SANCAGI BEYLERİNDEN LESKER SERDAR OLAN ALİ BEYE KAPDANLIĞI TEKLİF EDUP (3) BAZI OLMAYUP OL DAHI KABADAN MİSİR GİDUP , GEMİLER YUZDURULUP BU HAREKET PADİSAH HUZURUNDAN İSİDİLİNCE , MİSİR KAPDANLIĞI HİZMETİNİ BASRA VİLAYETİNDE KİTİF SANCAGINDAN AYRILMIŞ OLAN MURAD (3) BEYE EMİR OLUNUP , MEVCUT OLAN GEMİLERDEN İKİ PARÇA VE BEŞ KADIRGA VE BİR KALİTE BASRA İSKELESİNDE KALMAK EMİR OLUNUP VE BİR KADIRGA DAHI BASRA'DA YANUP HELAK OLUP GERİ KALAN ON BEŞ KADIRGA VE İKİ PARÇA İLE MURAD BEYE BASRA İSKELESİNDEN MİSİR VARMAK UMIDI İLE ÇIKUP HERMUZ ÖNÜNE GELDİKTE , HAKİKATEN KAFİRİN DONANMASI GELDİKTEN GÖRÜLUP EHLİ İSLAMA KAPISI GELUP SİDDETLİ ÇENK OLUNUP YASI KAPTANLAR OLUP , SÜLEYMAN REİS (4) VE RECEP REİS VE ASKERDEN BİR ÇOK KİMSELER ŞEHİD OLUP VE BİR ÇOK TA İNSAN YARALANUP VE GEMİLERE TOP ATESİNDEN HAYLİ ZARAR ERİSUP NİHAYET GİÇE OLMƏKKLA KURTULUP FAKAT BİR PARÇALARI KALUP ACEP YAKASINA (5) TAİFELERİ DOKUP BAZI KİMSELERİ KURTULUP BAZISI ESİR OLUP PARÇAYI KAFİR ALIKOYUP , GERİ KALAN GEMİLERİNE BASRAYA GELUP DEVLET KAPISINA GİDİLMEK MÜMKÜN OLMADIĞI ARZ EDİLİNCE BU ESTİ DUACI VE ACIZ BENDİYE KATİBİ RUMİYİLFAKİR İSMİNİ SEYDİ ALİ BİN HÜSEYİLHAKİR ESKİ ZAMANLARDAN BERİ DENİZ ALEMİNE İSTEKLİ VE ONUN TAHSİL VE BUTUNLENMESİNE CAN VE GÖNÜLDEN İSTEKLİ OLUP SAADETLU PADİSAH İLE RODOSUN FETHİNİ BİLE EDUP O ZAMANDAN BU ZAMANA KADAR MAGRİP DENİZİNDE VUKUA GELEN BUTUN GAZALARDA VE FETH OLUNAN KALALAR İLE RAHMETLİ HAYRETTİN PASA VE SİNAN PASA İLE , ALLAHIN RAHMETİ VE AFFI ÜZERİNE OLSUN , DİĞER KAPUDANLAR İLE TURLU HİZMETLER İDUP UMUMİYETLE MAGRİP DENİZİNİN ETRAFI GEZİLUP DENİZ ALEMİNE AİT BUTUN GARİP HÜSUSLAR TAHSİL OLUNUP VE KENDÜYE MAL OLARAK HEYET ALEMİNDE VE HİKMET FENNİNDE VE DİĞER DERYAYA AİT OLAN HÜSUSTA VE YILDIZLAR HAKKINDA KİTAPLAR YAZILMIŞIDI .

-
- 3-KULZUM = KAPALI DENİZ DEMEKTİR . ASLİ YUNANIDIR (LİKAT) .
- 4-SEÇER = ÇESİREİ ARABIN ÇENUP SAHİLİNDE VE ADENİN ŞARK CİHETİNDE BULUNAN M YERDİR / SEFAR BAHRİYEH OSMANİYE S.431 .
- 5-MİSKET = KAR SAHİLLERİNDE OLUP KUVVETLİ BİR PORTEKİZ USSULHAREKESİ İDİ .
- HASIYE BİR MURACAAT .
- 6-BERHET = (KESM) PORTEKİZLİLERİN ELİNDE İDİ / ESFAR BAHRİYEH OSMANİYE :
G 1 S 431 .
- 7-BAHREYN= HERMUZ İLE BERAHT DEN EVVEL UFAK ADALAR OLUP REİS MURAD REİS İSMİNDE BİRİSİ İDİ . T.E.M BAHRİYİNİ DE BİR VAKA S 3 S 1139 .
- 1-KİYAD PASA = BASRA BEYLERBEGİSİ İDİ . DONANMANIN SÜVEYİSE İRSAL OLUNMASINA KATİFE SANCAGINDAN MAGRUL OLURSA İNŞAALLAH TALA EMİNDİR Kİ İSAL İDE DİYE ARZ VE İLÂM ETMİŞİDİ . OLD 1 S 170 . . TAHNELKİYAR Fİ
ESKARULBAHAN S 38

HUSUSIYLE ISTANBULUN FETHINDEN BERİ BABAM VE BÜYÜK BABAM GALATA VİLAYETİNDE
DARUZZAAİ AMERE VE (TERSANE) KETHUDALARI OLUP, DENİZ İLMİNDE HER BİRİ MAHİR
VE MAHARETLERİ AYDIN VE MALUM OLUP DENİZ İLMİ KİME SANAT İSE BU BENDYE MİRAS
OLUP ONUN İÇİN BU SERMAYESİ AZ VE TAKATI YOK OLANDERYADAN HAKKIYLE ANLAR İHTİ-
MALİ İLE BU SENE ZİLHİCCENİN SONLARINDA MİSİR KAPTANLIĞI HİZMETİ SADAKA OLUNUP
BASRA İSKELESİNDE MEVCUT OLAN GEMİLER BU SEFERDE MİSİR TARAFINE GİTMEK EMR
EDİLDİKTE FERMAN İCABINCA SENE DOKUZYUZALTMİSBİR MUHARREM İLHARAMININ BİRİNCİ
GÜNÜ HALEP MESHERİNDEN BASRAYA GİTMEK İSTENUP UFAK CÖL (BİRYESİK) ÖNÜNDEN FRAT
KÖPRÜDEN GECİLİP REHABİYE (1) VARILIP İBRAHİM ALEYHİSSELAMIN MAKAMI ZİYARET
OLUNUP VE NUSAYBİNDEN MUSULA VARILUP, YUNUZ BİNİ VE CERCİSİ BİNİ ALEYHİMA
ESSELAM VE SİH MEMET GRABİLİ VE FETH MUSULİ VE KAZİBÜLYAN MUSULİ ZİYARET OLU-
NUP SONRA BAGDADA GİTMEK İSTENUP KALAI TEKİTTEN SAMİREYE UGRAYUP İMAM ALİ
ALEYHİMADİ VE İMAM HASENİ ASKERİ ZİYARET OLUNUP ŞEHİRİ ASİK (2) VE MASUKTAN
NUYİ KASİYESİ VE FENSAR BEMKE YOLU İLE BAGDAD MESHERİNE VARILUP KÖRÜDEN DİCLE
YANI SAT BAGDAD GECİLİP YUSA ALEYHİSSELAM, İMAM A'ZAM VE İMAMAHMET HANBEL
VE İMAM YUSUF VE İMAM MEMET VE İMAM MEMET GAZALİ VE İSA BİNİ İSHAK ALEYHİSSELAM
VE İMAM MUSA KAZİM VE İMAM MEMET TEKİ VE KANBER ALİ VE SİH ABDULKADİR GEYLANİ
VE CUMEİT BAGDADI VE MARUF KERHİ VE SİH SİYLY VE SER'İSAKATI HALLAC MENSUR VE
YESER HAFİ VE CÖMERT KASAP VE BEHLUL DİVANE VE FAZİLİNİ BİABBASI VE SİH SAHA-
BETTİNŞEHİRDİ VE SİH DAVUD TAI ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA KALATUETAYİR
ÖNÜNDEN GECİLİP KALAI BİBEYDE VARILUP KASABAI MESİP ÖNÜNDEN FURAT KÖPRÜ İLE
GECİLİP AZZUYE YANI KERBELAYA VARILIP HAZRETİ İMAM HUSEYİN VE MESHEH ŞEHİDA
VE HURŞEHİT ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA SAFATA TARAFINDAN CÖL YOLU İLE MESHECE
GİDİLİP İKİNCİ GÜN HAREYE YANI NECFE VARILUP, HAZRETİ İDEM VE NUB BİNİ VE
MESMUN ALEYHİSSELAM VE HAZRETİ MURTAZA ALİ RADİYALLAHUANH ZİYARET OLUNUP VE
KÖPEYE VARILIP KÖPE MESCİDİ VE NEBİLERİN MİHRAPLARI HAZRETİ ALİNİN SAADETLİ
HANESİ VE KIZIL MAKAMI (1) VE DULDUL ZİYARET OLUNUP SONRA HUSEYİNİYE KALASINA
GELİNUP YOLDA SİLKUFL BİNİ NEBİ HARUN ALEYHİSSELAM ZİYARET OLUNUP ORADAN HAL-
EBE GELİNUP ORADAN DAHI ZAMAN SAHİBİNİN MAKAMI YANI İMAM MEMET MERHADİ VE İMAM
AKBİL BİRADER HAZRET ALİ VE SEMS MESCİDİ ZİYARET OLUP VE FURAT GİNE KÖPRÜDEN
GECİLİP TEKRAR BAGDADA GELİNUP VE GEMİLERE GİRİLİP BASRAYA HAREKET OLUNUP YOL-
DA MUDAYİNİ BEYİR OLUNUP TAKİ KESRİ VE KASİR SAH SENAN TEMASA OLUP SELMASI
FARSI ZİYARET OLUNUP VE HAMMARE BOGAZİ GECİLİP VASİTA (3) YOLU İLE ZEKİYEYE
VARILUP KARSİSİNDE AZİZ BİNİ ALEYHİSSELAM ZİYARET OLUNUP AÇEL KALASI İLE MEZ-
RA KALASI ÖNÜNDE SADRLSEVİYE VARILUP ONDAN SONRA SABA BASRAYA VASİL OLUP AYNI
SENE SEFER AYININ SONUNDA ŞEHİRİ GİRİLDİ.

- 3) P. CİLT I SAT 170 . T.K.B SAT 28 .
- 3) KATİF = AHSÂ (İEMA) BURADA KÂİNDİR . MURAT REİS ASLAN FÂS AHÂLİSİNDEN
OLUP KANUNİ DEVRİNİN MESAHİR ÜMERAYI BAHİRİYESİNDENDİR . HAYİRLARI VE FUTU-
HATİ ÇOKTUR . 1012 HİCRİ 1603 MİLADİ ŞENESİNDE RODOSTA VEFAT ETMİŞTİR .
KABRİ ZİYARETGAHTIR . E.B.O CİLT I SAT 443 .
- 4) E.B.O CİLT I SAT 443 .. PECEVİ CİLT I SAT 170 .
- 5) YER ACEH = KAR = HURMUZ ADASI KARSİSİNDE SİRÂZ SAHİLLERİ İRAN TARİHİ DAK-
AUMULK MEMET ALİ FURUGİ ===== 1) URFA DİNLEN ŞEHİRİMİZDİR . 2) ASİK
ŞE SAHİRENİN KARSİSİNDE BUGÜN BÜYÜK BİR HARABEDİR .

" VILAYET BASRADA VUKUA GELEN HALLERİ BEYAN EDER "

ERTESİ GÜN MUSTAFA PASA (4) HAZRETLERİLE BULUSUP ELİMİZDE OLAN MUBAREK FERMAN -İ GÖRÜNCE MEVCUT OLAN ON BES PARÇA KADIRGAYI TESLİM EDUP , TAMİRE MUHTAC OLAN YERLERİ MÜMKEN OLDUKÇA TAMİR EDULUP VE BAĞLANUP VE REİSLERDE HURMUZ İNAYENİMDE BİR MİKTAR KUMBAR BULUNUP ONUN İLE HER GEMİYİ SU HUSUSİ İÇİN KAFİ MİKTAR DA KANTASI HAZIRLANUP MEVSİM ZAMANI ÇOK UZAK OLMAKLA BESER ~~ME~~ AY KADAR ORADA OLU ALİ MESCİDİ VE HABAN BASRİ VE TALHA VE ZUBEYİR VE İNS BİN MALİK VE ABDURRAHMAN BİNİ AVF VE ALLAHIN RİZASI CÜMLESİNİN ÜZERİNE OLSUN BUTUN ŞEHİR ŞEHABEBER ZİYARET OLUNUP TESADUF BİR GECE RU'YADA KILICIMI KIRILMIŞ GÖRÜP , SİH MUHİTTİN ARA MUKADDES OLSUN MUHAMMEDİN RU'YADA KILICI KIRILUP SAHABELERE KIRILMA VAKİ OLDU DİYE NAKİL ETTİĞİ YİNE RU'YAMDA BU HAKİRE HATİRA OLUP ÇOK KORKUP MUHAMMEDE DUA EDUP İSLAM ASKERİNİN MUZAFFER OLDUĞU KALBİME ZAHİR OLUP DUAYA BAŞLADIKTA UYNIK OLUP SÖYLENEN VAKAYI KİMSEYE ~~SÖYLEMEN~~ SÖYLEMEYUP , BİR ÇOK ZAMAN ONUN KEDERİNDE OLUP , BİR FİKİRDE OLARAK MUSTAFA PASA HAZRETLERİ HEVİSE FETHİNE

-
- 1) HAZRETİ ALİNİN KÖLESİ , HİLAFETİNDE HACI İDİ . (LUGAT)
 - 2) MEDAIN * MEDİNELER , İRAK ARABTA TAYFUN İLE SİLFKİYE HARABESİ .
 - 3) VASTA BASRA İLE KOFE ARASINDA HACCAC BENİ YUSUF YAPTIRMISTIR .
 - 4) T.E.M BAHREYİN DE BİR VAKA S 3 S 1139 .
- HAKİYE II MURAT SAHA GÖNDERİLEN HUKUM .

PARLAK TAIFALAR GÖNDERUP BU HAKIRI BES KADIRGA İLE ULYAN OĞLU TARAFINDAN
VİLAYETE MAZERET ERİSMEDEN EYU ABALARA GÖNDERUP GEMİLERDE OLAN MİSİR ASKERİ
KEBBİSİLE GİDUP CENK HUKMUNU KALANIN FETHİNİ MUYESSER OLMAYUP YUZDEN FAZLA
TUFENK ATAR YOLDASLARIM ORADA SEHİT OLUP GERÇİ BU VAZİYET ÇOK UZULUP LAKİN
ANLATILAN RUY'ANIN TABİRİ BUNUN İLE DEF' OLDU ZAN OLUNUP ; FAKAT TEDBİR İLE
BOZULMADIGINI GÜNDEN AYDINLIKTIR (1) .

(SEYHI)

" OLACAK NESNE OLUR CARU NA CAR

GEREKAN GONLƏNİ GƏG TUT GEREKDAR . "

NIHAYET MEVSİM ZAMANI YAKIN OLUNCA MUSTAFA PAŞA BİR PERKENDE YANİ BİR FIRKATA
İLE DENİZ İLMİNDE MAHİR SERİF DİMEKLE MARUF BİR KİMSEYİ HURMUZ TARAFINA İÇ
YUZUNU DİKKATLE ARAMAK İÇİN GÖNDERİLUP BİR AY KADAR O KENARLARI TEMASA EDUP
(2) DÖRT ADET PARÇADAN BASKA DÜŞMAN GEMİSİ YOKTUR . ONLARDA MEVSİM GEMİSİ DİR
DİYE HABER GƏTİRİNCE ASKER GEMİLERE GİRUP MİSİRƏ HƏRƏKET OLUNDU .

" HURMUZ DENİZİNDE VUKUA GELEN
HAVADISI BEYAN EDER "

AYNI SENE SABANININ BİRİNCİ GÜNÜ BASRA İSKELESİNDEN HƏRƏKET OLUP VE EVVELCE
SÖYLENEN SERİFİ PAŞA HƏZRETLƏRİ FIRKATASI İLE HURMUZE GELİNCE YOLDAS OLMAK
İÇİN GÖNDERİLUP SATTILARƏBDAN MEHZƏRİ YOLU İLE ALLAHƏ YAKIN OLAN KULLAR VE
HİZİR ALEYHİSSELAMIN MAKAMI ZİYARƏT OLUNUP ONDAN SONRA HURMUZ DENİZİNƏ ÇIKILUP
DƏSPOL VƏSSTƏR KENARLARINDAN (3) GƏZİRƏİ MUHTƏRƏME YANİ HƏRƏKE MƏKTUP (4)

1) PORTEKİZLİLƏRƏN GÖRƏ , TÜRKLER İRANIN ARABİSTANƏ EN YAKIN YƏRLƏRİNİ ELƏ
GƏCİRMƏK İSTƏYORLƏR . BANAHE (BAHREYİN) KALASINA GÖZ DİKMİSLƏR . BUNUN İÇİ
İKİ KADIRGA , YƏTMİŞ KAYIK DONANUP YƏNİGƏRİ VE MİLİS OLARAK (LAHSA GÖNULİ
ULƏRİ) 1200 KİSİ İLƏ ADAYƏ GƏLDİLƏR . ADA REİSİ (MURAD REİS) İSİ HURMUZ
VALİSİ (ANTUVAN DƏ TU RƏNİYƏ) YƏ BİLDİRMİŞTİ / YƏRDİM GƏLMİŞ . MURAD REİ
PORTEKİZ KUMANDANİ (ALVARES DƏ SİLVEYƏRƏ) İLƏ GÖRÜBMÜŞTÜ . VƏ KALADƏ KAL
MAGİ MÜNƏSİP GÖRDÜLƏR . FAKAT HURUC YAPARAK MƏĞLUP , ALVARESDE DAHİL ÇOK
KİMSƏLƏR ÖLDÜ . (ANTUVAN DƏ TU RƏNİYƏ) NİHAYƏT MURADINƏ ERMİŞ . TÜRKLER AD
DƏ SİKİŞMİSLƏR VƏ BASRAYƏ ÇEKİLMƏK İÇİN MURACAAT ETMİŞLƏR . 1200 KİSİDƏN
300 KADARI BASRAYƏ DÖNMÜŞ . T.E.M BAHREYİN DƏ BİR VAKƏ S 3 S 1139 NO 2740
BİLƏHARƏ MURAD REİSƏ GÖNDƏRİLƏN FƏRMAN HƏSİYƏ II .

İMAMI MEMET HANEFİ HAZRET ALİ VE SAHABELERDEN SEHİTLER ALLAH ONLARDA RAZI RAZI OLSUN ZİYARET OLUNUP VE SİRİZ İSKELESİNDEN (1) RİSİHLERE (2) GELİNUP FİRİSİ TOPRAKİ (BERRE FARS) YANİ SİRİZ KENARLARI TEMASA OLUNUP DENİZDE BİR CELEBE YANİ ÇEKİLDEYE RAŞT GELUP DÜŞMANIN VAZİYETİ İÇ YUZU SORULUP , HABERLERİ OLMAYUP NETİCEDE ARAP SAHİLİNDE HİÇİR YANİ LEHSA (3) YAKININDA KİTİF SEHRİNE VARILUP ORADA DAHİ BİR SAYITI BULUP ONDAN DAHİ SORULDUKTA HABER ALINMAYUP ONDAN SONRA BAĞRETTİNE GECİLİP HAKİMİ REİSİ MURAD İLE (4) GÖRÜŞUP ANDAN DAHİ SUAE OLUNUP O DAHİ DENİZDE DÜŞMAN YOKTUR DİYE HABER VERUP VE BAĞRETTİNİN DE GARİP HİÇİETTİRKİ TAHMİN İLE SEKİZ KULAC VE DAHA FAZLA DENİZ DİBİNDEN DENİZCİLER ELLERİNE BİRER TULUM ALUP VE DENİZE DALUP DİBİNDE TATLI SU İLE SÖYLENEN TULUMU DOLDURUP DAIMA REİS MURADA GÖTÜRUP O BU YAZ GÜNLERİNDE BUTUN SULARDAN LATİF VE HEM SOĞUK OLMAKLA REİS MURAD HER ZAMAN ONDAN İÇUP BU HAKİREDE HÖRMETEN ONDAN SU GONDERUP HAKİKATEN GAYET HEM İYİ SU OLUP ALLAHIN KUDRETİNE NİHAİYET VE BÜYÜK LUGUNE SON YOKTUR HER SEYE KADİR VE ONLARIN YANINDA (مرج البحرین یقیناً) BUNUN HAKKINDA KULLANILIR . VE SÖYLENEN SEHİR BAĞRETTİN DEMEYE SEBEB O DUR DİYE İNANIRLAR . HULASA : ORADAN DAHİ GİDİLİUP KİSİ ADASINA YANİ ESKİ HURMUZE VE BERAHT ADASINA (5) VE YESİL DENİZİN YANİ HURMUZDENİZİNİN PENCE ADALARINA UGRAYUP ASLA BİR YERDE HABER ALINMAYUP NETİCEDE HURMUZ GECİLDİKDE BASRADAN YOLDAS OLUP KILAGUZ OLAN SERİFE İZİN VERİLUP MUSTAFA PAŞA HAZRETLERİNE HURMUZ SİHHAT SELAMETLE GECİLDİ . DİYE MEKTUP GÖNDERİLUP VE ÇELKAR VE CADI KENARLARINDAN KİMİZAR VELİME DİMEKLE MARUF KASABA GECİLUP HORFKAN (6) SEHRİ YAKININA GELDİKDE KİRKİNCİ GÜNKİ , MUBAREK RAMAZANIN ONUNCU GÜNÜDÜR , KUSLUK VAKTİNDE ANSİZİN YERE SERİLEN KAFİRİN 4 ADET ÇUVVE BELKİ ERKA MUŞAVİSİ VUYUK BASKINI BARÇALARI VE ÜÇ BÜYÜK KALYONLARI VE ALTI ADET PORTEKİZ KRADELESİ (1) VE ON İKİ ADET GARAF YANİ ÇEKİTİRME (3) KALİTELERİ OLUP HERBİ 25 ADET GEMİ İLE ÜZERİMİZE GELUP BİZDE DERHAL TENTENELERİ AÇUP VE DEMİR OLUP HARBE HAZİR OLUP ALLAHIN İNAYETİNE TESLİM BÜYÜK NEBİLERİN VE LUTUF EDEN VELİLERİN LUTUFLERİNE BARIİLUP VE DİREKLERE KLANDİRELER DİGİLUP VE BAYRAKLAR AÇILUP HAZİRLIK BİTUP DERHAL MUHAMMED AVAZI İLE ÇENGE BAŞLAYUP BİR DERECE TOP VE TUFENK HERBİ OLDUKİ ANLATILAMAZ . ALLAHIN LUTU İLE BİR KAYONU TOPLA VURULUP FEK ELESİDAD ADASINI ÜZERİNE YANLANUP YATUP MAHV OLDULAR .

- 2) PORTEKİZLİLER ÜMİT BURNU TARIKİLE HİNDİSTANA KADAR GELMİŞLER ON ONBES SENE ZARFINDA HİLE VE DESİSE İLE AFRIKA , ÇEZİRETULALUP VE HİNDİSTAN SAHİLLERİNDE BULUNAN TİCARET MEVKİLERİNİ ELE GECİRMİŞLERDİ . VE BURALARI MUTET BİR KALELERLE TAHKİM EDUP PORTEKİZ HUKUMETİ TARAFINDAN TAYİN OLUNAN VE (YARIKIRAL) UNVANINI HAİZ BİR HİDİV TARAFINDAN İDARE OLUYORDU . BİRİNCİ (VASKO DOĞAMA) İDİ / EN ŞÖHRETLİSİ (ALYUKERLE) İDİ PORTEKİZ HANEDANINA MENSUP HER AYRILDI 1503 DE ZENKİBAR KEŞF 1507 DE ÇEZİRETLİLERİN (MESKET) SEHRİNE 1508 DE HURMUZ BOĞAZINI ZAPT ETMİŞTİ . BU ESNADA HURMUZ VALİSİ (ANTOVAN DE ORDINA) İDİ . E.B.O ÇELT I SAT 416 NO 2740 S 3 SAT 1139 .
- 3) DÖSPÖL VESİTER : BASRA KÖRFEZİNDEDİR .
- 4) HAREK : BASRA KÖRFEZİNDE VE BENDER YUSİRİN 55 KM SİMALI GARBİNDEDİR .
- 4) SİRİZ = LAR , HURMUZ ADASI KARŞISINDA .
- 3) RİSİHLER = İRANIN FARS KİLYASINDA BENDER YUSİRİN 8 KM CENUBUNDA BASRA KÖRFEZ SAHİLİNDEDİR .
- 3) LAHSA ≠ AHSİ , KİTİF SANCAGI BURADA KİNDİR . KANUNININ KOYDUGU NİZAMLA (MİSİR KAPTANLIĞI) (SUVEYS) (CİDDE) (NEMA) (ADEN) DERYA BEYLİKLERİ VE MERKEZİ (دوحه البیرون) KALASI OLAN (LAHSA) BEYLERBEYLİĞİ VE DAHA BONRA HÜSEYİN BEYLERBEYLİĞİ AÇILDI .

— 14 —

: : (MESİHI) : .

" KALIBA KORMADI CASM'I ANCUM
BU KADAR HADISAI UZAMAYI
BILMEZAM KIM NICE TABIR IDAYIN
SANA BU VAKAI KUBARAYI . "

MANASI :

YILDIZLARIN GÖZÜ GALİBAĞÖRMEDİ BU
BU KADAR BÜYÜK HADİSEYİ
BİLMEM NASIL ANLATAYIM
SANA BU BÜYÜK VAK'AYI .

HULASA YATSU ZAMANINA KADAR SİDDETİ HARB OLUP NETİCEDE KANUS KAPDANI YAYINCIK
DUSMANI KAPUDANI KORKUP GEMİLERİNE TENBİH TOPLARINI ATUP , DÖNÜN DEYİNCE PARÇA
LAR TİRE MOLE EDUP ALAT BOZUP HERMUZ TARAFINA DÜMENİ KİRDİLER . SAADETLİ PAD-
İSAHİN DEVLETİNDE ALLAHIN LUTFU VE İYİ RAST GETİRMESİYLE DUSMANE GALABE OLUNUP
DİN DUSMANLARINI PERİSAN OLDULAR . SONUNDA KARANLIK OLUP DENİZ YUZU SAKIN İKEN
ONUDA BİDDETİ RUZGAR ÇIKUP YELKENİ ACUP SAHİL YAKINOLMAKLA SABAH OLUNCA
YAPRAKTAN SAKINUP VE SAHİLLER TAKİP OLUNUP GİTTİKÇE YAKLAŞILUP ZİYADE SAGANA-
KLAR DUSUP ERTESİ GÜN BİR MİKTAR DENİZE ÇIKUP NETİCE DÜMENİ KIRUP YİNE YOLU-
MUZA DUZULUP ERTESİ GÜN HORFEKAN SEHRİNE VARILUP ASKER SU İCUP ONDAN SONRA
UMMAN VİLAYETİNDEN UMMAN KASABASINA YANI SUHAR SEHRİNE GELUP HABASA TEKRAR
ON YEDİ GÜN KADAR YİNE DENİZDE GİDİLUP MUBAREK RAMAZANIN YIRMIALTINCI GÜNÜ
Kİ-KADİR GEÇESİDİR - MESKET (4) VE KALHAT YAKININA VARILDIKTA SABAH DOĞRU
MESKET LİMANINDAN ON İKİ BÜYÜK PARÇA VE YIRMI İKİ GRAB HERBİ OTUZDORT ADET
GEMİ İLE GÖRNE DÖRÜK OĞLU GUVVE KAPDANI SAYISIZ ASKER İLE ÜSTÜMUZE YELKENİ
ACUP YANI PARÇALAR VE KALYONLAR GÖZ KARARTUP MAYESTERLERİNİ TAKUP VE PENTE-
LERİNİ EKLEYUP VE KARADELELER ÇEMBER YELKENLER ACUP VE GEMİLERİNİ KILANDIRA-
LAR İLE DONATUP ÜZERİMİZE YURUYUP BİZ DE YİNE ALLAHA SİGİNUP MUHAREBE İÇİN
KİYİDA HAZİR DURUP PARÇALAR GELUP KADIRGALARA CATUP , SİDDETİ TOP VE TUFENK
VE DOK VE KILIÇ HARBİ OLUP BİR DERECE HARM VECÖLDÜRME ODMUSTURKİ ANLATMAGA
İMKAN YOKTUR . MESELA :

e;m;k BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA SEFİRİ S 3 SAT 612 .

- 4) REİS MURAT , KANSO GAVRİ , KARAMAN , TEKE MENTESE KAZDAĞI YALILARI ATESLİ
GENÇLERİNİ KENDİ HİZMETİNE ÇAĞIRDI . BUNLAR SUVEYSTEN ELLİ ALTMİS GEMİ İLE
HİNT TARAFINA , KEÇERAT YALILARINA KETTİLER . BUNLAR (RUMİ) DİRLER .
HATTA BİR ARALIK BARBAROSUN KARDESİ (ORUC REİS) DE KANSO GAVRİNİN HİZMET-
İNE GİRMİSTİR 917 . DE RUMİLERDEN SULKİMAN REİS , KURD HÜSEYİN KUMANDASINDA
KEÇERAT TARAFLARINA GİDEREK PORTEKİZLİLERE SİLLE VURDULAR . MİSİR OSMANLI-
LARA İLTİHAK EDİLİNCE BU RUMİLERDE KENDİ HESAPLARINA HAREKET EDİYORLARDI .
BUNLARDAN BAYRAM OĞLUMUSTAFA , SEFER HOCA GİBİLERİ KEÇERAT YALILARINDE
(RUMİ HAN) , [HUDAVENT HAN] ADLARIYLA BİRER EMİR OLDULAR .
O YILLARDA BAHRİYİN HAKİMLERİNDEN BİRİSİDE (MURAT SAH) İDİ : ARAPLAR DA
MURAD PEK KULLANMADIKLARINDAN BUNUNDA ROMİ OLACAGINI ZAN OLUNUR .
H A S İ Y E == İİ = BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA SEFİRİ T.E.M. S 3 SAT 611
5) BERAHT = KESM PORTEKİZLİLERİN ELİNDE İDİ . B . B . O . SAT 431 UHHT .
HORFEKAN = UMMAN SAHİLİNDE
1) = KALYON = KARADELE = KALYONDAN GEÇEN OĞAN' BÜYÜK HARM GEMİSİ SAT 117 .

BEÇALOSKALAR PARÇALARDAN OK GIBİ GEÇUP VE SAPKALAR BÜYÜK PENCERELELER ACUP ONLAR DAHI KOLLUKLERDEN (DARDE) İLE KADIRGALARI GERÇİYE DÖNDÜRÜP VE USTUMUZE AVUC BÜYÜKLÜĞÜNDE YAĞMUR GIBİ GÖNDERÜP .

(YETİM)

" TASLARI KULAKLARI KİM YAĞDIRIR
HER BİRİ DARYADA DUKENDİ OLUR . "

VE BİR KADIRGAMIZI KUMBARA İLE YAKUP ALLAHIN HİKMETİ HEM KADIRGA VE HEM PARÇA YANUP VE ~~PARÇA~~ BES PARÇA BES KADIRGA İDE KADIRGA İLE KENARA OTURUP HEPSİ BATUP MAHV OLUP VE BİR PARÇALARI YELKENİ KUVVETİ İLE OTURUP O DAHI MAHV OLUP HULASA İKİ TARAFTAN ASKER ZAFİFLASUP KÜREKÇİ TAİFASININ KÜREK ÇEKMEKTEN VE SİYE (GERİ) ETMEKDEN VE TOP ATMAKTAN TAKATLERİ KESİLUP MEÇBUREN DUMUR BIRAKILUP VE DEMİRLERİN GEMİLERİN KİÇİLERİNE ALINUP YİNE DEMİR ÜZERİNDE ÇENK EDİLUP VE SANDALLAR BIRAKILUP BATAN KADIRGALARIN REİSLERİNDEN ALEMSAH REİS VE KARA MUSAFA VE KALAFAT MEMU VE GÖNÜLLÜ SERDARI DURZU MUSTAFA BİN VE DİĞER MİSİR KOLLARINDAN VE ALATÇIDAN İKİYÜZ KADAR ADAM ALINUP KÜREKÇİ TAİFA ARAP OLMAKLA KENARA DÖKÜLUP SAYISIZ NİCLE ARABİ GELUP İSLAMLARA YARDIM EDUP KARA TARAFINA KILAGUZ OLUP GARAPLARI DAHI PARÇALARDA OLAN DÜŞMAN OĞLU DÜŞMANINI ALUP ONLARIN GEMİSİNDE DAHI ARAP TAİFASI OLUP ONLARDA KENARA DÖKÜLUP , ARAP VİLAYETİNE ÇEKİLUP ALLAH HER ŞEYİ BİLİCİSİDİR Kİ RAHMETLİ HAYRETTİN PABA İLE (ANDRIA TORYA) (1) VE ÇENT DAL MUHAREBELERİNDE BİLE BU DERECE GEMİ HARBİ GÖRÜLMEMİŞTİR . AKİBET GECE LUP HİRMUZ KÖRFEZİNE GİNE DÖNÜP SİDDETLİ RÜĞAR ÇIKUP PARÇALAR İKİSER LENGÜ- ERNE YANI BÜYÜK DEMİRLER BIRAKUP LOSTALAR BAĞLAYUP SİKİ SARILUP GARAPLARA EKTİRUP KENARA GİRUP KADIRGALARIN DEMİRLERİ SURINUP VE TAİFALAR KUVVETSİZ KALUP MEÇBURİYETLE KENARDAN AYRILUP İSTER İSTEMEZ YELKENİ ACUP O GECE ARAP SAHİLİNDEN AYRI OLUP UMMAN DENİZİNE YANI UCSUZ BUCAKSIZ DENİZE DOSUP SONUNDA KERMANDAN VİLAYETİNDEN ÇAS SAHİLİNE (BERRECASA) VARILUP O KENARI YALİYİ YANI AÇIK YERLER OLUP LİMANI OLMAYUP KENAR SEÇİLDİKTE ALAT BIRAP (2) BİR İKİ GÜN O HALDE YURUYUP İHAYET MUKERAN (3) VİLAYETİNDEN KÜÇÜK MUKERANA VARILUP AKSAM ZAMANI OLUP SAHİLİ ARILMAK MÜMKÜN OLMAYUP O GECE DENİZDE AÇIKTA DURULUP SABAH OLUNCA KURU SALINTI TAİFAYI HÂSİZ EDUP .

-
- (1) GURAP = KİÇİ YÜKSEK BASI UZUN VE KESKİN İKİ DİREKLİ MÜREKLE VE YELKENLE HAREKET EDER . ÇEKTİRMENİN BÜYÜĞÜ .
- (2) HORİFKAN = UMMAN SAHİLİNDEDİR .
- (3) MESKET = MASKAT . BURADA ÇERYAN EDEN MUHAREBENİN PLANI : HÂSİYE : I .
- (4) preveze # deniz muharebesi.
- (5) BERRE CAS = KERMAN SAHİLİNDEDİR .
- (6) MUKRAN = BELUCİSTANDA KAINDIR .

AKİBET BİN TURLU BELA VE MİHNET İLE ERTESİ GÜN SABAMAYIN SAHİLE VARILUP SAHBA
İSKELESİ (1) DİMEKLE MARUF YER OLUP ORADA BİR ADET NOTAK YANI LOND PERKENSEDİ
BULUP YER OTURMASI DAHI OLUP GÖZCİLERİ BİZİ GÖRÜNCE TAİFASI MEYDANA ÇIKUP ARK-
ALARINDAN ADAM ÇIKARUP MUSLİMANLARIZ DEYİNCE , REİSLERİ GEMİYE GELUP VE GEMİLER
DE ASLA BİR İCİM SU OLMAYUP SÖYLENEN REİS SUYA KİLAGUZ OLUP ASKER OLMUS İKEN
TAZE HAYAT BULUP VE O GÜN BAYRAM GÜNÜ OLUP O YERDE SU BULUNMASI İLE HAKİKAT
HALDE BAYRAM OLUP VE YUKARDA İSMİ GEÇEN REİS KİLAGUZ OLUP KEVADİR İSİMLİ İSKELE
YE VARILUP AHALİSİ BULUC TAİFESİ VE PADİSAHLARI MÜLK DİNAR OĞLU MÜLK CELALETİN
OLUP (3) KEVADİR HAKİMİ GEMİYE GELUP SAADETİ PADİSAHA DOSTLUK GÖSTERUP BUNDAN
EVVEL DONANMA HURMUZE GELDİĞİ GEMİLER İLE ZAHİRE VE ADAM GÖNDERUP DONANMA
GİTMİŞ BULUNUP VE HER ZAMAN HURMUZE DONANMA GELSE , ELLİ ALTMİŞ ADET GEMİ İLE
ERZAK GÖNDERUP VE HER SURETLE HİZMET ETMEĞE HER TURLU YARDIMLARDA BULUNMAGI
DÜYLEDİKLERİNDE , ZAMANINDA YAPILMASI SÖZ VERİLEN İŞLER İÇİN (İŞLER VAKİTLERE
TAYİN EDİLMİŞTİR) ALLAH KİSMET EDERSE ZAMANINDA HAZİR OLUN DİYE MÜLK CELALE-
TTİNE MEKTUP GÖNDERUP , MUALLİM VE RABBAN YANI DENİZ VE SAHİL KİLAGUSU İSTEYUP
BİR İŞ BİLİR MUALLİM VE BİR RABBAN GÖNDERUP MUBAREK PADİSAHA İTAAT VE BAĞLILIK
GÖSTERDİLER .

::: (BÜYÜK HİNT DENİZİNDE VUKUA GELEN HADİSELİRİ BEYAN EDER):::

HAKKIN LÜTFÜNE DAYANUP KEVADİR İSKELESİNDEN HİND DENİZİNE YANI OKYANUS DENİZİNE
ÇIKILIP VE BİR RÜZGAR MUSAADE GÖSTERUP TEKRAR YEMEN TARAFINA NİYET OLUNUP :

" " NEGATİ " "

" SÂDİM ENGİNE KUNUL ZAVRAKIN SAH UKRA
BA DİYA NULSA KARK İDALİM ALLAH UKRA . "

DEYUP BİR GÜN DENİZDE KALUP ASAGI YUKARI RESULHAD GEÇİLUP ZAFAR VE SEHER (5)
KARSİDİNE YAKIN VARILDIKTA KARSUDEN DAMANI YANI GÜN BATISI İLE TUFAN FİL (6)
DİMEKLE MARUF TUFAN OLUP İSTER İSTEMEZ ÖNUNE DÖNÜLUP ASLA YELKENİ GÖSTERMEĞE
İMKAN BELKİ TEREKETE AÇMEĞE BİR DERMAN OLMAYUP .

" (YETİM)

BİR BAĞRA DUSTU KASTII DİL YOK KENARA HİÇ
BİR BÂDBANİ RAST DAKİL RÜZKARA HİÇ . "

MANASI :

NE GÖNÜL GEMİSİ BİR DENİZE DUSTU HİÇ BİR SAHİL YOK
BİR YELKENE RAST GELMEK DEĞİL HİÇ BİR RÜSGARE DA RAST GELİNMIYOR

SAHBA .
BELUC TAİFASI = ASYANIN KENUBUNDA İRAN İLE HİND ARASINDA Kİ YERDE OTURAN KİMSE
LERE DENİR .
BELUC TAİFESİ PADİSAHI OLUP PADİSAHA DOSTLUK GÖSTERDİ .
ZEFAR VE SEHER = GEZİRETULARABIN CENUP SAHİLİNDE HİZMÜETİN BERBİNDEDİR .
TUFAN FİLİ = İNGİLİZLERİN (MONSOON) TABİR ETTİKLERİ HİNT DENİZİNDE MESİMRÜZGAR

17
DEYUP ASLA RUZGAR GÖZE ACIDIRMA YUP MESELA : MEGRİP DENİZİNDE VUKUA GELEN
FIRTINALAR ONUN YANINDA BİR ZERRECİK VE DAĞ KALALARI GİBİ DALGALARI BUNUN YANIN
BİR KATRECİK OLMAYUP VE ASLA GEÇEDEN GÜNÜZ FARK OLMAYUP GEMİLER GAYET KUVVETSI
OLMAKLA BEVAZİM VE AĞIRLIKLARDAN BULUNANI DENİZE DÖKUP .

(HAFİZ)

" NE SAB'İ TARIK'U BİMİ MAVCU KIRDABI CANIN HAIL
KUÇA DANAND HALİMA SABUK BARAN SAHİLHA . "

Manası : KARANLIK GECE . KORKUNG DALGA VE GİRDAP BÖYLE İKİMİZİN ARASINDA OLUP
HAFİF YAĞMURLU SAHİLLER HALİMİZİ NEREDEN BİLİRLER .

MEFHMUNU HATIRLAYUP HULASA . İSTER İSTEMEZ RUZGARA TABİ OLUP VE ALLAHIN İSTEGI
RİZADAN BASKA DERMAN BULMAYUP ALLAHIN LUTFUNE BOYUN EGUP VE NEM BÜYÜK NEBİLERİN
LUTUF EDEN VELİLERİN LUTUFLERİNE SARILUP BAZAN GEMİ GÖLGE TESELLİ VERUP .

(YETİM)

" DUSMA ANKIN GAMA FURTUNA ÇIKDUR SAVLUR
SAKIN FALAK RIZA OL KORİNİNCA KARALAR . "

(MUELLİFE)

" AY GÖNÜL KAL DUSMA GAM KIRDABINA DARYA DİL OL
BARKI KUM ASSUN SAVURSUN BÖYLE KAMMAZ RUZKAR . "

DEYUP NABİHAT KILARDIM . BU TARZEM ÜZERİNE ON GÜN KADAR BÜYÜK HİND DENİZİNDE
BİDDETİ TUFAN VE SONSUZ YAĞMUR OLUP ASLA BİR GÜN RAHAT YÜZİNİ GÖRMİYUP GEMİDİ
OLAN YOLDASLARA TESELLİ VERUP VE NABİHAT EDUP CÜMLENİZ SOĞURYA YANİ HAZİR OLUP
KALBİNİZİN GÖZÜ AÇIK OLSUN ALLAH DİLERSE SONU HAYİRDİR . DEYUP TESADUF DENİZDE
İKİ KADIRGA UZUNLUGUNDA YELKEN DAHA ZİYADE BALIKLAR GÖRUP MUALLİMLER MUBAREKTİ
KORKMAYIN DEYUP . NETİCE DENİZİN YÜKSELMESİ VE ALÇALMASI OLUP O YERDE YÜKSELME
ZİYADE OLMAKLA ÇEKİ KÖRFEZİNE YAKIN VARILUP FARS DENİZİ VE BÜYÜK YILANLAR GAY
ÇOK KAPLUPKALAR VE DENİZ İPLİKİ GÖRÜLUP VE DENİZİN RENKİ BASKALASUP YANİ BEYA
DÖNÜP MUALLİMLER BU HALİ GÖRÜNCE FERYAT EDUP HİND DENİZİNDE GİRDAP KURU EFSA
DENİ , BELKİ GİRDAP DİDİKLİSİ HABESİ VİLLİYETİ TOPRAĞINDA KENAR SAHİLLERDE
KÖRFEZİNDE VE BERİDE SEND YAKININDA ÇEKİ KÖRFEZİNDE İBARETTİR .
BUNLARA BAZI DUSMAN GEMİLER KURTULMAGA İMKAN YOKTUR , DİYE DENİZ KİTAP
AFLARINDA YAZILMIŞ VE KAYIT EDİLMİŞTİR . DEYİNCE İSKANDİL OLUP BEŞ KULAÇ YE
BULUNUP DERHAL ORTA YELKENLER BAĞLAYUP VE SERNİ İSE BAĞLAYUP DORUYA DURUP
KUVVETLİ ALETLER BIRAKIP MÜMKÜN OLDUKÇA AŞAĞI ORSA EDUP SIKI OLMAKLA O GÜN
VE GECE KORSA KOLLANUP NETİCE HAKKIN LUTFU İLE ALÇALMA ZAMANI ERİSİP VE
RUZGARDA DİRSTEDUP YANİ KOLLAYUP HAPAZLAMA BEİKİ PUROVA OLUP :

(SEHER)

" VUCUDUN ZAVRAKIN SAL BAHR'İ AŞKA RUZKARINDUR .
HUDANINDIR ONURMAK SANMA AY DİL RUZGARINDUR . "

ERTESİ GÜN SABANLEYİN MAYNA EDUP YANI ASAKA KOYUP VE YELKEN SOYUP NEFT
RENGİ ANLAYANLARDAN BİR İS BİLİR GEMİCİYİ CONDAYA BAĞLAYUP . KURİ BERNİ
DORUYA VURUP KAZIYI DERİN DİBİNE BASUP ENLİ BİR DİREK MİKDARI DA KALKUP
ETRAFA BAKILDIKTA (2) CAMHİR VİLAYETİ HUDUDUNDA BET HANE SECİLUP TEKRAR ASAGI
DÖNÜŞ YELKEN BAĞLAYUP FORMAYAN VE MENKLUR ÖNUNDEN GECİLUP SUMNAT (3) MUHA-
FAZAYA ALINUP ONDAN SONRA SUMNAT ÖNUNDEN DAHI GECİLUP NETİCE DEYU (4) YE
DARILUP DIYU DÜŞMAN ELİNDE OLMUKLA DIYUDAN KURTULUP O GÜN YELKEN GÖSTERMEYUP
BERDERME İLE YURUYUP GITTİKÇE YİNE RUZGAR ARTUP . GEMİLERİN DÜMENLERİ ZAPT
OLUNMAYUP BÜYÜK BELKİLER DAKILUP İKİSER YOLAR İLE DÖRTER KİSİ BİN BELA İLE
ZAPT EDUP KARDİYE ÜZERİNDE ADAM DURMAGA İMKAN OLMAYUP YELKE BASTAN YANA KİMSE
VARMAGA MUKTEDİR OLMAYUP GARMİHLAR SEDASINDAN KUMİLERİN SLİŞRESİ SES FARK
OLMAYUP BASAN YANA OLAN ALATÇILAR İLE MANİ MANİ İLE HIRLASUP VE REİSLER VE
YELKENCİLER KAMARATINDA BİR PARÇA DURMUKA MUKTEDİR OLMAYUP NETİCE HEMAN BUTUN
İLİKÇİYİ ANBARA İSTİF EDUP VE DON AĞAÇLARINI TALAZ GEMİLERİN ÜSTÜNEN ALUP
GİDUP HASILI O GÜN KİYAMETİN BİR GÜNÜ OLUP NETİCEDE HİNDİSTAN DİYARINDA KEÇER-
RAT VİLAYETİNE ERİSUP AMA NE MAHALDIR MALUM OLMAYUP ANSİZİN MUALLİMLER FERYAT
NE EDUP ÖNÜMUZDE CATLAK YANI DÖKÜNTÜ VAR GAFİL OLMAYIN DIYE HABER VERDİKTE
DEMİRLERİ FUNDA EDUP FAKAT GEMİYİ HURPESTE KUVVETLİ ÇIKNEYUP BAKIRMAK İSTEYUP
KUREKÇİ TAİFASI KARİNELERİ BOZUP VE BUNDAN TAİFA ÇIPLAK OLUP . GEMİ VARIL VE
KİMİ TULUP HAZIRLAYUP BİRBİRLERİLE HELALLAŞUP BU HAKIR DAHI ÇIPLAK OLUP MALİK
OLDUGUM KOLLARIMI AZAT EDUP VE MEKE FAKİRLERİNE ONLARIN YUZU SUTUNA ALİHA
YUZ FİLORİ (ALTUN) ADAK EDUP NETİCE DEMİRLERİN YERİ KUPE DİRİ POCUR DİBİNDEN
KIRILIP TEKRAR İKİ DEMİR DAHI KALDIRUP KUVVETLİ BAĞLAYUP BİR MİKTAR CATLAKTAN
KURTULUP FAKAT MUALLİMLER SAAP YANI DÖKÜNTÜ (فتل قید سور) BU MAHAL DIYU İLE
DÜMEN (1) ARASIDIR . YÜNDEKİ GEMİ MAHV OLA BİR CAN ÇIKMAK İMKANI YOKTUR .
HEMAN YELKEN EDUP DÜŞMANLARA YAKIN VARMAGA GAYRET BEREK DİY İSE DİKKATLE BAKI-
NCA BU HAKIR DENİZDE OLAN ZAMANIN ALCALMA VE YUKSELMESİNİ HESAP EDUP YANI
AKİNTİSİNİ TUTUP VE HARTİDEN KERTERİZ EDUP KENAR PEK YAKIN OLDUGUNU GÖRUP .

-
- 1) CAMHER = KEÇERADA PUTHANENİN BULUNDUGU VİLAYET .
 - 2) FORMYAN VE MENKLUR = MANGALORA HİNDİSTANDA MEDERASIN 600 KİLOMETRE GÜNBUNDA
MİLİYARIN GARBİNDADIR .
 - 3) SUMNAT = KEÇERATDA HİNDULARIN MESHUR PUTHANE VE HEİKELİ . BUNU İSLAMİYETTEN
4000 SENE EVVEL "SUM" İSİMLİ BİR PADİŞAH NAT İSİMLİ BİR PUTA İZAFETEN YAP-
TIRMISTIR . ÇENKE NEHRİNİN SULARI HER GECE BU PUTA HANEYİ YIKARMIS . RACALI
KIZLARINI SUMNATIN HİMMETİNE VAKF EDERLERMİŞ . SULTAN MAHMUT BİLHAŞARE PUT
HANEYİ HAK İLE YEKŞAN ETMİŞTİR . SAT 88-89 . H.S.E.S .
 - 4) DIYU = KEÇERATIN GÜNBÜ SAHİLİNDE VE YİNE BU İSİMDE BİR MEVKİİN AÇIKLARINDA
Kİ ADANIN SARK NİHAYETİNDE TAHKİM OLUNMUŞ BİR LİMAN VE DERİNLİĞİ ÜÇ
DÖRT KULAKTAN İBARETTİR . E.B.O CİLT I SAT 453 .

ALLAHIN MUBAREK KITABINDAN FAL ACILIP SAKIN OLMAK DAHA İYİ GÖRÜLÜP VE GEMİLERİ SULUKLARINA BAKILUP HER ANBARDA SU İKUYI BELKİ DÖSEMİYİ ÖRTÜP GEMİLER ÇOK SULA NUP DERHAL GERDERLER İLE DALDIRMAYA GAYRET OLUNUP VE BAZI YERLERDEN GEMİNİN KÜKKİ SÖKÜLÜP FALYALARI BULUNUP BİR MİKTAR SU DÖKÜLÜP VE İKİNDİ ZAMANINDA HAVA BİR MİKTAR ACILIP HİNDİSTAN DİYARINDA KEÇERAT VİLAYETİNDEN DÜMEN İSİMLİ İSKELE KARSISIN OLUP VE SAHİL İKİ MİL MİKTARI ANÇAM OLUP DİĞER GEMİLERDE HEPSİ ORDA OLUP FAKAT BAZI KADIRGA KENARA YAKIN OLMAKLA DÖĞÜNMEKTEN HALSİZ OLUP KÖREKLERİNİ VE SANDALLARINI VE VARILLERİNİ DENİZE DÖKÜP SÖYLENEN DENİZ NUKSELME VE ZİYALARİLE KENARA ÇIKUP HULASA BES GÜN VE BES GECE DEMİR UZRİNDE BİDDETLİ TUFAN VE SONSUR YAĞMUR YAĞUP ZİRA , O ZAMAN HİNDİN YADİAD YANI YAĞMUR MEVSİMİ OLUP ELİMİZDEN NE GELİR (GÖKTEN NE YAGA Kİ YİR ONU KABUL KILMAYA) MİSALİ İLE İSİ İSLEYİCİ OLUP VE SÖYLENEN ZAMANDA ASLA GÜNDÜZ GÜNESTEN HAYER NE GECE YILDIZLARDAN BİR ŞEY BELLİ OLMAYUP GECE GÜNDÜZ ÖNÜMÜZDEN PUSLA VE SAAT GİTMEYUP HASİLİ HER KES HAYRET DENİZİNDE BOĞULMAK VE MİHNET DENİZİNDE KENDİNDEN GEÇMİŞ OLUP VE HAYATTAN EL ÇEKUP .

(AFİTABI)

" AFTABI DOĞA DAVLAT KUNASI BİR KÜN OLA
HAK TAALA KULİNİ KAHR İLA DAIM KURAMAZ ; "

KUNES DOĞSUN , BİR KÜN DEVLET KUNESİ BİR GÜN OLA
ALLAH KULÜNİ KAHR İLE DAİMA BAKMAZ .

DIYE GAMLI HATİRA TESELLİ VİRÜP HAKKIN ORDA DAHI DEMÜR ÜZERİNDE ÜÇ GEMİ ARKARI OLUP İÇLERİNİKEN OLAN TAİFA :

(HAFİZ)

" KASTI'İ SİKASTA KANIM AY BÂD SURTA BÂR HİZ
BASAT Kİ BÂZ BİNÂM AN YARASNARA . "

MANASI :

KIRILMIŞ GEMİ OLAN BİZİZ EY MUVAFFAK RUZGAR KALK (ESER)
O BİLDİĞİN DOSTLARI KENE KÖRMÜŞ ONAYIM .

DEYÜP İHTİYACSİZ ALLAH BİN TURLU RECA GÖSTERDİKLERİNDEN VE ONA SÜKUR ETTİKLERİNDEN HEPSİ SAĞ VE SALİM KENARA ÇIKUP KURTULDULAR .

1) DEMN = KEÇERAT SAHİLİNDEDİR .

2) 1) SULTAN AHMET = SULTAN MAHMUDUN 961 TARİNDE BİR HAIN KAPU AĞASI TARAFINDA KATLİNDEN SONRA GENE O HANEDANDAN BU GENÇİ TAHTA ÇIKARDILAR . K.A CLIV S 49

BUNUN PEK ÇABUK VEFATİNDE İKİNCİ SULTAN AHMET TAHTA GEÇTİ . H.S.E.S .

2) SEYDİ ALİ REİSİN MÜLK ESTE TESLİM ETTİĞİ GEMİLERİN BEDELİNİ ALMASI İÇİN AĞA HUKUMDARI SULTAN ALAETTİNE YARDIMA MEMUR OLAN MİSİR KAPTANI KURT OĞLU HİZİR BEYE EMİR VERİLMİŞTİR . AYNI ZAMANDA SÜLEYMAN PAŞA ACAYA GİDÜP ORADA KALANLAR HAKKINDA KATİP ÇELEBİ (CİHANNUMA) SİNDE VE EBUBEKİR DEMSAKİ COĞRAFYASINDA BAHS EDER . T.E.M . BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA SEFERİ SATI

3) NAHMADA = HİNDİSTANDAKİ GEMİ KAPTANLARINA VERİLEN İSİMDİR . SAT 77 UKHT .

" KECERAT VILAYETİNDE YUKUŞ GELEN
HALLARI BEYAN EDER "

ALLAHIN LUTFU OLUP BES GÜNDEM SONRA BİR MİKTAR RUZGAR YUNATSA EDUP YANI BASI KOYUP LIMANLIK OLUNCA HELAK OLAN GEMİLERİN TOPLARINI VE SAİR VE ZİYALARINI KECERAT PADİSAHI SULTAN AHMET (1) BEYLERİNDEN DEMNİ MAKİMİ MULK ESVEDE YANI DEMN KALASINDA EMANET KOYUP (2) VE ORDA GELİŞTİRİLMİŞ BİR KAC TANE CONUN YANI MEVSİM GELİMERİ BULUNUP GİTMEK ÜZERE OLUP HONUDA (3) LERİ GEMİYE GELUP KELKUT PADİSAHI SAMİRİNİN (4) MUBAREK PADİSAH HAZRETLERİNE İTAATINI SÖYLEYUP GECE GÜNDÜZ PORTEKİZ KAFİRİ İLE CENK ÜZERE OLDUĞUNU BİLDİRDİKLERİNDE KADIRGA LARDA OLAN MUALLİMLERDEN O VILAYETTEN MUALLİM ALİ İLE SAMİRİ YE ALLAH KİSMET İDERSE , YAKINZAMANDA MISİRDEN PADİSAHIN DÖNMESİ GELUP O DİYARLARI KAFİR ELİNDEN KURTARMAGA KARAR VERİLMİŞTİR . SİZDE ER GİBİ OLUN DIYE MEKTUP YAZUP SÖYLENEN GEMİLER İLE GÖNDERUP VE O SEHİRDE HAKİM OLAN MUK ESLE BU HAKİRE HANER GÖNDERUP KAFİRİN DONANMASI GELMEK ÜZEREDİR . GAFİL OLMAYIN SERT (5) KALASINE İRİSMEK ARDINCA .

4) HALİFELİĞİN OSMANLIARA GEÇMESİ ÜZERİNE SARK SULARI MUSLUMANLARI SULEYMAN BİAT EDİYORLARDI . MUSLUMANLAR DEĞİL NAMEDE GÖRÜLDÜĞÜ ÜZERE SEYLAN VE MALİKUT RACALARI GİBİ MAHBUSLARDA , OSMANLILAR BİZİ PORTEKİZLİLERDEN KURTARILARSA MUSLUMAN OLURUZ .) DİYORLERDİ . T.E.M BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA SEFERİ : S 611 .

5) SERT = (SURAT) KECERAT VILAYETİNDE OLUP BOMBAYIN 70 KM SİMALİNDEDİR . HACCA GİDEN HİNTLİLERİN ~~MÜNDENBERNİTÜRKİ (RUMİ) NFORTEKİZLERİNİN SAHİDEN NİTARTI~~ GEMİLERE BİNDİKLERİ BİR İSKELEDİR . (KAPUS EL'ALAM) BURAYI MAHMUT SAHİN KUMANDANLARINDAN SEFER AGA ADINDA BİR TÜRK (RUMİ) PORTEKİZLERİ SAHİDEN TART EDEREK SORAT KALASINI YAPTIRMİŞTİR . (1) T.E.M S 611 .
U.H.H.T S 113 .

*1) UMADUL MULK = SULTAN AHMEDİN VEZİRİ İDİ . = = = .

OLUN DEYUP BU HABERİ GEMİLERDE OLAN TAİFA İSİDİNCE BİR COĞU ORABA KALUP MULK
USDE KOL OLUP VE BİR COĞU DA :

(YATIM)

" SUIYI BARDAKDA DIMİSLAR NAMIYI KAGIDDA
BİZDAN AVVAL BU CİHAN SAYRIN İDAN AHL VUKUF
ALAM BARI KOYUP BAHR HAVASINDA YALAN
BU ALİ İSA ANIN AKLINA İDRAKINA YUF . "

DEYUP SANDALLARI BASUP KENARA ÇIKUP KARADAN SERTE HAREKET EDUP BU HAKIR TABİ
OLAN BİR MİKTAR KİMSE İLE GAYRET OLUNUP VE HER GEMİYE BİRER DECUVİ YANI KILAGUZ
ALINUP SERT ESİMLİ İSKELEYE HAREKET OLUNUP BİN TURLU BELA İLE DENİZE ÇIKUP
YELKENİ KUREK OLUNUP GİDERKEN SULTAN AHMEDİN BÜYÜK VEZİRİ UMADILMUK (1) DEN
BİR GARAP İLE (2) SERT KETUVALI (3) AĞA HAMZA GELUP MEKTUP GÖTURUP KAFİRİN
TOPLANTISI VARDIR . DEMEN AÇIK YER DİR GAFİL OLMAYIN . SERT KALASINA GELUP
O YER ARIZALIDIR DENİLUP BİZİM DE İSTEDİGİMİZ O OLUP BES GÜN HOR KARIDA DENİZİN
YUKSELME ZAMANINDA YURUYUP ALCALMA MAHALLİNDE DEMUR KOYUP BİN TURLU BELA VE
MİHNET ÇEKİLUP NETİCEDE ALLAHIN LUTFU İLE BASRA İSKELESİNDEN TAMAM ÜÇ AY KEÇER-
AT VİLAYETİNDE SERT KALASINA GİRUP ORADA OLAN İSLAMLAR SEVİNCİLİ OLUP HİZİR
YETİSDİĞİNİ KEÇERAT VİLAYETİNİN İHTİLALİ ZAMANINDA GELUP YARDIMCI OLDUNUZ .
GERÇE NUG ZAMANINDA BİRİ DENİZİDE BU ŞEKİLDE TUFAN OLMAMISTIR . FAKAT ADEM
ZAMANINDAN BU ZAMANA GELİNCEYEYE KADAR RUM DİYARINDAN , HİNDÜVİLAYETİNİN BUN
TARAFLARINA ASLA BİR KORSAN YANI DENİZ İLMİNDE MAHİR BİR KAPTAN GELMEMİSTİR /
UMİT EDİLİNUR Kİ RAHİM EDEN ALLAHIN KİSMETİLE PEK YAKIN BİR ZAMANDA KEÇERAT
VİLAYETİ OSMANLI MEMLEKETLERİNE EKLENUP HİNT İSKELELERİ TOPRAGA SERİLESİCİ
KAFİRLERİN ELİNDEN KURTULMAĞA SEBEP OLUNA DEYUP MEĞER BUNDAN EVVEL KEÇERAT
PADİSAHİ RAHMETLİ SULDAN BAHAİRİN (4) AĞRABASINDAN ON İKİ YASINDA SULTAN
AHMET ADINDA BİR GENÇİ PADİSAH EDUP TAHTA GEÇTİKTE ASKERE BAHSİS VERUP NABULMİL
-K ADINDA BİR BÜYÜK HANİ ONU KABUL ETMEYUP KENDÜ DADIRI KALDIRUP . PADİSAHLIK
DAVASINI EDUP BİR ÇOK ADAM TOPLAYUP BURUC (1) KALASINI ALUP İCİNE ASKER KOYUP
KENDİ BİR YERDE OTURUP TOPLU BİR HALDE OLUP KARADA OLAN FENA NİYETLİ KAFİRİN
OGULLARI GOVORNADORE MEKTUP VE ADAM GÖNDERUP YARDIM EDİN KEÇERAT İSKELELERİ
YANI DEMİN VE SERT VE BURUC VE KİTABAYA VE SUMNAT VE MENGLUR VE FORMEYAN SİZİN
OLUP KARAS BENİM OLSUN DEYUP SULTAN AHMET DE ASKER ÇEKUP BRUC ÜZERİNE GELUP

7) = UMADILMEK SULTAN AHMEDİN VEZİRİ İDİ .

2) GARAP = KİCİ YÜKSEK , BASI UZUN VE KESKİN İKİ DİREKLİ KUREK VE YELKENLE
HAREKET EDER ÇEKTİRMENİN BÜYÜĞÜ .

3) KOTVAL = BELDİYE REİSİ .

4) SULTAN BAHAİR BABİR ZADE HUMAYUNUN KEÇERATA TAARRUZU ÜZERİNE OSLANLILARA
943 DE ELÇİ GÖNDERME ZATTIR . BORTKİZLERDEN KENDİSİNDE KORKUP HİLE İLE
GEMİSİNİ BATIRBELAR . BAHAİR HAN AMRASIYLA DENİZDE BOĞULDU . SAT 48 .

1) BRUC = BARODA .

GENK UZERE IKEN BIZIM GELDİGİMİZİ İSİDUP ADAM GÖNDERUP TUFENKCİDEN VE DİĞER
LERİNDEN İKİ YUZ KADAR YOLDASIMIZI ALUP BURC UZERİNE GÖTURUP UCUNCU GUN HAKI-
KATEN KAFİRİN GUVVE VE DIV VE SİYUL VE BASAYI KAPTANLARI VE PERVE VE DUR YANI
DENİZ KAPTANI HULASA DUSMANIN BES KAPTANI YEDİ BUYUK KALYON VE SEKSEN ADET
GARAP İLE GELUP BİZDEN HABERDAR OLUNCA BİZİM İLE CENKE NİYET EDUP BİZDE KENARA
CIKUP CADIRLAR KURUP VE METRESLER YAPUP İKİ KADAR GECE GUNDUZ GENK HAZIRLIĞINDA
OLUP BU FAKİRİN HALAKI İÇİN NASIRULMULK DIDKLERİ TALİM İDEN KAFİR İLE BİRLESUP
BAZI FEDAYI BİR COE AKÇA VAD EDUP GECE CADIRIMIZA GÖNDERUP NOBETÇİLER İSİ ANL-
AYUP FEDAYİLER CARESİZ FIRAR EDUP TEKRAR YEMEK İLE ZEHİRLENMEK FIKRİNİ EDUP
SERTE KALASINDA BELEDİYE REİSİ OLAN , HUSEYİN AGAMA BU HAKIRIHABERDAR EYLUP ,
TEDARIK UZERE OLUP ALLAHIN LUTFU ERİSUP HİÇ BİR YOL İLE ZAFER BULMAYUP TESADUP
SULTAN AHMET BRUC KALASINI FETH EDUP VE HUDAVENT HANI (2) VE CİHANGİR HANİ BİR
MIKTAR BİL VE BİR MIKTAR ASKER İLE SERTE GÖNDERUP KENDİSİ AHMETABATDA (1) YUZUN
DÖNDURUP AHMET ABATTAN SULTAN BAHADİR AKRABASINDAN SULTAN AHMET ADINDA BİR GENÇ
(2) DAHI İSYAN EDUP PADİŞAH OLUP TAHTA GECUP SULTAN AHMET VARDIKTA KARSI KOYUP
BUYUK DÖĞÜS OLUP KENDİ YERALANUP VE HANLARINDAN HASAN HAN DUSUP SONUNDA BOZULU-
LUP BİR TARAFI FIRAR EDİNCE YİNE EVVELCE PADİŞAH OLAN SULTAN AHMET TAHTA GECUP
BU KEDERDEN NASIRILMULK DAHI ÖLUP KECERAT SAKIN OLUP DUSMAN BU HALLERİ İSİDİNCE
HUDAVENT HANA ELÇİ GONDERUP BİZİM SİZİNLE CENGİMİZ YOKTUR MAKSADIMIZ MISIR
KAPTANIDIR DİYE BU HAKIRI ONLARDAN İSTEYUP ANLARDA BİR BUNU VERMEGE KADIR DEĞİ-
LİZ DİYE CEVAP VERUP BU HAKIRİLE OLAN ASKER ELÇİYİ ÖLDÜRMEK İSTEYUP FAKİR MEN
EDUP BASKA PADİŞAH VİLAYETTE KENDİ HALİMİZDE OLALIM SONUNU GÖRELİM :

(NECATİ)

" HELE DERD VEBELAYA SABR İDELMİ
GÖRELİM AKİBET HUDA NEYLER . "

DEYUP MEGER BU HAKİRİN GEMİSİNDEN BİR ALTINCI KAFİR KACUP ELÇİNİN GARABINA
GIRUP BİZİM İÇİN : BUNLARIN HALLERİ BENİM MALUMUMDUR . BAYRAMDAN SONRA GİTMELEK
KARARLASTIRILMISTIR . BUNLARI ALIVERMEK BENİM SÖZÜMDA OLSUN DEYUP ASKER BUNDAN
HABERDAR OLUP KAFİRİN GEMİSİNİ BASTIRIP SÖYLENEN KAFİRİN TUTUP KENDİ GÖTURUP KAL
ÖNÜNDE İDAM OLUNUP ELÇİ KAFİR BU HALİ GÖRUNCE KORTU VE O VİLAYETTE TARI AGACI
DİKMEKLE MARUF HÜRMA AGACI BUYUKLUGUNDE BİR AGAC OLUP HER BUDAGINA BİR CANAKASI
CANAGIN İÇİNE SOKUP BİR DUZİYE RAKI RENKİNDE BİR SU AKUP GÜNESİN HARARETİLE
AZ ZAMANDA BİR ACAYİP SARAP OLUP HER AGACIN DİBİNDE MEYHANE OLUP HALKI DAİMA
ORADA YİYUP İÇERLERDİ .

2) SULTAN AHMET . SULTAN MAHMUDUN 961 DE BİR HAIN KAPU ADASI TARAFINDAN
KATLİNDEN SONRA O HANDANDAN BİR GENÇ OLMAKLA TAHTA ÇIKARDILAR . BİR KAC
AY SULTANAT EDEBİLDİ .

3) HUDAVENT HAN RUMİLERDEN OLUP MAHMUT SAHİN KUMANDANI İDİ . AD SEFER AGA
SAHİLDEN PORTEKİZLERİ TART SORAT KALASINI YAPTIRMISTIR . T.E.M BİR OSMANLI
DONANMASININ SOMATRA SEFİRİ S 611 . U.H.H.T S 113

4) AHMET ABAT = KECERATIN MERKEZİDİR . BÜRASI 800 HİÇRİ (1398 M) AHMET NEBİ
SULTAN MUZAFFER SAH TARAFINDAN YAPDIRILMIŞ İSMİNE İZAFETEN AHMET ABAT DENMİŞ
SHİR GAYET GENİŞ OLUP BİNALARI TUGLA İLE YAPILUP MERMER VE GİREC İLE SIVANMI
SEHRİN 360 (PORESİ) YANI VARUSU VARDIR . 813 DE İNSABI ZİNR EDİLİR .

TESADUF ASKER HALKINDAN BAZI FENA NİYETLİ OYUN İÇİP BİRİ BİRİ İLE SERDARLARINI
ÖLDÜRMEĞE SÖZ VERUP YATSI ZAMANI GELUP YAGMUR ADINDA BİR FENA BAHTLI HANCER
KUP ÇERKESLERİN SERDAR OLAN HÜSEYİN AGANIN ÜZERİNE HÜCUM EDUP BAZI YOLDASLAR
ARISI VARUP MANİ OLMAK İSTEYİNCE İKİ YEGİDİ YARALAYUP HACI MEMİ ADINDA BİR İS
İLİR YEGİTİ ÖLDÜRUP ASKER ÜZERİNE GELUP HAREM ZADENİN ELBETTE HAKKINDAN GEL DİYİ
HÜCUM EDİNCE BU VİLAYET BASKA PADİSAHİNDİR . BUNDA BİZİM HUKUMUZ GEÇMEZ . ALLAH
İSMET EDERSE SABAH HAKEM EHLİNE SÖYLENEN DİDİKTE PADİSAHİMİZİN HUKMU HER YERDE
ĞER SERDARİMİZSİN SERİATIN EMRİ HER NE İSE SENİ HUKUM İLE BİZ HAKKINDAN GELİ-
İZ DİDKLERİNDE KUR'ANDA (ان النفس بالنفس والعين بالعين والاذن بالاذن واللسان باللسان واليد باليد والرجل بالرجل)
(قضا) = (RUHA MUKABİL RUH . GÖZE MUKABİL GÖZ . KULAGA MUKABİL KULAK . DİŞE DİŞ
RAHATLARI İÇİN KASASTIR .) /
İYE BUYRULMUŞTUR İLE OLSA . ONUN YERİNE ONU DAHI ÖLDÜRMEK LAZEM DEYİNCE HAKİK-
TEN YERİNE ONU DA ÖLDÜRUP DİĞER YARAMAZLAR BUNU GÖRÜNCE SÜKUNET BULDULAR .
ATTA .

" (VELEKUM Bİ LKASSASI HAYAT ; HER KES RAHAT EYLEDİ .

.. FEHVASI MEYDANA GELUP .

AFİR BEYLERİ BU HALLERİ İSİDUP HAYLİ İBRET ALUP VE ELÇİ DERHAL ARABALAR TUTUP
SULTAN AHMET TARAFINA GİDUP VE ASKERE HUDAVEND HAN ELLİSER VE ALTMİSAR AKÇA BA-
S VERUP ADİL HAN DAHI BERUÇTA OLAN HALKA ÖYLE YAPUP HALK HER BİRİ BİRİNİ DOĞRU
OLDAN ÇIKARUP İKİ BİNE YAKINDIRKI BAHSİS (ULUFE) YUZUNU GÖRMİYUP VE YIYECEK
ZAKKİMİZ KALMAYUP VE GEMİLERDE ALETLER VE VASİTALAR OLMAYUP GEMİLER DAHI ESKİ
UP SONRADAN MİSİRA GİTMEK İHTİMALİ OLMADIGINI ASİGARDIR DİYE BİR COĞU :

(SİH SA'Dİ)

" BEDERYA DER MENAFİ Bİ SOMAREST

EGER HAHI SELAMET DER KENAREST ; "

ANASI : DENİZDE MENFAAT KI SAYISIZDIR .

FAKAT EĞER YENE SELAMET İSTERSEN KENARDADIR . DEYUP . VE BİR COĞU DAHI:

3 ker felek felek aklımdır ol

ihtiyar eyle derya seferin .

YUP HULASA HER BİRİ BU ŞEKİLDE NİCE TÜRKÜ MİDİ KODU EYLEYUP AKİBET KEÇERAT
LAYETİNDE EKSERİSİ KOL OLUP GEMİLER BÖS KALMAKLA SERT KALASINDAN HUDAVEND HANE
HABERLERİ VE MÜNEN BULUNAN VASİTALARI İLE TESLİM OLUNUP DEĞERLERİNİ DEVLETE
ÖNDERMEĞE KEFİL OLUP HUDAVEND HAN'DAN VE ADİL HAN'DAN SENETLER ALINUP . (1) ...

SEYDİ ALİ REİSİN HUDAVEND HANA BIRAKTIĞI GEMİLERİN BEDELİNİ ALMASI İÇİN .
ACA HUKUMDARI SULTAN ALAETTİNE YARDIMA MEMUR OLAN MİSİR KAPTANI KURTOĞLU HİZÜ
BEYE EMİR VERİLMİŞTİR . AYNI ZAMANDA SULEYMAN PASANIN DİVİYE VİRAKTİBİ TOPLAR
DİYA BAHASININ GETİRİLMESİ FERMANDA ZİKİR OULUNUR . SEFER 976 DA YAPILMIŞTIR .
ACAYA GİDUP KALANLAR HAKKINDA VE KATİP CELEBİ (CİHANNUMA) SINDA EBUBEKİR ,
VE MESKİ (SOĞRAFYA) SINDA ANLATIR . T.E.M BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA
SEFERİ : SAT 881 .

BUHAKIRA TABİ OLAN VE SAADETLİ PADİSAHİN TUR VE EMEĞİN BİLEN HALAL YIYICI KULLARINDAN . MISIR YENİGERİLERİ KETHUDA MUSTAFA AGA VE TUFENKÇİLER SERDARI OLAN ALİ AGA VE BÖLÜK BASILARINDAN VE DİĞER İSE YARAR YOLDASLARDAN ELLİ MİKTAR YOLDASLA ALLAH KENDUMIZI TESLİM EDÜP :

AN MA ALER CUYBARAS KAFAS
SAD BARANAMKI KALAM HUDAST ."

MANASI :

O GUÇLUKLE BERABER HEMİN ARKASINDA AKILLI VARDIR
MEMNUN O LAYIM KI ALLAHIN SÖZÜDÜR .

ANLABILAN SEYİ İLE HAREKET EDÜP SENE DOKUZYUZALTMİSİKİ HARAM OLUNMUS MUHARREMİN EVVELİNDE AHMET ABATA HAREKET OLUNUP BİR KAC GÜNDE BERUCA VE BİR NİCE GÜNDE BLUDEREYE DARILUP ONDAN SONRA CAMPAS YOLU İLE YOLA DUZULUP YOLLARDA GARİP AĞAC LAR TEMASA OLUNUP MESELA HER BİRİNİN BASI SEMANIN YUKSEKLİĞİNE ERUP ÜZERLERİNDE ACAYİP YARASALAR KI BİR KANADINDAN O BİR KANADINA VARINCA ONDÖRT KARİS OLUP HER AĞACTA BU BEKİLDE YARASALARIN SONU OLMAYUP VE SÖYLENEN AĞACLARIN KÖKLERİ YUKAR-DAN İNUP YERE ERİSTİKTE O DAHI NESVUNUMA BULUP BİRER AĞAC OLUP MESELA . BU HAL ÜZERİNE BİR AĞACTAN ON VE YİRMİ BELKİ DAHA ZİYADE BÜYÜK AĞACLAR OLUP VE SÖYLENE AĞANIN İSMİ . O DİYARDA TOBİ AĞACI (1) OLUP VE GÖLGELERİNDE NİCE BİN ADAM GÖLGE LENUP VE YLLARINDA ZAKKUPDAN BASKA (2) SEY OLMAYUP VE KEÇERAT DİYARINDA TUTİLER -İN (3) SONU VE HUDUDU OLMAYUP VE O YERLER MEYMUN EKİMİ OLUP HER GÜN BİR MAHAL DE DURULSA NİCE BİN MEYMUN GELUP ETRAFİMİZİ ÇEVİRUP EKSERİSİNİN ELLERİNDE YAV-RULARI DAHI OLUP HER BİRİ GARİP TAVİRLAR VE HAREKETLER EDÜP SANKİ CİHAN SAH HİK-AYESİ GİBİ ARALARINDA HUKUM EDECEK OLMADIGINI BİLDİRUP AKSAM ZAMANINDA YİNE GİDUP VE HASILI BİN TURLU BELA VE MİHNET İLE GÜNDERDEN BİR GÜN MAHMUT ABATA GELİNUP ON BES GÜN TAMAM OLDUKDA KEÇERATIN MERKEZİNE YANI AHMET ABADA VARILUP PADİSAH İLE VE AMADULMÜLK İLE VE DİĞER HANLAR İLE GÖRÜSÜP SULTAN AHMEDE FAKİRLER-LAYIK HEDİYEMİZ GÖSTERİLUP TURLU LUTUFLERİNE NAIL OLUP VE DÜNYAMIN SİĞİNDİĞİ PADİSAHİMİZİ DOSTLUK GÖSTERUP VE YÜKSEK DERECEDE BÂBLİLİK GÖSTERUP BU HAKİRE BİR VEBİR KATAR DEVE VE HAROLIK HEDİYE ETTİLER . VE AHMET ABAT YAKININDA ÇERKES ADLI MAHALDE SİH AHMET MAKRİBİ ZİYARET OLUNDU . TESADUF BİR GÜN KAFİRİN ELÇİSİ İLE SULTAN AHMETİN BÜYÜK VEZİRİ MİN AMDULMÜLK DE TOPLANUP AMADULMÜLK ELÇİYE : BİZİM RUM PADİSAHINA MUHTACIZ . GEMİLERİMİZ ONLARIN İSKELERİNE VARMA SA BİZİM HALİMİZ BOZUK OLUR KALDIKI İSLAM PADİSAHİDİR . ONUN KAPTANINI BİZDEN İSTEMEK MÜNASİBİDİR ? DEYİNCE BU HAKİR GAYRETE GELUP :

1) TOBİ AĞACI = GÜZEL İYİ . CENNET AĞACI (TUBİNYA) FARSESİDİR .

2) ZAKKUM AĞACI = CEHENNEM AĞACI DİR .

3) TUTİYİ = AMERİKA HİNDİSTANA MAHSUS RENKLİ BİR KUSTUR . YERLİLER CENNET KUSU DERLER .

BİRE MEL'UN BENİ YUZGUN DONANMA İLE BULDUNUZ , ALLAHIN KİSMETİ İLE YAKIN
ZAMANDA ALEMİN SİGİNDİĞİ PADİSAH DEVLETİNDE HURMUZ DEĞİL DİYÜ BELKİ GUVVE
DAHI SİZE KALMIYA . "

(HAZAN OUNUN İCİN)

" DENİZ YUZUNDE YURURUZ , DUSMANI ARAR BULURUZ ,
UCUMUR KUMUZ ALURUZ , BİZE HAYRETTİNLİ DERLER . "

DEYUP KAFİR DAHI , HİNT İSKELELERİNDEN SİMDİDEN SONRA KUS UCMAZ DİYE BAZI
KELİMELELER SÖYLEYUP , HAKİR DAHI DENİZDEN GİTMEK LAZİM DEĞİL , ALLAH KİSMET
EDERSE KARADAN GİTMEK BANA DAHI KOLAYDIR . DEYİNCE KAFİR SÖYLEMEĞE KADİR OLMAYUP
KECLİSTEN DEF OLUP BİR KAC GUNDEN SONRA SULTAN AHMET BRURC VİLAYETİNİ BUHHAİRA
TEKLİF EDUP VE PEK ÇOK DİRLİK TAYİN EYLEYUP KABUL KILMAYUP BUTUN KEGERAT VİLAY-
ETİNİ VİRSENİZ DURMAK ASLA OLMAYANDENDİR , DEYUP TESADUR BİR GECE MURTEZA ALİ
HAZRETLERİNİ , ONDAN ALLAH RAZİ OLSUN RUYADA GÖRUP ÖNÜMDE BİR YAZILI BİR KAGİT
PARÇASI OLUP , BU ALLAHIN MÜHRÜDÜR . O SEMİNLEDİR KORKU ÇEKME , EĞER ALLAHIN
MÜHRÜ BİZİM İLE OLMASA BAKM BASKA VİLAYETLERİN BULARI DAHI BİZDEN KACARDI . DEYUP
ERTESİ SABAH SÖYLENEN RUYAYI YOLDASLARA BEYAN EDUP HEPSİ SUKUR EDUP DERHAL VAR-
ILUP PADİSAHDAN İZİN İSTEYUP MUKARET PADİSAHIN HÖRMETİNE İZİN VERUP MEĞER O
VİLAYETTEN OLAN BANYAN KÖMİNİN YAMİLERİNDEN YANI GAYET ALİMLARENDEN (BAT) DİM
-EĞLE MARUF BİR TAİFA OLURMUS TUCCARI VE DİĞER YOLCULARI BİR VİLAYETTEN BİR BAS
-KA VİLAYETE SELAMETLE GÖTÜRMEĞE KEFİL OLUP MUKABİLİNDE BİR MİKTAR ÜCRET VERİ-
LİRMİS . SÖYLEKİ , YOLLARDA RASPOİ KAFİRİ YANI HİNDUNIN ATLUSU GELUP KARVANA
KİN VE YAGMA NİYET EYLESE (SÖYLENEN) BATLAR HANÇERLERİNİ ÇIKARUP SİNELERİNE
DAMANUP BİR KEFİL OLMUS İKİ KARVANA ZARRAR EDERSENİZ , KENDİMİZİ ÖLDÜRÜRÜZ .
DİDİKTE RASPOİ ONLARIN HÖRMETİNE HUCUM ETMEYUP , O YERDEB SİHHAT VE SELAMETLE
GECİLİR İMİS . EĞER BİR PARÇA ZARAR İTSELER HAKİKATEN SÖYLENEN BATLAR KENDİLERİ-
Nİ HELAK EDERLER İMİS . EĞER İTMESELER ASLA O TAİFAYA EMNİYET KALMAYUP BU KA-
DE İCRA OLUNMAZDI . TESADUF KARVANA ZİYAN VAKİ OLUP BATLAR KENDİLERİNİ ÖLDÜR-
SELER HAKİKAT OLMAYAN AYINLERİNDE RASPOİ BÜYÜK GUNAH EDUP ÖLDÜRÜLMÜYE HAN KADA-
NİRMİS . O VİLAYETTE OLAN RASPOİ BEYLERİ ÇOK OLMAK ÜZERE ONDA OLAN RASPOİTLARİ
OĞLU VE KIZI VE HİZMETİNDE BULUNANLARI İLE HEPSİ ÖLDÜRÜLÜRMÜS . ÖYLE OLDUGU
İCİN AHMET ABATTA MÜSLÜMANLAR BİZİM DAHI İKİ BAT GÖNDERUP BİR MİKTAR SEY TAYİN
OLUNUP SÖYLENEN SENE MUZAFFER SEFER AYININ ORTABAİRİNDE KARA YOLU İLE RUP DİYARİ-
MA YUZ CEVIRUP ARABALAR İLE BES GUNDE PETEN SEHRİNE (1) GELINUP PETEN PİRİ SİH
NİZAM ZİYARET OLUNUP ORADA SİR HAN VE BİRADERİ MUSA HAN ASKER CEMİ EDEN TOPLAYUP
RADESPOR(2) HANI BULUG HAN İLE CENK HAZIRLIĞINDA OLUP BİZE MANİ OLMAK KASTINI
EDUP , ORADA VARINCA ONLARA YARDIM EDERSİNİZ BİR KAC GÜN BEKLEYİN HALLERİMİZ BİR
PARAF OLUNCA DÜZELİNCE SİHHAT VE SELAMET İLE VARUP GİDİN . DİDİKTE ALLAHIN BÜYÜK
LUGUNE YEMİN EDERİM Kİ BİZ KİMSE YE YARDIM İCİN GELMEDİK , KENDİ YOLUMUZA GİDER-
İZ . VE ELİMİZDE PADİSAHİMİZİN SEREFLİ FERMANI VARDIR . DİYE BİN TURLU ASAGILA-
VARAK YALVARMA VE RECA OLUNUP SONUNDA İTTİMAT EDUP İZİN VİRİLDİ .

(MUELLİF ONUN İCİN)

" AYLAKAN HİND BİLİN PUTAN SAFARIN

İHTİAR AYLASUN MİHAN SAFARIN

YIGLAMAKDIN AKIK BULDI ÇUZUM

BİR ÇUZUM AYLAMIS YAMAN SAFARIN .

" DAR ASKIMLA DADAMANIM PUR DUR

KUYYA AYAADUM ADEN SAFARIN

KURAKUM BULDU NAFA VAS PUR HUN

NI KLAY MIN ITIB HUTAN SAFARIN .

YA ILAHI YINA MUYASSAR KIL

KATIBI BANDAKA VATAN SAFARIN .

MANASI :

HITTE PETEN SEFERINI YAPAN E

MEHNET SEFERINI İHTİYAR EYLESUN

AGMAKATAN GÖZÜM KIZARDI(1)

SABAHLAYIN YUZUM YEMEN SEFERİNİ YAPMIS

GÖZ YASIMLA ETEGİM DOLUDUR

SANKI ADEN SEFERİNİ YAPTIM

YUREGİM NAFA GIBI KANLA DOLU OLDU(2)

HATNI SERİNİ YAPUP BENİ NE YAPAYIP ?

EY ALLAHIM YİNE NASIP ET

KATIBİ KULUNA VATAN SEFERİNİ ;:.

HASIL , ONDAN DAHI KURTULUP YOLA GERİLUP BESİNCİ GÜN RASPTE GELİNUP , MAHMUT HAN İLE MÜLAKAT EDUP , O DAHI TURLU EZİYETLER EDUP SONUNDA UÇ YOLDASIMIZI ALI KOYUP DİĞERLERİNE İZİN VERUP VE YOLDA RASPO KAFİRİ OLUP FAKAT BEYLERİ YARDIM İÇÜN GELUP ORADA BULUNMAKLA ANDAN YAZI ALINUP , SENDE VARINCA KERA İLE DEVE TUTULUP , AHMET ABADDAN KELAGUZ OLMAK İÇİN ALINAN BATLARA İZİN VE BİR MİKTAR HARCLİK VERİLUP YOLA ÇIKILDI .

....((SENT (1) VİLAYETİNDE BASA GELEN KAKAYI BEYAN EDER))

MUBAREK BİRİNCİ REİİ'N (REBİÜLEVVELİN) BASINDA ÇIKILUP ONUNCU GÜNÜ RASPO SEHİRELERİNDE PARKER ADINDA ŞEHRE VARİLUP KAFİR ÜZERİMİZE HÜCUM ETTİKDE BEYLERİNİN MEKTUBUNU VERUP VE BİR MİKTAR HEDİYE LER VERİLUP , YOL VERDİLER , FAKAT YOLDA BİR MİKTARI RASPO KAFİRİ VARDIR GAFİL OLMAYIN , DİYE TENBİH EYLEYUP VAKTAKİ ERTESİ GÜN PEK İRKEN HAREKET EDUP BİR GÜN SABAH VAKTİNDE ANBİZİN KARSUDAN RASPO GELDİ DİYE GAVGA OLUP :

1) PETEN = BAHAR VİLAYETİNİN (BAHAR = NİNNEB HİNT LİSİNİNDE METRESE DİMEKTİR) MERKEZİ OLUP KENKE NEHİRİ SAHOLİNDE GENİŞ BİNALARI VE ÇİN KARI NAKİS İLE İŞLENMİŞ SARAYLARI MEVCUTTUR . KEÇERATA TABİ OLUP (ŞKALASI VARDIR) BİRİ TUĞLA DAN DİĞERİ TAŞTANDIR . BİR ŞEHİRDE HER TURLU MEYVA BİLHASSA ABANOZ AĞACI BULUNDUGU GIBİ İRAN ATEŞPEREST AYININDA OLANLARIN DA HİCRET ETTİKLERİ YERDİR

KIRMIZI BİR TAŞ YUZUK YAPARLAR .
NAFA = HATNİDE ÇIKAR GÜZEL BİR KOKU .

(HİNDİSTAN SVAT VE AF-
GANİSTAN SEYYAHATNAME
Sİ SAT 141 .

1) SENT = SENT AYALETİ UMMAN DENİZİNİN SİMALİNDE VE LAHURUN CENUBUN ÇİHETİNDE BELUCİSTANIN BARKINDA VAKİ OLUP TULEN 380 VE ARZAN 360 MİL ARASIYI İHTİVA EDER MERKEZİ (HAYDARABAT) ŞEHİRİDİR . SENT BEYLERİNE (SUMERKAN) VEYA (ŞEMKAN) BUNLARDANDA BÜYÜKLERİNE (CAM) DİRLER . H.S.E.S. SAT150 .

(MUELLIF)

" GÖRÜNDÜĞÜ GİBİ RASPOİT ALAYI
DEVECİLER GÖTÜRDÜ REDLAYI . "

ERHAL DEVELERİ ÇÖKERTUP ÇEVRE EYLEYUP HER TARAFTAN TUFENK SERPUP KAFIRINTUFEN-
İNİN GÖRÜNCE ADAM GÖNDERUP , BİZ ÇEK İÇİN GELMEDİK BAÇ İSTERUZ ! DEYİNCE BİZ
ACIR DEĞİLİZ , YUKUMUZ DARU VE BONCUKTUR ONUN EMENİ BAÇINI GÖNDERMEK ,
GER O DAHI İSTERİRSE YİNE GÖNDERİLSUN , DİDİKTE CEVAPLARI GELUP BİR TARAFA
EKİLUP BİZ DAHI YİNE YOLUMUZA DÜZELUP ON BEŞ GÜN MİKDARI KUMLUKTA VE SAHRADA
İTTİK BİR GÜN SENT HUDUDUNDA VANKE(1) ADLI ŞEHRE GELDİK , ONDA TEKRAR DEVELER
TUTULUP BEŞ GÜNDE ÇÜNE ŞEHRİNE VE BAÇ FETHE ŞEHRİNE VARILUP , NEĞER SENT PADİ-
AHI , SAH HASENİ MIRAZ (2) KIRK YIL MİKDARI SENT VİLAYETİNDE PADİSAHLIK EDUP
BEŞ YILLDEN ZİYADE İMİŞ Kİ MACALSIZ OLUP ATA BİNMEYE KADIR OLMADIĞI BUNDAN
OLAYI BİR DÜZİYE GEMİLER İLE SEYHUN DENİZİNDE (NEHRİNDE) GEZUP , HER MAHALDE
İYET EDİNURSE ONDAN OLUP , SENT VİLAYETİNİN MERKEZİNDE TETTE DE SULTAN OLAN
SA TERHAN SAH (3) HASENİ MIRZANIN KOLLARINDAN BAZI BİR ER KİMSELERİNİ ÖLDÜRUP
E MÜSRET ABAT KALASINDA OLAN HAZİNESİNİ KEREĞE DAĞITUP HUMAYUN PADİSAH ADINA
4) HUTBE OKUTUP VE NEKKARA ÇALUP SAH HASENİ MIRZA DAHI BEKİRDEN (5) SULTAN
AHMUT ADLI GÖNÜLDASINI (6) YANİ , GÖNÜL RİZASI OLAN KARINDASINI KARADAN ASKERE
UMANDA EDUP KENDİ DÖRT YÜZ PARÇA GEMİ İLE DENİZDEN (NEHİRDEN) MİR İSANIN
ZERİNE GELUP , O YERDE BİZİM GELDİĞİMİZİ İSİDİNCE ADAM GÖNDERUP BİZİ HÖRMET İL
ARSULAYUP REBİULEVVELİ AYININ BAŞLARINDA MÜLAKAT EDUP FAKİRLERE LAYİK BİR MİK-
AR HEDİYE VERİLDİKTE BU BENDEYE HÖRMET VE BÜYÜKLÜK EYLEYUP SERUPA VERUP YANİ
İR ÇOK FELEKLER İHSAN EDUP VE ADIMIZI GAYİP ASKER KOYUP VU HAKİRE LAHUR İŞKE-
ESİNİ YANİ , SENT YOLUNU TEKLİF EDUP KABUL KILMAYUP İZİN İSTEDİKTE ALLAH KİSM-
T EDERSE ALDIKTAN SONRA İZİN DER SİHHAT İLE VARIN DEYUP BAADETLİ PADİSAH HAZR-
TLERİNE YAZI YAZUP HÜLASA BİZİ DAHI MİR İSA İLE HARBE BAŞLATTERUP MÜSLİMANLAR
ALVARUP TUFENKLERİNİZDE KURSUN OLMASUN ZİRA HEPİMİZ BİR KAYMIZ BİRABERLERİMİZ
E OĞULLARIMIZ HER İKİ TARAFTADIR DEYUP HAKİKATEN ÖYLE OLUNUP SENT SİHLERİNDEN
İH ABDULVAHAP İLE GÖRÜŞÜBUP DÜASI ALINUP VE SİH MİRİN VE SİH CEMALİ ZİYARET
LUNUP VE MİR İSA İLE BİR MÜHÜR AY MİKTARI HARP OLUP BERKUPLER , VE TOPLAR KURU-
İKİ TARAFTAN BİR ÇOK KİMSE TELEF OLUP TETTE BİR ADA OLUP KARSIDAN DÜĞÜLUP TOP
AYDA ETMEYUP ALINMASI MÜMKEN OLMAYINCA ADAYA GİRUP BARİSTİRUP ,

VANKE = SENT SEHIRLERINDEN BIRIDIR .
SAH HASENIN PEDERI SAH BIN ARGUN IDI . BUNLERIN OEDDI EMIR ZUNNUNA KADAR
CIKARKI BU ZUNNUN SULTAN EBU SAID HIZMETINDE IDI . BILAHARA HUSEYIN TARAFIN-
DAN KABİL VE KANDIHAR TARAFLARINA TAYIN OLUNMUSTU . SAH BIN SAH ISMAIL TARA-
FINDAN ZINDANADA KONMUSTU . BILAHARA BEN HAPISTEN ÇIKARAK SENT VILAYETINE
GELEREK MELTANI ELE GECIRMISTI . OGLU SAH HASENI PUR 40 SENE SALTANAT SURUP
HUMAYUNLA HAP ETMIS FAKAT SONRA ONUN TARAFINI TUTMUSTU . YERINE GECEN OGLU
MEMET BAKI DAHI 30 SENE HUKUMET SURMUSTUR . (MUDDET SALTANATLARI) 873
DEN 963 YE KADARDIR) . CILT II SAT 432 . S.A. CILT III SAT 121 .
ARGONYENIN İKİ KOLU VARDI . BİRİ TERHANIYE DİĞERİ GÖKTASIYE FIRKALARI .
TERHANIYE FIRKASI TETTEDE BULUNİYORDU . MIRZA İSA TERHAN İSE SAH HASENİ
ARGONİNİN SER ASKERİ İDİ . (NEĞERNMEDE BEHKERNMEKERNNE BILAHARA ASAN İLE
TETTEYİ ELE GECİRMİŞ . MIRZA SAH HASENİDE SULTAN MAHMUT GÖKTASIN KI BEKİRDE
(EĞERNAMEDE BEHKER YAZILIR) BULUNURDU . ORADA MAHMUT SEVK SAFA İCİNDE İDİ
6 AY MIKTARI HARP OLUR , NETİCEDE SULTAN MAHMUT SULH YAPAR VE TETTE MULKU
BES HİSSE OLUR / ÜÇ KİSMİ MIRZA İSAYA VE İKİ Sİ MIRZA SAHA HASANE KALMISTI
BILAHARE HEPSİ MIRZA İSAYA KALDI . E.N. CILT II SAT 432 . S.A CILT III
SAT 121 .

- 1) ILERIDE TAFSİLATIYLA ANLATILACAKTIR .
2) BEKER = MIRZA SAH HABANIN GÖNÜLDASI SULTAN MAHMUDUN BULUNDUGU SEHIRDIR .
EGIRNAMEDE (BEHKER) SEKLİNDE YAZILUR . CILT II SAT 433 .
3) SULTAN MAHMUT , ARGONYADAN , GÖNÜLDASIYE FIRKASINDAN IDI . BABASI , GÖNÜL-
TASI SAH HASEN ARGONININ RIZAEN KARINDASI IDI . SAH HASEN ARGONININ VEFA-
TINDEN SONRA LEHRI SEHRİNDE BİR MUDDET İSTİKLALINI İLAN ETMİŞTİR . KENDİSİ
SEFAHETE DÜSKÜN FENA GEVHEPLİ BİR ADAMDİ . SEYDİ ALİ REİSİN ANLATTIĞI TETTE
NİN MUHASARASINI DA YAPAN BUDUR . VE BİLHARE TETTEYİ VİLAYETE TAKSİM ETMİŞ
3 PARÇASINI EMİR İSA TERHANE VERMİŞ İKİ KİSMİNİ SAH HASENE ARGONE VERMİ-
Tİ . E.N. CILT II SAT 433 . S.A. CILT III SAT 121 . (SAHAİFULAHBAR SAHİBİ
MUNECİM BÂSİ BU MALUMAT İÇÜN METHAZİ

MİR İSA HUMAYUN PADİŞAH ADINA HUTBE DEN DÖNÜP VE NEKKARE CALMAGI BİR TARAF EN-
EDUP YİNE SAH HASENİMİRZAYA TABİ OLUP OĞLU MİR SALİGHİ HEDİYE İLE GÖNERÜP SAH
HASEN MİRZA DAHI OĞLUNE , MİR İSA ASKERE TAKSİM ETTUGU HAZİNEDE GERİ HER NE
YARSA VERÜP VE O VİLAYETİ MİR İSAYA VİRMEĞE KARAR VERÜP VEZİRİ MONLA YARI İLE
TERMAN VE AMANNAME VE TUG İLE TEKRAR NEKKARE GÖNDERÜP VE MİR İSAYA TABİ HASEN-
TE ARGONDAN VE TERHANDAN(1) ON KADAR MİRZAYA HER YERİNE HİL'AT VERÜP AZAD K-
İLÜP MİR İSA DAHI MİRZANIN HATUNİ HACİ BİKUM(2) ONDAN OLUP ONU HEMEN GÖNDERÜP
DEMAZİYÜLEVVELİN AYININ BAŞLARINDA ASKER İLE SULTAN MAHMUD KARADAN SAH HASENİ
MİRZA İLE GEMİLER İLE DENİZDEN BEKERE YUZ GEVİRÜP HATUNU GELÜP BULUSTUKTA ONUN
-CU GÜN MİRZA VEFAT EDUP HALKIN İNANCI HATUN SEHİRLEDİ OLDU :

(HAMDİ)

" ERİSİN AVRETE İNME AHI
AVRET EL ATTİ ENBİYAYAN DAHİN."

BERHAL SULTAN MAHMUT RAHMETLİ MİRZANIN MALINI ÜÇ KİSMEDUP BİR KİSMİNİ HATUNUNA
VE BİR KİSMİNİ BİR HOCANIN İLE MİR İSAYA GÖNDERÜP VE ÖLÜSÜNÜ DAHI TETTEYE (3)
GÖNDERÜP BİZİ KENDİ GEMİSİNE KOYUP ATINI VE DEVESİNİ VE DİĞER İŞE YARAR VEZİ-
ARINI KENDİ ALUP KARADAN BEKERE GİTMEYE NİYET EDUP ELLİ MİKDAR GEMİ İLE MİR-
ANIN ÖLÜSÜ VE HATUNİ TETTE TARAFINA GİTMEĞE NİYET EDİNCE ASKER DİĞER GEMİLERİ
GAGMA EDUP GEMİ MUHAFİZLERİMİZ KACUP YOLDASLAR GEMİCİ OLUP YAGMA İÇİN HER HER
TARAFTAN GAGATAY HUCUM EDUP TUFENK ATEŞİ OLUNUP BİN BELA İLE O YERDEN KURTULUP

TEMURYE KOLUNDANDIR . BAŞLARI EMİR ZUNNUN BİNİ HASAN ELARGUNIDIR . TERHAN
ARGONİYENİN BİR SUBESİDİR . MİR İSA TERHAN BU SUBEDENDDİR . DİĞER KOLU GÖKTAS
-YE SUBESİDİR . BUDA MEHMET BEKİRİNİN MENSUP OLDUGU KOLDUR .
(E.N. CILT II SAT 433 .
(S.A. CILT III SAT 121 .

BIKUM = HATUN DEMEKTİR . BIKUM İSMİ HİNDİSTANDAKİ TÜRK DEVLETLERİNDE BİLHASSA
GÖRÜLÜR . BELLETEN CILT I SAT 43 . HİKMET BAYUR MAKALESİ ...
TETTE = SENDİN MERKEZİDİR . SENDİN İSKELESİ İŞE BİRÜN SEHRİDİR .
(EBU REYHAN BİRÜNİNİN
MEMLEKETİ .

KINTIYA KARSU ON GUN MIKDARI GIDUP NASIR PUR ADLI SEHRE ERISUP SÖYLENEN SEHRI
ACALAR YANI RASPOB BEYLERI YAGMA EDUP ONDAN HABER ALINUP MIRISANIN ON BIN MIK-
ARI BERABER ADAM ILE SULTAN MAHMUDUN ARDINCA GIDUP OGLU MIRSALEH SEKSEN PARCA
GEMI ILE ARDINIDAN GELİYOR DİDİKLERİNDE HAYRA YORULUP DÖNMEK HAYIRLI GÖRULUP
TOPLU OLUP BELA SAVMAK İCİN ON BİR BIN İHLAS (RİYADAN KİM HALİ OLMAK İCİN)
OKUNUP YİNE TETTE TARAFINA DÖNULUP ÜCUNCU GÜN DENİZDE MİR SALİHA BULUSUP BİR
MIKTAR HEDİYE İLE GEMİSİNE KARUP , NEREYE GİDERSİNİZ ? DİYE SORULUP BABAN MİR
İSA GİDER DİDİKTE ENNEENNE MİR İSA İLERİ GİTTİ DÖNÜN DEYUP , GEMİMİZ BU KAD-
AR DİYE BECERİKSİZLİK GÖSTERİNCE ON BES GEMİ MUHAFİZİ VERUP CARESİZ YİNE DÖNULUP
TEKRAR ON GÜN KADAR GİDİLİP BİR GÜN SENT KASABASINA VARILUP MİR İSA İLE GÖRÜ-
BULUP BUNDAN EVVEL RAHMETLİ MİRZANIN YANINDA OLAN BEYLER ANDA BULUNUP SALİHA
SEBEP OLUP VE KAVGAYA BAĞLANMIS OLUNMADUGUNİ SÖYLENENLERİNDE BÜYÜKLÜK VE LUTUF-
ler EDUP GUNAHMIMIZDAN GEÇUP , BİR KAC GÜN SONRA BURADA BİZİM İLE OLUN , ALLAH
KİSMET EDERSE MİR SALİHİ HUMAYUN PADİSAHA GÖNDERMEK KARAR ALTINA ALINMISTIR .
BÖYLE DİDİN , ZİRA SULTAN MAHMUD SİZİ BEKİRDEN KOYIVERMEZ , O FERRAH MİRZA
OGLUDUR , DİMAĞINDA PADİSAHLIK SEVDASI VARDIR , DEYUP FAKİR RAZİ OLMAYUP , BİZE
İZİN VİR VE ALINAN GEMİLERİ BİZİM İLE GÖNDER VE BİR GELODARKİ KOSU (GÖNDER) ,
ALLAH KİSMET EDERSE O DAHI HAMAN PADİSAH ADINA HUTBE OKUYUP ARANİZDA SULH OLA ,
DİYE GAYRET OLUNDUKTA YEDİ PARÇA GEMİ OLUP HEPSİ BU HAKİRE TESLİM İDUP , VE BİR
GELODARINI VERUP GEMİCİLER VİRUP SAADETLU PADİSAHA HÖRMETLU MEKTUP YAZUP YOLA
DUZULDUK , YOLDA GAYET BÜYÜK TİMSAHLAR TEMASA OLUNUP VE KENARDA BEBERDEN (1) ASL
YALNİZ YURUNMIYUP VE SEMCE VE MACİ TAİFASI İLE HER GÜN CENK EYLEYUP BİN BELA İL
BİR KAC GÜNDE SİYAVANA GELİNUP ONDAN SONRA PATRES VE DİLE YOLU İLE KİM BEKİR
LASINA GEMİNUP , SULTAN MAHMUD İLE (2) VE RAHMETLİ MİRZANIN VEZİRİ MONLA YARI
LE GÖRUSUP SULTANA BİR MIKTAR HEDİYELER VERİLUP KARSILIKLI SOHBET OLUNDUKTA
SULTAN MAHMUT DAHI HUMAYUN PADİSAH ADINA HUTBE OKUYUP MİR İSA İLE ARALI DÜZELUP
MERHUM MİRZANIN ÜMÜHİNE :

(YAZAN ONUN İCİN)

" SAH HASAN SINDKA SAH İRDI VALİ
ÇIKTI ACAL CAMİNİ TAPTI FANA ,

HATİF GAYB İTİ TARİHİNİ
CANNAT I FIRDANS MEKANI OLA ;

ANASI :

SENT SAHİ HASAN Kİ VELİKİKE ULADI
EDEL ELBİSESİNİ FENALİĞİ BULDU

GAİPTEN GELEN NİDA TARİHİNİ YAPTI
MEKANI CENNET ALA OLSUN .

YE TARİH DİNİLUP ZİHR OLUNAN TARİHDEN SULTAN MAHMUT GAYET ZEVR EYLEYUP VE İKİ
ZEL MÜSVEDDE YAZILUP EVVELKİSİ :

BEBER = HİNDİSTANA MAHSUS BİR KAPLANDIR .
SULTAN MAHMUT = GÖKTASIYE FİRKASINDAN OLUP BABASI SAH HASAN ARGONİNİN RİZAEİN
KARDESİ İDİ . E.N . CİLT II SAT 433 .
S.A . CİLT III SAT 121 ...

— 30 —
(MUELLIFE)

" FIRKAT ALI NI TAVR GDUR BILMAS IDIM
ASLA MIN ANINK HAYALINI KILMAS IDIM

AHR MINI O CRATI SINK ASKINK ANKA
OZ HALIME KALSA SANDIN AYRILMAS IDIM .

DARDINNI SANCA YIGLASA AY MAH CASMAM
BIRDAM KUZU MINK YASINI MIN SILMAS IDIM .

BILSAM MINI RAD ITKINKI AHR SIN
HARKIZ ISIKINKA AY PARI KILMAS IDIM .

HACR ATASINI KATIBI AVAL TANISAM
ASKI YOLIDA MUNCA ZAMAN YILMAS IDIM .

ANASI :

AYRILIK ELI NE GUZEL OLUR BILMEZ IDIM
ASLA BENI ONUN HAYALINI ITMEZ IDIM (DUSUNMEZ IDIM)

SONUNDA BENI GÖTURESEN ASKIN OHA
KENDI HALIME KALSA BENDEN AYRILMAZ IDIM .

DERDIM SANA AGLASA EY AY GÖZÜM
GÖZÜMÜN MASINI DERDIM BENI SILMEZDIM .

SONUNDA SENIN BENI RED ETTIGINI BILSEM
HIC BIR ZAMAN KAPUNA EY PERI GELMEZ IDIM .

AYRILIK ATEGINI KATIBI EVVELCE BILSEM
ASKI YOLUNDA BU KADAR ZAMAN KOSMAZ IDIM .

İKİNCİSİ BU USLUPLA İDİ :

(MUELLIFE)

" YARSIZ HAR KAYDA BULSAM BAYT AL AHZANDUR MANKA
ALAM OL YUSUF İ LIKA DİN AYRU ZİNDAN DUR MANKA
DUSMAN İTÜRMİS MINK CÜN YOLINKA ULMAS SINK
DUSTUM OL SUZ BARI VALLAH BUHTANDUR MANKA
SARBAT LA LİNK AİA KİLGANDA CAN BİRSAM Nİ TANK
AY TABİBİM SANKA MUSKUL İRSA ABANDUR MANKA
ALGAC ATRAFİM MALAMAT SANKİ KUNKLUM SAD OLUR
GAM İ GARİKİN DAF OCUN OL YAHSİ KURUGANDUR MANKA
İTLARINKLA KATİBİ BİNDAKNİ KİLDİNK HAM SUGAL
Nİ MATİNK HAKKİ BİKUM OL ULİG İHSANDUR MANKA . "

ANASI :

DOSTSUZ NEREDE OLSAM BANA HUZUN EVIDİR
DÜNYANIN O GUZEL YUZUNDEN AYRU OLMAKTA BANA ZİNDANDIR
DUSMAN BENİ GAİP ETMİS CUKU SENİN YOLUNA OLMAZ
DOSTUM O BUTUN SÖZLER VAHLAH BANA İFTİRADIR
KİRMİZİ SERBETİNİ HEDİYE VERDİKİNDE CAN VİRSEM DAR DEĞİL
EY TABİBİM SANA MUSKUK GELURSE BANA KOLAYDIR
CUKU ETRAFİM AZARLAMA İLE DOLU SENİNKİ İLE GÜĞNUM MEMNUN OLUR
GEMLİ KÖLENİ DEF İT C ~~BAKU~~ BANA GUZAL MUHAFİZDİR .
KÖPEKLERİNLE KATİBİ KULİNİ AYNI CANANDAN YAPTIN
NİMETİNİN HAKKİ BİLİRİM O BÜYÜKLÜK BANA İHSANDIR .

BÖYLENEN GAZELLERİ SULTANA GÖTÜRÜP İZİN İSTEDİKTE SULTAN KABUL EDÜP MUBAREK
 PADİSAHA HÖRMETLİ MEKTUP YAZUP . FAKA KANDAHAN YOLUNDA ÖZBİK SULTANLARINDAN
 HAYDAR SULTAN OĞLU BAHADIR SULTAN NİCE BİN ADAM İLE KAZAK OLUP BİR KİMSE GE-
 ÇÜRMEZ VE SAM YELİ ZAMANIDIR SİMDİKİ HALDE O TARAFA GİDİLMEZ BİR KAC GÜN BEK-
 LEYİN . SIZE BİR MİKTAR ADAM KOSUP LAHUR YOLUNA GÖNDERELİM AMA ONDA DAHI ÇET
 TAİFASI VARDIR GAFİL OLMAYIN . DEYÜP ONDAN DAHI BİR AYDAN ZİYADE BEKLENÜP TES-
 DÜP BİR GECE HAKIRIN VALDESİNİ RUYADA GÖRÜP : (MUBAREK FATİMA & ALLAH ONDAN
 RAZİ OLSUN & Yİ RUYAMDA GÖRDÜM . SENİN SİHHAT İLE GELMENİ BANA MUJDE KILDI) .
 DEYÜP ERTESİ GÜN YOLDASLARA MUJDE HABERİNİ VERÜP VE SULTAN MAHMUDA VARUP RUYA
 Yİ ANLATUP ELBETE GİDERİZ DEYİNCE İZİNİ VERÜP VE BİR GÜZEL AT VE BİR SİRA DEVE
 VE BİR CADİR VE BİR SAMYANE YANI GÖLGELİK VERÜP VE YOL HARCLIGİ İHSAN EYLEYÜP
 VE İKİ YUZ ELLİ NEFER DEVEYE BİNEN SENTLİ KOSUP VE HUMAYUN PADİSAHA İTAAT İÇÜN
 HÖRMETLE NAME YAZIP MUBAREK SABAHIN ORTASINDA YOLA DÜZELÜP SULTAN PUR YOLU İLE
 BES GÜNDE MAV KALASINA VARILUP ORMANLIK YOLUNDAN ÇET TAİFASI VARDIR DİYE ÇÖLÜ
 YOLU İHTİYAR OLUNUP ERTESİ GÜN KMYULARA VARILUP SU BULUNMAYUP BAZI ADAMLAR SAM
 YELİNDEN VE SUSUZLUKTAN OLUM HALLERİNE VARUP HER BİRİNE TERYAK(1) VERİLUP .
 ERTESİ SABAH BİN BELA İLE SİHHAT BULUP BU HALİ GÖRÜNCE ÇÖL YOLUNDAN VE AZ GEÇİ-
 LUP (الغریب کالای) İÇABINCA DÖNİLUP .

1) TERYAK = (TERYAK) ZEHİRLENENLERE KARŞI VERİLEN BİR PANZEHİR . ASLİ YONCADI

GENE MAV KALABINA GELINUP SÖYLENEN CÖLDE SERCE BUYUKLUGUNDE KARINCALAR SEYIR OLUNUP VE YOLDAS OLAN SENTLILER ORMANLIK YOLDAN GITMEGE KORKUP NETICEDE YOLDASLARA TESELLI VERUP VE NASIHAT KILUP :

(YETİM)

" KADIR OLAN NICE SİR EFKENE SUNSA TEDARIKLE SUNAR DUSMENE
REY'I KAVIYI VAHIDU ULUF OLSA ER RE'YI KAVYI SEMTI DIR EHİLİ ZAFER
BIZI OLARUZ VAHİD VE DUSMAN MİE BİZ YETER AYET (KEM MEN FAYE) "

MANASI :

NICE DUSMAN ARSLANA KADIR OLAN TEDARIKLE SUNSA DUSMANA SUNAR
ERKEGIN KUVETİ RE'YI TEK OLSA ZAFER EHİLİ KUVVETLİ RE'Y TARAFINDANDIR
BİZİM BİR OLAMIM VE DUSMAN YUZ OLSUN BİZE (KEM MEN FAYE) AYETİ YETER.

DEYUP ON TUFENK İLERUDE VE ON TUFENK GERUDE VE DİĞERLERİ ORTADA KONULUP
MULAHİN NİHAYETSİZ LUTFUNE BAĞLANUP YOLA DÜZELİNCE SENTLİLER DAHI BU HALİ
GÖRUP GENE YOLDAS SÖYLENEN CAN ALICI ORMANLIK YERE UGRAYUP BİN MİHNET VE BELA
İLE ON GÜNDE UCYE ERİSUP SİH İBRAHİM İLE GÖRUSUP DUASIN ALINUP VE SİH CEMALİ
VE SİH CELALİ HAZRETİLERİ (ALLAH ONLERİ MUKADDES VE AZİZ İTSİN) ZİYART OLUNUP
MUBAREK RAMAZAN AYININ ÖNÜNDE YOLA DÜZULUNUP AB KAREYE VARILUP SAL BAĞLAYUP
O SAL İLE GECİTTEN GECİLDİKTE SENTLİLERE İZİN VERİLUP ONDAN MACORAYA GELINUP
O DAHI GEMİLER İLE GECİLUP ONDA BES YUZ MİKTARİ GET OLUP FAKAT TUFENKTEN KOR-
KUP BİR SEY YAPMAGA KADIR OLMAYUP ORADAN DAHI YOLA DÜZULUP ON BESİNCİ GÜN
RAMAZAN ORTASINDA SEHİRİ MELTANE (1) GELİNDİ .

....((HINDUSTAN DIYARINDA BASA GELEN SEYLER BEYAN EDER))....

EVVELA MELTAN SEHİRİNDE HAZRETİ SİH BAHAETTİN ZEKERİYE VE SİH RUKNETTİN VE
SİH SADRETTİN (ALLAH RAHMET EYLESİN) ZİYARET OLUNUP VE SİH MEMET RACU İLE
GÖRUSUP DUASI ALINUP VE MİR MIRAN VE MİRZA HASAN SULTAN İLE GÖRUSUP İZİN ALI-
NUP LAHURA (2) NİYET OLUNUP SONRAYA VARILUP ONDA DAHI SİH HANİT İLE GÖRUSUP
DUASI ALINUP ONDAN SAVVAL AYININ BAŞLARINDA LAHURA VARILUP . MEĞER BUNDAN EVV.
EL HEDNNEK HINDİSTAN PADİSAHİ OLAN SİR HANIN (3) OĞLU SELİM SAH (4) İSKENDERH
(5)

- 1) MOLTAN VE SENTİN PAXİTAHTI OLUP (DARULHAMAN) DİRLER BURASI ÖTEDENBERİ
(MAHZUMU EL ALEM) DİNMEKLE MESHUR SİH BAHAETTİN VE EMSALİ BÜYÜK EVLİYANIN
MESKENİ İDİ . H.S.E.S 8 183 .
- 2) LAHUR= PENCAP KİTASINDA OLUP DİĞER İSMİ LEHAVER İDİ . SEYYAHATNAME SAT 183
- 3) SİR HAN = EFKAN TABAKASINDAN OLUP ASİL ADI FERİT (İBNİ HASAN İBNİ İBRAHİM
DİR . EFKANLI BİR REİS İDİ . BAĞAR MİNTİKASINI ELE GECİREN VE BABURE İSYAN
EDEN MEMET LEHANI ÜMERASINDAN OLUP BU ZAT KENDİSİNE SİR HAN DEMİSTİR .
EVVELA BABİRE HİZMET SONRA HUMAYUNUN TEVEĞÜHÜNE MAZHAR OLMUS . BİLHARA
HUMAYUNA İSYAN EGRE KAPULARINE GELMİŞ 947 DE GENK İRMAGI KENARINDA KENC
MEVKİİNDE HUMAYUNI MAGLUP 952 YE KADAR BES SENE HÜKÜMETTE KALMIŞ VE YAPTIĞ
İŞLERLE HALKIN TEVEĞÜHÜNÜ KAZANMIŞTIR . HATTA GANEZ NEHRİNDEN HİNDUS NEHR
-E KADAR AÇTIĞI CADDE MESHURDUR . ALLAH ABADIN 10 KİLOMETRE MESAFESİNDE KA
(KELNECİR) SEHRİNİN MUHASARASINDE ÖLMÜSTÜR . E.N CİLT I SAT 111 DEN 130 A
KADAR SİR HAN VE KENC MUHAREBESİ HAKKINDA TAFSİLAT . S.A CİLT III SAT 80 .
H. CİLT XI SAT 21 . HİNDİSTANDA TÜRK HÜKÜMDARLARI : SAT 44 .
- 4) SELİM SAH = ASİL ADI CELAL HAN İDİ . (İSLAM BAĞ) LAKABİYLE CULUS ETMİŞ .
HALK ARASINDA İSE SELİM SAH MARUF ÖLMÜSTÜR . E.N CİLT I SAT 115 .
H. CİLT XI SAT 21 .

PADISAH OLDUKTA HUMAYUN PADISAH (1) BUNU ISIDUP KABILDEN HİNDE NİYET EDUP
EVVELA LAHURI ZAPT EDUP ADAM KOYUP KENDİSİ SAHRENT(2) SEHRI ÖNÜNDE İSKENDER
HAN İLE BULUSUP , İSKENDER HANI BASUP DÖRT YUZ FIL VE ZARBEZENLERİ İLE DÖRT
YUZ ARABASINI ALUP İSKENDER HAN KACUP MANGOT ADLI KALAYA

5) İSKENDER HAN , SURI SELASESİNİN SON HUKUMDARIDIR . KENDİSİ PENCAPTA BULU-
NIYORDU . SELİM SAHİN ÖLÜMÜ ÜZERİNE KARISIKLIKLAR ÇIKMIŞ EGRE SEHRİNE SAHİP
OLMAK İÇİN , MUBARİZ HAN , AHMET HAN , İBRAHİM HAN , HIMMO GİBİ AFGAN PRENSLE-
-Rİ BİR BİRİNE DUSMUSLERDİ . EVVELA İSKENDER İLE İBRAHİM EGERE YANINDA ÇAR-
PİSTİLLER . İSKENDER GALİP GELDİ . SENTTEN DİYARI KENKERE KADAR ELİNDE TUTTU .
BAHAR VE BİNGALE TARAFLARI İSE , MUBARİZ HANI MAĞLUP EDEN HIMMO HANIN ELİNDE
İDİ . BU SİRALARDA HUMAYUN KABILDEN HAREKET EDİNCE , İSKENDER ONUNLA MACİVA-
REDE KIRK GÜN SÜREN BİR CENGE GİRİSMİŞ FAKAT MAĞLUP OLARAK PENCAP DAGININ
ETEGİNE ÇEKİLMİŞTİ . (SEHRİNDE) HUMAYUN SAH EBUL MAALİYİ ONUN DAGDAN İNME-
SİNE MANİ OLMAK İÇÜN GONDERDİ . SONRA KENDİSİDE GİDUP HİZAR FIRUZE GİRDİ .
İSKENDER BİR MUDDET MUKAVEMET İTMİŞ HATTA LAHURU BİLE ALMAK İSTEMİŞTİ .
ÖLÜMÜ 974 DEDİR .

E.N 9 CILT I S 354-361 .

HİNDİSTANDA TÜRK HUKUMDARLARI SAT 44 .

1) HUMAYUN = (NASRETTİN MEMET HUMAYUN) BABİRİN OĞLUDUR . 913 SENESİNDE
KABİLDE MAHİM BİKİM ADLI BİR KADINDAN DOĞMUŞTUR . 937 SENESİNDE İSE EGGERE
SEHRİNDE TAHTA OTURMUŞ . KARDASLARINDAN KAMURAN MİRZAYI KABİL VE KANDIHARA
ASKER MİRZAYI SUNBUL VİLAYETİNE VE HANBAL MİRZAYI ALUR , BULEYMAN MİRZAYI
BEDAHSANE TAYİN ETMİŞTİR . EVVELA KALNECİR KALASINI TESHİR ETMİŞ , CİNAR
KALASINI ALMİŞTİR . KEGERAT PADİSAHI BAHADİR HEDİYE VE ELCİ GÖNDERMİŞ . 940
SENESİNDE BİNKALE FETHİNE ÇIKMIŞTİ . VE BAHADİRLE DE BOZUSARAK KEGERATİ ZAPT
ETMİŞTİR . BU ZAMANDA HUMAYUN KALKA BAZI LUZUMSUS ÇEBİRLERDE BULUNMUŞ , BİR
ÇOK KİMSELERİ FİLLERİN AYAKLARINA ATTIRMİŞTİR . O GECE İMAMIN (ELEM TEREKE-
YFE FEALE RABBIKE Bİ ESHABİL FİL) SÜRESİNDEN KENDİSİNE YAPILAN TARİFİ ANLA-
YARAK İMAMİ ÖLDÜRMÜŞTÜ . BU SİRADA SİR HAN ZUHUR ETMİŞ VE 947 DE KENKER SUYU
KENARINDA YAPILAN HARPTİ MAĞLUP OLMUS VE KAZUYİNE SAH TAHHASİP YANINA GİTMI-
ŞTİR . VEZİRİ BAYRAM HANIN SAİSİ NETİCESİ 952 DE KANDIHARI ZAPT KABİLİ KAM-
URAN MİRZADAN ALMIŞ , OĞLU CELALETİN İKİ YASINDA OLDUĞU HALDE ORADA BULMUŞ .

BEDAHSANI SULEYMAN MIRZADAN ALMISTIR . KAMURAN MIRZA ILE BIR COK CENKLER YAPMI-
 IS NETICEDE GÖZLERINE MİL ÇEKMİŞTİR . KENDİSİ KABİLDE İKEN 953 SENESİNDE
 SIR HAN ÖLMÜŞ . YERİNE SELİM ŞAH GEÇMİŞTİ . ONDA VEFATI İLE MEMLEKET HERCU
 MERC İCİNDE KALMIŞ , MUBARİZ HAN , İSKENER HAN , İBRAHİM HAN , AHMET HAN ,
 HİMMO GİBİ AFGAN REİSLERİ BİRBİRLERİLE HARPE BAŞLAMISLARDI . BUNLARDAN MUBARİZ
 HAN HUMAYUN YANINE GELEREK VAZİYETİ ANLATMIŞTI . HUMAYUN 961 SENESİNDE YILD-
 IZLARA BAKARAK VAZİYETİ MUSAİT GÖRMÜŞ , KABİLDEN HAREKET ETMİŞTİ . YANINDA
 BAYRAM HAN , ŞAH EBUL MAALİ , HOCA HİZİR HAN TERDİ BEY , İSKENDERHAN ÖZBEGİ
 MEMET KALİ HAN YERLASI , ALİ KILHAN ENDARYI GİBİ BİR COK ZATLARDA VARDI .
 EVVELA , ŞEHABETTİN AHMET HAN VE ESREF HAN LAHURA GÖNDERMİŞ , BİLHARA HUMA-
 YUNDA ŞEHRE GİRDİ . FAKAT ŞAHBAZ HAN TAM AFGANI ŞAH EBUL MAALİYE BOZMUŞTU .
 BAYRAM HAN YETİŞMİŞ VE GALİP GELİNİMİŞTİ . İSKENDER ÖZBEYİ İSE ŞAHRENDDE İDİ .
 ORADA KALMAYARAK CALENDERE GELMİŞTİ . BUNUN SEBAT ETMEDİĞİNE BAYRAM HAN COK
 KIZMIŞTI . MACIVARA GELİNCE ORADA BÜYÜK BİR CENK OLMUŞ AFGAN ASKERİ BOZULMUŞTU .
 (BGIRNAME CILT I S 352) 962 DE HUMAYUN ŞAHRENDE GELDİ . VE KALAYI MUBASA-
 YA BAŞLADI . HUMAYUN ASKERİ 4 KISMA AYRIMIS , BİNİ KENDİ , DİĞERİNİ ŞAH EBUL
 MAALİYİ DİĞERİNİ BAYRAM HAN İDARE ETMİŞTİ . (SAT 259) HARP KIRK GÜN SÜRÜMÜŞ M
 BABANIN İKİSİNE KADAR DEVAM ETMİŞTİ . CENK COK SİDDETİLİ OLMUŞ BUNUN İCİN SİİR:

(SİİR)

زمن گفتی ز سر تپای چنبد	* چو کوه آهنی از جای چنبد
جناح و قلب را صف بر کشیدند	* دولشکر روبرو حنجر کشیدند
درید مغز پهل و زهره شیر	* تراک نیر و چاکا چاک شیر

İSKENDER MAGLUP OLARAK PANGAP DAGININ ETEĞİNE ÇEKİLMİŞTİ . (E.N CILT I SATHEN
 361) HUMAYUN ŞAHRENTTEN SONRA DEHLİYE HAREKET ETMİŞ . EBUL MAALİ VE MEMET
 HAN YERLAS , İSMAIL BEY OLDU VE İBRAHİM HAN ÖZBEKİ LAHURA GÖNDERDİĞİ , İSKE-
 NDER SURI DAGDAN İNERSE ONU ORADA DURDURSUNLAR . İSKENDER HAN ÖZBEK İSE DEHLİY
 -Yİ ZAPT ETMİŞTİ . (HUMAYUNUN YANINDA BU YUZDEN İTİBARI ARTTI) 962 DE (سلم
 کوه) (DEHLİ SEMTİNDE AP CUN KENARINDADIR) GELİNİMİŞ , BURADA HUMAYUN .
 BAYRAM HANİ ŞEHRET , TERDİ BEY HANİ BİMEYVATA GÖNDERMİŞ , İSKENDER HAN ÖZBEKİ
 EGGEREYE VE ALİ KİLİHANİ SUNBULE VE HAYDAR MEMET HAN AHTABEYİ BEYANEYE (EGG-
 RE CİVARINDA ۵ DİR)GÖNDERMİŞTİR . KENDİ DEHLİDE KALMIŞTIR . E.N CILT I SAT363

MIRUP BİR MİKTAR ADAM İLE KESMİR MIRZALARINDAN SAH EBUL MAALI (1) YI SERDAR
EDUP ARDINCA GÖNDERUP KENDİSİ DEHLİ TAHTINA MARUP VE HANLARINDAN , İSKENDER
HAN ÖZBEYİ (3) EGREYE GÖNDERUP VE NEFİSE NICE HANLARI VE SULTANLARI KİMİNİ HIZ-
AR FIRUZ BAHA VE KİMİNİ SUNBULE VE BEYANEYE VE KENUVICE(3) GÖNDERUP HER TARAF-
TA BEYLER VE ASKER CENK ÜZERE İKEN BİZ DAHI LAHURA (4) VARMIS BULUNUP HAKİM
OLAN MIRZA SAH (5) YOL VERMEYUP , PADİSAH GELMEYİNCE İZİN YOKTUR , DEYUP SONUN-
DA PADİSAHAHALLERİMİZİ ANLATUP , ORDUYA GÖNDERİNEK DİYE FERMAN GELUP .

SEHERENDE = PENCAP DASI KENARINDA OLUP HUMAYUNLA İSKENDERİN HARP ETTİGİYERDİR
EBUL MAALI = KESMİR MIRZALARINDAN OLUP , HUMAYUN İLE BERABER KABİLDEN HAREKET
ETMİŞ , HER HANEDE SAHBAZ HAN ADLI ENTANA MAGLUP OLMUŞ , SEHEREND HARBİNDE
BİR FIRKAYA RİYASET ETMİŞ , SEHEREND HARBİNDEN SONRA LAHURA İSKENDER HANİ
BEKLEMİK İÇİN GÖNDERİLMİŞ , EGİR SAHİN ZAMANINDA BUTUN MÜLAZİMLARIN BASİNE
GECİRİLMİŞ BİLHARA FİTNE ÇIKARMISTIR . E.N CİLT I SAT 262 .
İSKENDER HAN ÖZBEK , KABİLDEN HUMAYUNLA BERABER GELENLER ARASINDADIR . HUMAYUN
UN EMRİLE DEHLİYİ ZAPT ETMİSTİR BİLHARA EGGERE ÜZERİNE DE GÖNDERİLMİŞ VE
ORAYIDA GERİ ALMISTIR . E.N CİLT I SAT 263 .
SUNBULEYE = ALİ KALİHAN , BEYANEYE = HAYDAR MEHMET HAN AHTABEY .
PENCAP KITASINA OLUP DİĞER ADI LEHAVER DİR LAHUR SEHRİNİN BİR İÇ KALASI OLUP
BUN İÇİNDE MEŞHUR BİR KASIR VARDIR İÇİNDE MUHAMMEDİN YESİL BARIKLARI , ASALAR
HAZRETİ ALİYE NİSBET OLUNAN SARIK VE (اویسی القزانی) HAZRETLERİNİN BİR KATUBA
BULUNAN MUBAREK DİSLERİ VARDIR . LAHURDA VEZİR CAMİİ GAYET VASİ' OLUP SATHIND
CELİ YAZI İLE (EFDALUZZİKRI LA İLAHE İLLALLAH) YAZILMISTIR . BU HAZİNİN
ETRAFINDA TALİK YAZILARLA BEYİTLER NAKİS EDİLMİSTİR . H.S.E.S SAT 184 .
MIRZA SAH = BU ZAMANDA VE EKBER SAHİN ZAMANINDA DA LAHUR HAKİMİDİR . EBULMAAL
FİTNESİNDE İSMİ ZİNN OLUNUR . E.N CİLT II SAT 13 .

YLENEN ARADA BİR AY MIKTARI ZAMAN GECUP SONUNDA HEPİMİZİ PADİSAHA GÖNDERUP
YANIMIZCA ADAM KOSUP MEÇBUREN YOLA DUZULUP SULTAN PUR DENİZİ GEMİLER İLE
ECİLİB HISAR FİRDUR SAH YLU (1) İLE YIRMI GÜN MIKTARI YURUYUP SONUNDA ZILKADE
E HİNT MERKEZİNE YANI DEHLİ SEHRİNE (2) VARILDIKTA HUMAYUN PADİSAH HABERDAR
LUP HAN HANLARI VE HANLARINI VE SULTANLARINI DÖRT YUZ FİL VE NİCE BİN ADAM İLE
ADETLU PADİSAHIN BÜYÜKLÜĞÜNE VE HÖRMETİNE İSTİKBAL İÇİN GÖNDERUP VE BU BENDİYE
İR AT VE İKİ HİL'AT VE HAROLIK GÖNDERUP O GÜN ORADA HAN HANLAR YÜKSEK ZİYAFET
DUP VE HİNT DİYARINDA DİVAN EKSERİYA GECE İLE OLMEKLA AKSAM ZAMANINDA BÜYÜKL-
MEK VE HÖRMET İLE PADİSAHIN MUBAREK DİVANINA GÖTURUP . (HEDİYE KUDRETİNE GÖ-
HEDİR) MANASINCA HAKİRE LAYEK BİR MIKTAR HEDİYE VERİLDİ . PADİSAH İLE GÖRÜS-
UKTE HİNDİSTAN BETHİNE :

(MUELLİK ONUN İÇİN)

" SAHI CAM RUTBAT HUMAYUN BAHT
YATI İKLİM HİNDKA GÜN ATAS ,
KİRDİ AFGANNI DAHLİ Nİ ALDI
BULDI FARMAN BARI BARI SARKAS
OL FATHGA İTDİLAR TARİH
TALI Dİ DAVLAT HUMAYUN AS ."

MANASI :

CEM DERECELİ MUBAREK BAHTLI BAH
HİNDE EKLMİNE GELDİ ATEŞİ GİBİ
AFGANINI KİRDİ DEHLİYEHİ ALDI
BUTUN İNATÇILAR SENİN İTAATİNDE OLDU
O FETHA TARİH SÖYLEDİLER
HUMAYUNUN DEVLET TALİİ ;.

))
) PENCAPTA OLUP . SEHERENT YANINDADIR .

) EGERENİN SİMAL GARBİSİNDE 180 KİLOMETRE UZAKTADIR . KALASI GAYET GENİŞ .
SEHER SURLARI KIRMIZI MERMERDEN YAPILMISTIR . KALAYI YAPTIRAN SAH CİHANDIR .
KALANIN İÇİNDEKİ SARAY SAHI PEK MUKEMMEL OLUP FİRANSIZ SANATLARINDEN (PER-
NIYER) VE (TAVERNİYE) NİN BU SARAY HAKKINDA BAZI MAKALELERİ VARDIR .
EKBER HAMAMI . ALAETTİN KAPISI SEHRİN EN GÜZEL SANAT ABİDELERİNDEN BİRİDİR .
SEYYAHATNAME SAT 98 .

YE TARİH DENUP VE İKİ GAZEL DÖYLENUP , BİRİNCİSİ :

(MUELLİF ONUN İCİN)

" AKAR KI HALİMA RAHM İTMAKAY HABİB MİNİNK

İLACI KAYDA TAPAR DARDİMA TABİB MİNİNK
VİSAL YARI MANKA KILMAS İRDİ HAKRUZİ

AZALDIN AY DİL AKAR BÜMƏSƏ NƏSİB MİNİNK
SƏRƏB'İ LƏLİNK İCÜB MƏST OLUNDI AY SAKİ

MƏKƏRƏ KİRMƏKAY İL KİMKA HİC RƏKİB MİNİNK
RƏVƏMİ DÜR DİMƏKAY SİN MİNİNK ÜCÜN HƏRKİZ

NİCÜNDÜRÜR GƏMİ' HİC RƏMƏDİN OL GƏRİB MİNİNK
YUZİNİ (KƏTİBİ) KURKƏC KƏZƏR İSVA BİLƏN

KUL İTDİ KÖNKLÜMİ OL SÜH'İ DİL FƏRİB MİNİNK . "

NƏSİ :

EGƏR SEVGİLİ BƏNİM HƏLİMƏ MƏRHƏMƏT İTMEZSƏ

TƏBİB BƏNİM DƏRDİMƏ İLACI NƏRƏDƏ BULUR
ALLAH BİR GÜN BƏNƏ DÖSTLƏ BULUSMƏGİ NƏSİP ETMEZDİ

EZELDƏN EY GÖNÜL EGƏR BƏNİM NƏSİBİP OLMƏSƏ
KİRMİZİ SƏRƏBİNİ İCÜP EY KƏDƏH SÜNƏN KƏNDİNDƏN GECİLDİ

MƏGƏR Kİ BƏNİM İCİMƏ HİC BİR RƏKİP GİRMƏSİN
CƏLİZMİDİR ? SÖYLƏMEZSİN BƏNİM İCÜN BİR ZƏMƏN
BƏNİM O GƏRİP AYRILIKIMDAN GƏM NİYE DÜRÜR ,

O GÖNÜL ALDATAN DİLBER BƏNİM GÖNLÜMÜ KÖLƏ YAPTI .

İKİNCİ GAZEL BU İDİ KİM :

(MUELLİFİ)

VƏSİL UMİDİM YOK MİNİNK MƏSTƏK RUY'İ YƏR MİN

ƏRZÜ KİLMƏM BƏHİSTİ ƏSİK DİDƏR MİN
AY TƏBİBİM ƏSİKİNK DƏR'ƏL SİFƏSİDİN MANKA

SƏRƏBƏT'İ LƏLİNKNİ BİR DƏRDİNK BİLƏN BİMƏRİN
ƏKLƏM FİKRÜ HÜSİM KİLDİ YƏGƏMƏ ƏSK'İ YƏR

VƏDİ HİC RƏNDƏ KƏLDİM Nİ KİLƏY NƏCƏR MİN
MƏCLİS'İ HƏSƏ RƏKİB RÜ SİYƏHNİ CƏLLƏMƏ

SƏKİYƏ SƏKL'İ KƏBİHİND ƏNİNK BİZƏRİN
(KƏTİBİ) HÜSƏRƏV BULUPDUR NƏZMİ ƏRƏ SİRİN KƏLƏM

VƏSİL LƏL'İ YƏR BİRLƏMİN SÜKR'İ KÜFTƏRİN

NƏSİ :

YƏNİ :
KƏVUSMƏ UMİDİM YOK BƏNİM

GÜZEL YUZİNƏ ƏSİDƏM CƏNNƏTİ ƏRZÜ ETMƏM
EY TƏBİBİM , KƏPİNİN SİFƏ YERİNDƏN BƏNƏ

ƏKLİMİ VƏ FİKRİMİ VƏ SƏBÜR VƏ SÜÜR
KİRMİZİ SƏRƏBİNİ VİRƏN EYLƏ BƏNİ HƏSTƏYİM

ƏKLİMİ VƏ FİKRİMİ VƏ SƏBÜR VƏ SÜÜRÜMÜ YƏRİN ƏSKİ
YƏGƏMƏ ETTİ

AYRILIK VƏDİMİNDƏ NƏ SƏKİLDƏ BƏNİ CƏRƏSİZ KƏLDİM ,
HÜSUSİ MƏCLİSƏMƏMƏHƏFİZ SİYƏH YUZUNU SƏLLƏMƏ

EY SAKI ONUN FENA SEKLİNDE BENİ BİZARIM .
(KATİBİ) PADİSAH SUSLEYİCİ NAZMİNİ SİRİN KELAM BULUYOR
KIRMIZI YARIN MEDHİ İLE BENİM GÜZEL SÖZLERİMİ .

SÖYLENEN GAZELLERDEN PADİSAH HAYLİ ZEVLİ EDUP İZİN İSTEDİKTE RIZA GÖSTERUP BU
HAKİRA BİR KELLUR YANI YUZLUK VAZİFE İLE PURKENE HARCE CAYKIR VERUP VE HER
YOLDASA BİR DELK YANI YUZ BİN AKÇA DİRLİK TAYİN EDUP BU HAKİRA DAHI KABUL
KILMAYUP GİTMEĞE İZİN İSTEDİKTE ((BİR BARI BURDA BİZİM İLE OL DİYE)) İSRAR
EDUP BU ACİZ DAHI CEVAP VERUP ((SAADETLİ PADİSAHIN MUBAREK EMRİ İLE DENİZE
ÇIKUP YERE SERİLESİCE DÜŞMAN İLE CENK EDUP VE TUFAN İLE HİND DİYARINA DÜŞUP
BENİM DEVLET KAPISINA FARMAM LABİMDİR Kİ TOPRAGA BOLANMIS DÜŞMANIN AHVALI DEV-
LETLİ PADİSAHA MALUM OLUP RECA OLUNUR Kİ KEÇERAT VİLİYETİ KAFİR ELİNDEN KURTULA
) DEDİKTE : ((PADİSAH HAZRETLERİNE ELÇİ GÖNDERUP SENİN ÖZÜRÜNANLATILSUN)) .
(یرک)

(قال فخر الامام والامم * اتقوا عن مواضع تهم)

MANASI :

MUHAMMET SÖYLEDİ TEHLİKE OLACAK YER DEN ÇEKİNİN .

DİYE BUYRULMUS İKEN BENİ BUNU İNTİHAP ETMEK İHTİMAL DEĞİLDİR . ZİRA KAST NİYETLE
BU VİLİYETE GELUP RUMA ELÇİ GÖNDERTMİS OLURUM ;) DİYE DURLU YALVARMALAR OLUNDUK-
TA İZİN İHSAN OLUNUP : (AMA ÜÇ AY BİR SİKAL YANI YAĞMUR ZAMANIDIR YOLLAR KİSTİR,
GİDİLMEK MÜMKÜN DEĞİLMİR . O ZAMANA KADAR DURMAKLA VE GÜNEŞ TUTULMASI İSİLE VE
AY TUTULMASI VE YILDIZLARIN HAREKETİ KİTABINE VE HER ŞEYİ GÖSTEREN TAKVİME BAK-
DIGIMDAN USTURLAP İSİ İLE (1) YOLUNU GÖSTER VE GİCE İLE GÜNDÜZÜ BİR EDEN DAİRE
RİSALESİNİ OKU : EĞER ÜÇ AYDAN EVVEL OLURSA DAHI İZİN DİR .) DİYE SÖZ BÖNE VER-
UP İSTER İSTEMEZ DURUP .

1) USTURLAP = GÜNEŞİN İRTİFANI ÖLÇMEKEĞE MAHSUS ALET . (YUNANCA DİR) .

GITMEKTEN UMITSIZ OLUP KEDER İKİ RAHATIN YERİDİR İLE İS BİLİR OLDUK . FAKAT
NE GİCE VE NE GUNDUZUMUZ GUNDEZ ASLA RAHAT YUZU GÖRMEYUP SONUNDA PADİSAHA
SÖYLENEN RİSALE BASINDAN SONUNA KADAR OKUNUP VE GÜNEŞİN TUTULMASI İSİ VE AY
TUTULMASI USTURLAB İSİ İLE GÖSTERİLUP TEŞADUF EĞGERE FETH OLUP , ONUN FETHİ
DAHI TARİH TEKLİF EDUP CABUK DİNİLUP :

(MUELLİF ONUN İCUN)

" FALAK RİFAT HUMAYUN SAH GAZİ SALUR

SALUR PARTAN LIVASI MİHR'U MAHA
YITİSTİ HİNDKA KİLDİ DAHLİNİ FATH

NUZUL İTİ HİSAR DİN PANA HA
YAPARDI NİCA HANNİ AKRA SARI

BİRİB KUB İSTİMALATLAR SİPAHA
DAVAM DAVLATIDA FATHİ ANINK

MUYASSAR BULDI MİNNAT OL İLAHA
İTİ ANKA BİR İKİSKLİ TARİH

MUBAREK BULSUN AKRA PADİSAHA . "

MANASI :

YÜKSEK ZAMANLI GAZİ SAH HUMAYUN

PARLAK BAYRAGINI GÜNEŞ VE AYA GÖNDERİR(SALAR)
HİNDE GELDİ DEHLİNİ FETH ETTİ

HİSAR DİNİN SİĞİNDİĞİ PADİSAHA İNDİ
BİR ÇOK HANİ EĞGERE TARAFINA GÖNDERDİ

ASKERE ÇOK TESELLİLER VERDİ
ONUN FETHİ DEVLETİNDE DEVAM ETSİN

NİMET O İLAHE NASİP OLDU
ONA BİR İKİLİ TARİH YAPTI

EĞGERE PADİSAHA MUBAREK OLSUN .

EĞGEREYİ FETH EDEN , EVVELCE DEHLİYİ DE ZAPT ETTİNİ GÖRDÜĞÜMÜZ , İSKENDER HAN
ÖZBEKTİR . BU VAKA 963 DE OLMUŞTUR . E.N CİLT I SIN 363 .

BYLENEN TARİH ÇOK MAKBUL DÜŞÜP TESADUF BİR GÜN YOLUNU BÖLMÜŞLA PADİŞAHA BEKİR
SULTAN MAHMUDUN AHAVALI SÖYLENÜP(1) SÖZ VERME MEKTUBU GÖNDERİLMEK RECA İLE
BİTENÜP KABUL EDÜP SÖZ VERME MEKTUBU GÖNDERÜP TAFARA YERİNE SARI ÇİÇEKLİ PENCE
İNİ ÖRÜP SULTAN MAHMUDA ULASTIKTA BU HAKİKA SULTAN VE VEZİRİ . MONLA YARI
MEKTUP YAZUP SULTANIN MEKTUBUNUN MANASI BU İDİ KİM : ۱۱

...((sultan MAHMUDUN MEKTUBUNUN SURETİ))...

BİTİYAK VA ARZU MANDLIK LARDIN SUNK SÖZ ÖLKİM TABUK MUHİB'İ DAVLAT MÜLAKAT VA
SAADAT'İ MAKALAT DİN MAH RUM BULDI KİCA VA KUNDUZ BU FİKİR VA ZİKİRDE İDİ . KİM
ARAB KACAN BULGAY KİM OL SAADAT PANAHA HAZRAT PADİŞAH ZAFAR DASTKAHINK DAK-
HIDA HAR SÖZİNA BU FAKİR DİNİNK ARASIDA DAVLAT HALİK BABİD OTUB TUR . ARZİGA
ATIKURUB HAR KİL'U KALİ KİM OL MAĞLİS ALİDA OBKAY BARGANI MASRUH BİTİB BUYAT-
B SARI YABARKAYLAR BU ESNADA ADAM KİLİB TAC'İ HASSA VA MAFTUH VA TUN Kİ TURUP
ARMAN VA AHDNAMANI BİRDİLAR ÇÜN HAZRAT PADİŞAH DİN PANAHNINK MUBARAK PANCALARINI
L FARMAN YUZIDA BU FAKİR KURDİ BİLDİ KİM BU NİYABAT OL SAADAT PANAHA NİNKDUR .

(YARI)

" ZAFARANLIG PANCASI KÜN PANCASINI KİLDİ PAŞT

BU MİSİL MAŞHURDURNİM DAST BAR BALAY'İ DAST . "

A OL FARMANIK HA SİYASIDA HAZRAT PADİŞAH DİN PANAHA ÖZLARI KİLİK'İ KAVHAR NAS-
RLARI BİLÂN MARKUM KİLİB BİRDİLAR KİM VAHİD 'AL DAHR FARİD'AL AŞR AMİR SAYDI
Lİ BARI SÖZÜNKİ ARZİGA YATIKURDİ VA DARACA'İ KABUL TAPTI DİYÜ BUYURİLİS İN
KE ALLAH BU RABİTAKA SİZİNİZ BİZİNİZ ARAMİZDA DÜNYADAKİM NASİB BULUPTUR AHRA-
TA HAM YUZ MÜNCA BULGAY . "

MANASI :

GÖNÜL ARZUSU VE ARZULUKLARDAN SON SÖZ ONA BİYYET OLUNAN SOST DEVLET GÖRÜŞME
E SAADETLİ MAKALALARDAN MAHRUM OLDU . GİCE VE GUNDUZ BU FİKİR VE ZİKİR DE İDİ
İ YARABI NERE OLMUŞDUR Kİ O SAADETİN SİĞİNDİĞİ ZAFER KUDRETİLİ PADİŞAHIN DER
AHİNDİ HER SÖZÜNE BU FAKİRDEN ARASIDA DEVLET İSTEYİCİLİK ÇABUK SAVMİSTİR .
ÖSTERMEĞE GÖTURUP HER DİDİ KODUYU Kİ O YÜKSEK MECLİSTE PERİSAN CÜMLENİ BEYAN
LUNMUŞ YAZUP BU TARAFA ÇEKUP GÖTURURLER . BU ESNADA ADAM GELUP HUSUSİ TACİ
E AÇIK VE LİBAS GÖTURUP FERMAN VE AHİTNAMENİ VERDİLER . VAKTAKİ DİNİ SİĞİNDİ-
Ğİ HAZRAT PADİŞAHIN MUBAREK PENCİLERİNİ O FERMANIN ÜSTÜNDE BU FAKİR GÖRDÜ
İLDİKİ NAİBLİK HİZMETİ O SAADET SİĞİNDİĞİNİDİR .

(YARI)

AGFRANKE (SARI ÇİÇEKLİ) PENCİSİ MEVCUT OLAN PENCİLERİ AŞAĞI YAPTI BU MİSİL
EŞHURDUR Kİ EL ELDEN ÜSTÜNDÜR .

E O FERMANIN HASİYESİNDE DİNİ SİĞİNDİĞİ HAZRATI PADİŞAH KENDİLERİ CEVHER .
AGDIRAN KALEMLERİ İLE YAZUP MÜZHAİR OLDULARKİ ZAMANIN BİR TANEŞİ AŞRİN MİSİL-
İZİ EMİR SEYDİ ALİ BÜTÜN SÖZÜNÜ ARZ ETTİ VE KABUL DEREĞESİ BULDU DİYE BUYUR-
LDU . ALLAH DİLERSE BU RABİTA Kİ SİZİNİZ BİZİNİZ ARAMİZDA DÜNYADA Kİ KİSMET OLUR
HİRETTİ DAHI BU KADAR SURET BULUR ; " .

İYE TURLU SEVGİLER GÖSTERÜP VE MONLA YARININ MEKTUBUNUN MANASI BU İDİ .

(MONLA YARININ MEKTUBUNUN SURETI)

" YUKARI TABUGIDA ARZI DUA VA SANADIN SUNK MARUZ RAY MIHR'I ARAY VA ZAMIR'I FARAH AFZAY OLKIM TABU ZARRA KALIL'AL ISTITAAT DAVLAT'I MULAZAMAT VA SAADATI MUVASALAT DIN MAHRUM DUR LAHZA BALKI LAMHA YADLARIDIN GAFIL IMAS . "

(MONLA YARI)

CU GURBAT IGRA MANKA VASLINKIZ NASIBIMAS

MAN GARIB NI KAR SURSANKIZ GARIB IMAS DAGI

OL HAZRAT DIN AHDNAMA BIRLA MAKTUB'I SARIF KILTUR MADILAR HAZRAT'I NAVAB SULTAN VA BU ASIR VADI'I HICRANKAYSI KUFAT BULDU VA HAR ZAMAN SULTAN ITURLAR KIM OLARDIN KUB BULDU .

(YARI)

AY DOST HILAF'I DUSTRARI KILMA

GURBATTA KOYUB KUB MANKA HARI KILMA

GUFLAT NI UNIT MUNCA MININK HALIMDIN

YARINI UNUTMA TARK'I YARI KILMA

GUN ATNAB'I MUCIB MALAL'I HATIR IRDI BU RUBAI GA IHTISAR KILIP DUA BITILDI)..
MANASI :

YUKARI AHTNAMEDE DUA ARZI VE MEDIHTEN SONRA GUNES SUSLEYEN VE FERAH ARTTIRAN ZAMIRLI ARZI VE IFADE OLUNMUS RE'YINIZ TA BU BIR PARCA KUDRETI AZ MAYIYETE DEVAM EDEN DEVLET VE KAVUSAN SAADETTE MAHRUM DUR BIR AN BELKI GÖZÜN BIR KERE ACILIP KAPANMASINI BUSUNMEKTEN DAHA GAFIL DEGILDIR .

(MONLA YARI)

GUNKI GURBET ICINDE BANA KAVUSMANIZ KISMET DEGIL BEN GARIBI EZER SORSANIZ GARIP DEGIL . DAHI O HAZRANDAN AHTNAME ILE MEKTUP GÖTURMEDILER HAZRET SULTAN VE BU HICRAN VADISINDE KALMIS ZAHMET OLDU VE HERZAMAN YUKSELTIRLERKI ONLARDAN COK GUCENMIS BIZ HIZMET LAYIK ETMEDIK VE KUSURUN COK OLDU .

(YARI)

EY SOST DOSTU SEVMEMEZLIK YAPMA

GURBETTE KOYUP BANA COK HAKIRLIK YAPMA

BU KADAR BENIM HALIMDEN TALKINLIGI O NIYET

DOSTINI UNUTMA , DOSTI TERK ETME !

GUNKU SÖZÜ UZATMAK HATIRIN USANCINA SEBEP OLDU BU RUBA'IE HULASA EDUP DUA YAZILDI ; "

DIYE BONSUZ REGALAR GÖSTERUP SULTANIN MEKTUBUNU PADISAH GÖSTERUP , EL ELDEN USTUNDUR MISLINDEN PEK HOSLANUP BU HAKIRA CEVAP DIMEK TEKLIF EDUP GAYETNE GUZEL YER DIR DEYUP ERTESI GUNU DINILUP , MEMURUN ÖZRU MİLLETİN BÜYÜKLERİ HUZURUNDA MAKBULDUR . KUSURUNUN BAĞISLANMASI İLE SÖYLENDİ :

" DAST'I HUN ALUDINK İTİ PANCA'I MARCANNI PAST

BU MISLDUR İL ARA KİM DAST BAR BALAYI dast

OL LABI MAYKUN AKAR MAQLISDA BİR DAM BUGAY

SAKI KAN YIGLAB SURAHİ CAM MAY BULSUN SIKAST

MAST'I ASKA AHL'I TAKVA TANI KOYSUN İTİKİZ

DAYMA HUSYAR ARASIDA BULUR MAZUR MAST

ZAHRIN KURMA KISININK BATINIQA KİL NAZAR

ZAHIDA MANA GA BAK ADAM İMAS SURAT PARAST

BAIS KIFITIKNI KAYDA ZAVK ITKAY SININK

ICMAKAN VAHDAT SARABIN (KATIBI) RUZ AL'SAT .

ANASI :

KANA BOLASMIS ELI MERICAN PENCESINI ASAGI YAPTI

DUNYA MEYANINDA BU MISILDIRKI EL ELDEN USTUNDUR .

O KIRMIZI DUDAKI EGER MECLISTE BIR DEM OLMUSSA

KADEH SUNAN AGLAYUP SURAHİ SARAP KADEHI KIRILSIN

ASK SERHOSLUGUNA SOFILER TA'NI KONSUN DURSUN

DAIMA AKILLILAR ORTASINDA SERHOS ÜZUR SAHİBİ OLUR .

KIMSENİN GÖRÜNÜSÜNÜ GÖRME İC YUZUNE NAZAR İT

ZAHİD DE Kİ MA'NİYE BAK GÖRÜNÜSE TABAN ADAM DEĞİL

HALETİNE SEBEP OLAN SENİN ZEVKİNİ NERDE YAPAR

VAHDET SARABINI KATIBİ İCMEYESİN CUMAERTESİ GÜNÜDÜR .

SÖYLENEN GAZELİ PADİSAH GÖRÜP TURLU TURLU AFERİNLER EDÜP , BU ACİZ BENDEYE (İKİNCİ MİR ALİ SİR) DİYE SÖZ SÖYLEYÜP , FAKİR (BENDE MİR ALİ SİRE İKİNCİ OLMAZ YUZSUZ OLUP BASAK TOPLAYICI OLMAGA İKTİDAR OLSA RAZİ OLURDUK .) DEYÜP , TEKRAR PADİSAH : (ALLAH HER SEYİ BİLİCİ DİR Kİ BİR YIL BU USLUBA TALİM OLUNA ÇAGATAY TAİFASINA MİR ALİ SİRİ UNUTTURURSUN ;) , DİYE BİR ÇOK LUTUFLER GÖSTERÜP BU GÜN GENE SOHBET ESNASINDA YAKIN OLAN MİRZALARINDAN HOS HAL BEY ADLİ BİR GENÇ BEDELSİZ PADİSAHIN OK YAKI KURUCUSU (1) VE SİİRLERİN KONUSULDUGU YERDE ODA DAHİL OLUP EKSER MECLISTE SİİR MUNAKASALARI İDERDİ , MUNASİP İLE BU BENDEYE İKİ GAZEL TEKLİF EDÜP KAFİYE VE REDİF TAYİN KİLÜP ERTESİ GÜN DENİLÜP O MUBAREK MECLISTE OKUNDI , BİRİNCİSİ :

(MUELLİFE OLUN İCİN)

" RUHLARI KİFİT MİDİN KAÇAN KİM AL DÜR

SAKİYA TANIRMIN OL KULCAHRANI HUS HAL DÜR

NAKDİ OMRNİKİNİ MATA VASLGA HARC İTKANINK

BİL BİLİN KUNKASNI KOY ALAMGA OL DALLAL DÜR

MURDALAR İHYASIDA LALİ MASİHADUR VALİ

ZULFİ ÇADU CASMİ FATTAN GAMZASI KATTALDÜR

LABLARI YARINKİ ÇUCUKDUR DİL NİCÜN MAYL İTMAKAYY

HAR NAMİRMA KİM ÇUCUK BULGAY KUNİL MAYYAL DÜR

TİLBA BULUB YİGLAMA KALLAS MİN DİB KATİBİ

SİMİ ASK BİRLA DARUNİ SİNİ MALAMAL DÜR .

MANASI :

YUZLERİ SARABIN HALETİNDEN NERDE Kİ AL DİR .

EY KADEH SUNAN O GULCEHRENI TANIRIM GUZELDIR

ÖMRÜNÜN AKCASINI KAFUSMA KOMASINA HARC ET

YIL İLE MECLİSTE KONUSMAGI ALEME BIRAK O DELLAL DUR
ÖLMÜSLARIN DIRILMESİNDE DUDAGI MESİHTİR

ZULFU SEHERLİ . GÖZÜ ÇOK FITNELİ . GAMZESİ ÖLDÜRUCÜDUR
DUDAKLARI YARIM BİRİNDİR . GÖNÜL NİCÜN MEYİL ETMESÜN

NETEKİM Kİ SİRİN OLANA GÖNÜL ÇOK MEYİL EDER
DIVANE OLUP AGLAMA BENİ HİLEKARIM DEYUP (KATİBİ)

GUMUS GÖZ YASELE GÖĞSÜMÜN İCİ DOP DOLUDUR .

İKİNCİ GAZEL : BU İDİ KİM :

(MUELLİFE)

" CİN DURUR ZULFINKKA CADULIG ANI YILGAN İMAS

KUFR İSNADI HATINKKA AY SANAM BUHTAN İMAS
SARBAT LALINKNI BİRMİN HUSNAKA DARUNİ KUY

AY TABİBİM OL MİNİNK DARDİNGA HİC DARMAN İMAS
AYB İMA SAMU LAF ASK URAK KİLİB USSAK ARA

ASK MEYDANIDA ANİNK KİM BASI GULTAN İMAS
YARGA ATİNK KILMASUN AGYAR BİRLA KUFTU KUY

HAM NAFS BULMAK MALAK'I SAYTAN BİLÂN CASBAN İMAS
AYD'U VASLI BIRAKAY İL OL KASİ YAYINİNK (KATİBİ)

KİELA DİN YANSUN YUZİ HARKİM ANKA KURBAN İMAS . "

MANASI :

SIHIRLIK ZULFUNE DOĞLU DURUR ONDEN KORKMUS DEĞİL

EY GÜZEL YUZUNE ÖRUNMEK NİŞRET ETMEK İFTİRA DEĞİL
KIRMIZI SERBETİNİ VIRİRİM FAİDESİZ SEYE İLAÇINI KOY

EY TABİBİM O BENİM DİRDİME HİC DİRMAN DEĞİL
AYIP AMA YÜKSEK SÖZ ASIKLAR ORTASINDA TERPAN GELİRDİ

ASK MEYDANINDA ONUN Kİ BASI YUVARLANICI DEĞİL
DOSTA ADINI BASKALRİLE DİDİ KODİ ETMESİN

SEXTANLA SAMİMİ DOST OLMAK MÜNABİP DEĞİL
BAYRAMA OLASMAGI O KAS YAYI VERMİŞ (KATİBİ)

ÖPMİKTEN YUZU YANSUN KİMSE ONA KURBAN DEĞİL .

SÖYLENEN GAZELLER HİNT VİLAYETİNDE ŞÖHRET BULUP HER KES TEKRAR TEKRAR SOLEYUP
TESADUF BİR GÜN MİRZALARDAN PADİSAHİN KOVACISI ABDURRAHMAN BEYİN ADLİ(1) YENİ
YETİŞMEŞ BİR GENC OLUP O DAHI PADİSAHİN HAYLİ MAKBULU VE ZİYADE NAZLİSİ İDİ .
EKSER HUSUSİ SOHBETLERDE BİLE MECLİSTE OTURUP O DAHI MÜNAKASAYA GİRUP DİDİ
KODU İDERDİ / ONUN İLE DAHI NİCE DEF'ALAR KARSILIKLI SİİR OKUNUP MÜNASEBETİ
İLE İKİ GAZEL DAHI DİNLEDİ . EVELKİSİ :

(MUELLİF ONUN İCİN)

" OL PARI CAHRA KAĞAN NAZ AYLAKAY

NALAGA USSAK AGAZ AYLAKAY

YİRİDUR OL GUNCA NİK DİL BULBULİ

KUBSAN KUYIDA PARVAZ AYLAKAY

ASİK OLDUR BAZM GAMDA SAKIYA

NALASIN Nİ BİRLA DAMBAZ AYLAKAY

İTEALARILA HAM BÜFAL İLAB MİNİ

UMARIN ALAMDA MUMTAZ AYLAKAY

DİLBAR OLDUR ASKA AY (KETİBİ)

LUTFINİ KUB CAVDINI AZ AYLAKAY . "

MANASI :

O PERİ CEHRE NERDE NAZ YAPAR M

ASIKLAR İNLEMEĞE BAŞLAR

YERİDİR O GONCANIN BULBUL GÖĞÜ

GÜL BAĞCESİNDE UÇMAK YAPAR

ASIK ODUR GAM MECLİSİNDE EY SAKİ

İNLEMESİ İLE KENDİNE ARKADAŞ YAPAR

KÖPEKLERİLE AYNI CANAKTAN İTTİ BENİ

ÖMRÜM ALEMDE MUMTAZ YAPAR

ASİKA DİLBER ODUR EY (KATİBİ)

LUTFU ÇOK . CÖMERTLİĞİNİ AZ YAPAR .

İKİNCİCİ DAHI BU İDİ Kİ :

(MUELLİFE)

" TASBİH İTİB LABİNKKA UZIN BADE KİLDİ NAF ,

NARKİS KOZINKKA OHSAR İTARMİ HUMARİ DAF :

DAVAT MUYASSAR OLSA DUA BİRLA OL PARI

AGYARI BİR DUA BİLAN ASAN İRURDİ DAF' ,

OL AY HİCAP İTAR YUZİKA ZULFİN AHDÜS

KİL AY SABA YATIS ARADIN KİL HİCAHİ RAF' ,

KURDUKÇA KAMATINKNİ SUCUD İTİKİM BU KİM

DİRLAR NAMAZ CAİZ İMAS BULMAYINCA SAF' ,

YANİS YAKILSA DİL NULA DARDİMİNİ (KATİBİ)

NARİ' FİRAX BARÇA VUCUDİMİNİ KİLDİ SAF' .

MANASI :

MANASI :

DUDAGINA BENZETTEİM SARAP BANA SİFA VERDİ

NARKİS GÖZÜNE SERSEMLİĞİ DEF ETMEK

DAVET NABİP OLSA O PERİYE DUA İLE

BASKALARI BİR DUA İLE KOLAY DEF İDERDİ

1) EKBERNAME CİLT II SAT 69 . HUMAYUN MAKRIPLERİNDEN İDİ .

ZULFÜN YUZUNDE PERDESİNİ İNDİRİR

EY SABAH RUZGARİ GEL YETİSİ ORTADAN PERDEYİ KALDIR
BOYUNU GÖRÜKÇE SECDE İDEYİM BU KI

DERLER NEMAZ CAİZ OLMAS SEFA' OLMAYINCA
DERDİMDEN GÖNÜL YANUP YAKILSA NE OLUR KATİBİ

AYRILIK ATEŞİ BUTÜN VUCUDİMİ SEF ETTİ .

HASILI ONLAR İLE GECE VE GÜNDÜZ BİR AN MÜNAKASADAN BOŞ OLMAYUP VE HİÇ BİR
ZAMAN PADİSAHDAN BİR PARÇA AYRI OLUNMAZDI . BİR GÜN PADİSAH BU HAKİRE :
(RUM VİLAYETİMİ BÜYÜKTÜR YOKSA HİNDÜSTANMI BÜYÜKTÜR ?) DİYE SENE SUAL EDUP :
(PADİSAHİM RUMDAN MASAT . ASIL RUM İSE O VİLAYET SİVAS DİR . HİNDÜSTAN ÇOKTUR
AMA RUM PADİSAHINA BAĞLI OLAN MEMLEKETLER İSE HİND ONUN ONDA BİRİ YOKTUR .)
DİYE CEVAP VERUP PADİSAH DAHI (MAKSAT HEPSİDİR) DEYİNCE : (PADİSAHİM BU
HAKİRE MALUM OLAN O DÜŞÜŞ İSKENDER DÜNYAYA HUKUM EDUP YEDİ İKLİMİ MALİK OLMASI
GALİBA RUM PADİSAHI OLDUĞU GİBİDİR . ZİRA TARİHLERDE İSKENDERİN ÖMRÜ VE SALTANAT
ZAMANI MALUMDUR . O TAKTİRDE İSKENDER YEDİ İKLİMİN HEPSİNİ TEMASA EDUP ,
HUKUM ETMEK AKLA UYGUN DEĞİLDİR . ZİRA DÜNYANIN KARA KİSİMİNİN UZUNLUĞU (80)
DERECE VE HATİ USTUVANAN GENİSLİĞİ 86 DERECE DİR . ONUN ÖLÇÜSÜ HEYET KİTAP-
LARINDA DÖRT BİN KHRİ VE ALTI YÜZ ALTİMEŞ SEKİZ BİN ALTİYÜZ YETMİŞ FERSAHTIR .
ÖYLE İSE ONUN HEPSİNİ TEMASA EDUP HUKUM ETMEK KOLAY DEĞİLDİR . GALİBA HER
İKLİMDEN RUM PADİSAHI GİBİ HİSSE SAHİBİ OLUP . ONUN İÇİN YEDİ İLKİME HUKUM
ETTİ DİR) DEYİNCE (RUM PADİSAHİNİN YEDİ İKLİMDE PAYI VARMIDIR ?) DİYE
SUAL EDUP CEVABINDA : (EVELA YEMEN BİRİNCİ İKLİMDEN . VE SEREFLİ MEKKE İKİNCİ
İKLİMDEN VE MİSİR ÜÇÜNCÜ İKLİMDEN VE HALEP DÖRDÜNCÜ İKLİMDEN . VE SALTANAT
KAPISI KOSTANTANİYE ŞEHİRİ BEŞİNCİ İKLİMDEN VE KEFFE ALTINCI İKLİMDEN VE BEDDEN
VE İÇ YEDİNCİ İKLİMDENDİR . BUNLARIN HER BİRİNDE RUM PADİSAHİNİN BEYLERBEYLİLERİ
VE KADILARI OLUP HUKUM VE HUKUMET EDERLER VE BUNDAN BASKA ALLAH HER ŞEYİ BİLİCİ
DİR Kİ KEÇERAT VİLAYETİNE SERT ADLİ İSKELEDE HOCA BAHS VE KARA HASAN ADLİ
TUCCARLARDAN İSİTİLMİŞTİR Kİ . CİN VİLAYETİNDE BAYRAM OLUP TUCCARLAR BAYRAM
NAMAZINI KILMAK NİYET EDUNUP RUM TUCCARLARI (CİN HAKANINA VARUP BİZİM PADİS-
AHİMİZ MEKKE VE MEDİNE VE KİBLE PADİSAHİDİR) DİYE SÖYLEDİKTE KAFİR İKEN MER-
HAMET EDUP (MEKKE VE MEDİNE PADİSAHI ADINA HUTBE OKUYUN) DİYE EMİR EDUP
RUMLU TUCCARLAR HATİBE HİL'AT GİDİRUP VE FİLE BİNDİRUP . ŞEHİRİ GEZDİRUP ONDAN
SONRA BAYRAM NAMAZINI KILUP CİN VİLAYETİNDE RUM PADİSAHI ADINE HUTBE OKUNUP
BU ŞEKİL HALLER KİMİN HAKKI OLMUŞTUR ?) DEYİNCE İNSAF EDUP HANLARINA VE
SULTANLARINA YÜZ GEVİRİP : (HAK BUDUR Kİ YER YÜZÜNDE PADİSAHLIK İSMİ DEVLETLİ
EFENDİNİN HAKKI DİR BASKALARININ DEĞİLDİR .) DİYE İTİRAF EYLEDİ .

VE GENE BIR GUN DE MERYEM HANINDAN SUAL EDUP :
(ANA DAHI SALTANATINI SAADETLU PADISAH VIRIR .) DIYE CEVAP VERDIKTE (O HUTBE SAHIBIDIR) DIYE ISIDILIR .) EDYINCE (PADISAHIM DIGER PADISAHLAR DAN PADISA-
HIMIZIN BUTUN IMTIYAZI ODURKI HUTBE SAHIBI VE PARA SAHIBI PADISAHLIK LUKUF
EDER .) DEYINCE HAK VIRUP PADISAH DUALAR EYLEDILER BIR GUN PADISAH ILE DEHLI
SIHLERIN ZIYARET OLUNMAK ICIN CIKILUP SIH KUTBETTIN PIRU ALI VE SIH NIZAM VELI
VE SIH MEZID SUKUR KENO(1) VE MIR HUSREV DEHLEVI (2) VE MIR HUSEYIN DEHLEVI
ZIYARET OLUNUP TESADUF MIR HUSREVIN UZERINDE MERHUMUN SIHLERINDEN DIDI KODU
OLUNUP (3) (DERIYAI IBRARIN)

FERRUH

- 1) ASLI KABILDENDIR . VE MEZIH SHA EVLADINDANDIR . BABASI CENGİZ HAN VAKASINDA
EVVELA LAHURA GELMIS BILAHARE DELHIDE YERLESMISLARDI . E.N CILT II S 378 .
- 2) MIRHUSREV DEHLEVI . KUNYESI EBULHASENDIR . BABASI CENGİZ VAKASINDA HINDISTAN
-A GELDI . KENDISI EMIR HUSREV GIYASETTININ MAHDUMU SEHZADE SULTAN MAHMUT
HANIN HIZMETİNDE BULUNDU . SIH NIZAMETTİNDEN SONRA VEFAT ETMİSTİR . (725) .
H.S.E.S SAT 141 .

3) MIR HUSREFIN ÖLÜMÜ HAKKINDA BİR USTADIN TARİHİ :

ان عین فضل و دریای کمال	*	میر خسرو خسرو ملک سخن
نظم او صافی تر از ماء زلال	*	نثر او دلکش تر از ماء معین
طوطی شکر مقال بیژ و ال	*	بلبل پستانسرای داد و دین
چون نهادم سر برانوی خیال	*	از بی تاریخ سال فوت او
دیگری شد (طوطی شکر مقال)	*	شد (عذیم المثل) یکنایح او

ILK MISRAI VE ONA KARSILIK SÖYLENEN BİRLERİN MISRALARI SÖYLENUP O YERDE
BU HAKIRA BİRDENBİRE BİR BİİRİN MISRAI MALUM OLUP PADİSAHA :
(GERÇİ KÖSTAHLIKTIR AMA MİR HUSREVİN RUHUNUN KUVVETİDİR Kİ BİR BİİRİN MISRAI
DOĞDU .) DEYİNCE PADİSAH (OKU !) DİYE İSRAR EYLEYUP OKUNUP :

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" HER Kİ KANI SUD BİH YEK NAN PARE MERTMİHTEREST
KARIO EZCUMLE'I SAHANI ALEM BİHTEREST ."

MANASI :

HER KİM Kİ KANI' OLUR BİR EKMEK PARÇASI ÖLÜMDEN DAHA BÜYÜKTÜR
ONUN İSİ , DÜNYANIN BUTUN SAHLARININ HEPSİNDEN DAHA EYİDİR
DENİLDİKTE PADİSAH HAL İDİNUP (ALLAH HAKKI İÇÜN BU DAHA GÜZELDİR :DEYU
BEĞENDİ . MAKSAT , SİRİ SÖYLEMEK DEĞİL HUMAYUN PADİSAHIN LUTUF TABİATİBİRKİ
ZİHNİ KUVVETİYLE DÜŞÜNUP BU DAHA GÜZELDİR DİDİGİDİR . TESADUF BİR GÜN DAHI
MİRZALARDAN MÖHÜR SAHİBİ SAHİN BEY ADLI BİR GENÇ Kİ PADİSAHIN GAYET MAKBULU
VE SİRDASI İDİ . ONA VARUP PADİSAHDAN İZİN NİYET EDUP BOB OLMAMASI İÇİN İKİ
GAZEL DİNLENİLUP BÖYLE GÖNDERİLDİ :

EVVELKİSİ :

" (MUELLİF ONUN İÇİN)
HAR SAHR AY YUZI KUL KULSAN KOYNIKKA YARIB
YIGLAR AHVALINI DİL'I SABANAM ASKİMİNİ TARIB
KURKAC AY GUNCA DAHAN KUL YUZUNİ KULSANDA
KUL BİLAN GUNCA HACI BULDI HAYADAN KIZARIB
AY TABİBİM DİL'I MACRUH SİFA TAPSANI YAR
SİN SAKAR LAENİ KARA BAĞRIGA BİR LAHZA SARIB
YURAKIM HİÇR ALAMI BİRLA NİCÜN PUR HUN DUR
KURKAZ AY DİL ANI OL HUNİ ÇA BAĞRINKİ YARIB
(KATİBİ) SİN RAH ASK İÇRA SARAMAD BULDUNK
TASLA FARHAD İLA MACNUNNİ ALAR KALDI HAREP ."

MANASI :

HER SEHER EY YUZU GUL , KEVALİK KÖYNUNE PARÇALAYUP
SEBNEM GÖĞLÜM AHVALINE AGLAR GÖZ YABİNİ SACUP
EY GONCA AĞIZLI GUL YUZUNU GEL BAĞCESİNDE GÖRÜR
GUL İLE GONCA HAYADAN KIZARUP UTANDI
EY TABİBİM YARALI GÜNUL SİFA BULSA DOST DEĞİLMİ ?
SEN ŞEKER BİĞİ DUDAGINI KARA BAĞRA BİR LAHZA SARUP
YUREKİM AYRILIK UZUNTUSU İLE NİCİN MAHZUNDUR
GÖRÜRÜM EY GÜNUL ONU O GÖZLE BAĞRINI PARÇALAYUP
(KATİBİ) ASK YOLU İÇİNDE SONRA GELENİ BULDUN
(TASLA) FERHAT İLE MECNUNU GİBİ ONLAR YORULUP KAL-

DI ;

İKİNCİ GAZEL :

" KIPRIKI OKINA KASI YARINK KAMAN YASAR DENE
DILI SINAM UZRA PANBA'I DAGIM NISAN YASAR
MAGRUR BULMA HUSINKA AY KASLARI KAMAN FUD AT DENE KAMATTAI AHR ZAMA
RUSTAMLARINK KAMANINI AHR ZAMAN YASAR
BITAB BULSA DIL'I TAB HICRINKDIN AY PARI
AHAM TARAHHUM ILAB ANKA SAYABAN YASAR
KABR'I VISAL YARA KONKUL KILMAGA URUC
ASIK KAMAND AHI ANKA NARDABAN YASAR
DIL'I RISTIBA CIKAR DIR ISKAMNI (KATIBI)
OHSARKA YARA BARMAG ICUN ARMAGAN YASAR . "

MANASI :

KIRPIGININ OKUNA YARIN KASI KEMAN YAPAR
GÖĞNUM SINEM USTUNDE KIZGIN DEMIR NISAN YAPAR
EY KASLARI (KIRPIKLERI) KEMAN OLAN GUZELLIKINE MAGRUR OLMA
KIRPIKLERININ KEMANINI BASINA ZAMAN YAPAR
HASTA GÖNUL AYRILIKTAN KUVVETSIZ OLSA EY PERI
AHIM ONA MERHAMET EDUP KPIKELIK YAPAR
YARA KAVUSMA KÖSKU ICIN GÖNUL YUKARI CIKMIS
ASIK KENDININ AHI ONA MERDIVEN YAPAR
GÖNUL TELINE GÖZ YASIMI CEKIYOR (KATIBI)
BENZERKI YARA VARMAK ICIN HEDIYE YAPAR .

SÖYLENEN GAZELLER ARADA ANCAK BIR BAHANE OLUP SONSUZ YALVARMAYE RECA OLUNUR
O DAHI TURLU TURLU ZAMANLAR TAYIN EDUP SONUNDA BIR GUN SEVINC HABERINI VERUP:
(IZIN ZAMANIDIR , PADISAHA VAZİYETİ YAZUP BILDIR .) DEXINCE RECA MEKTUBU
YAZILUP YAĞMUR MEVSİMİ TAMAM OLDU SİMDİDEN SONRA GITMEK YERİDİR .) DIYE
HALİMİZ SÖYLENUP MÜNASİBETİ İLE İKİ GAZEL DİNLENİLDİ EVVELKİSİ :

(MUELLIF ONUN ICIN)

" DAVLAT SANINK BILAN AKAR AY DIL BULURSA YAR
KILGAY VAFALAR OL SANAM SUH'U SIVAKAR
BIR BIR KAKILSA HAK'I RAHK BIRLA AY PARI
TUFAR AKCA BULMAGAYDI ANINK ALIBDA IPAR
SAFTALU SURSAM OL LAB'I INAB LARGA KAR
HAR KAYSI BULSA HASM ITIB ITURKI NARI YAR
KIRYA KILUB ISIKKA YUZ SURAT DUKIM BU KIM
KUZ YASINI BULURSA SUYIRGAL KILAY NASAR
YUKARI TABU GIDA SAHA KURKA IMNA
DARDINI KATIBI SANKA ARZ AYLASA NI BAR

MANASI :

EY GÖNÜL EĞER DOST BULURSA DEVLET SENİN İLE
 O GÜZEL SUH VE SİVELİ VEFALAR YAPAR
 BİR BİRLE GELSE YOLUN TOPRAĞI İLE EY PERİ
 NAMUSUNA RİAYETLE TEMİZLİK BULMASAYDI ONUN HOS KOKU ALUP
 SEFTALİ SURSEM O UNNAP RENGİNDEKİ DUDAKLARA EĞER
 HER NEREDE BULSA GAZAP EDUP YARIN ÖNUNE TARAFIN GAİPEDER
 AĞLAYUB KAPINA YUZ SURTUGUM BU KI
 GÜZ YASINI GÖRURSE (BULURSA) HEDİYELER SACAR
 YUKARI İBADETTE EY SULTAN KORKAR İLACINA
 DİRDİNİ KATİBİ SANA SORSA NE VAR ?

İKİNCİSİ RUM TARZİ ÜZERE İDİ :

"GAFİL OLMA DÜŞÜKÜN YAR MÜLK'İ HİNDÜSTANDUR
 MAYL İDÜB ANDA KALANLAR CUMLA SARKARDANDUR
 ALAMI KAST AYLAYANLAR DİDİLER Bİ'AL İTTİFAK
 HAK BUDUR DÜNYADA CANNAT MAMLAĞAT OSMANDUR
 VARUB ANDA BİB NAZAR KURMAK AHBANIN YUZIN
 BİLMİS OL AY HASTA DİL HAR DARDINA DARMANDUR
 DÜŞ AYAGINA HUMAYUN PADİSAHİN RUHSAT AL
 DAYMA DÜŞMÜSLARA ANUN İSİ İHSANDUR
 MAYL İDARSA KALMAGA DİL'İ TİFLİ HİNDÜSTANDA
 (KATİBİ) UYMA SAN ANA OL DAHI OĞLANDUR ."

MANASI :

GAFLET ETME DÜŞÜĞÜN YER HİNDÜSTAN DİYARİDİR
 ARZU EDUP ORADA KALANLARIN HEPSİ BASI DÜŞMANDUR
 DÜNYAYI TEMASA EDENLER İTTİFAKLA DİDİLER
 DOĞRUSU BUDUR DÜNYADA CENNET OSMANLI MEMLEKETİDİR
 GİDUP ORADA AHBAPLARIN YUZUNU BİR KERRE GÖRMÜK
 EY HASTA GÖNÜL BİL Kİ HER DERDE DERMANDUR
 HUMAYUN PADİSAHİN AYAGINA DÜŞ İZİN AL
 DAIMA ONUN İSİ DÜŞMANLARA İHSANDUR
 OĞCUK GÖĞNÜ HİNDİSTANDA KALMAGA ARZU EDERSE
 (KATİBİ) SENİ ONA UYMA ODE OĞLANDUR .

SÖYLENEN RECA MEKTUBUNU VE GAZELLERİ PADİSAH GÖRÜP MERHAMET VE SEFKAT EDUP İZİN LUTUF EYLEYUP VE BU BENDEYE TEKRAR AT VE BERUPA YANI HİL'AT VE YOL FERMANI VERUP GİTMEK ÜZERE İKEN , ALLAHIN HİKMETİ CUMA GÜN AKSAM NAMAZI VAKTİNDE PADİSAH HALKA GÖRÜNÜS EDUP KÜSKTEN İNERKEN EZAN OKUNUP DAİMA MUBAREK ADETLERİ EZAN OKUNDUKTA DİZ ÇÖKÜP HÖRMETEN OTURUURLARDI , TESADUF GENE ÖYLE EDUP O YERDE (TUKENMEZ ALIN YAZISINDAN BAKININIZ .) MANASINCA MERDİVENDEN DUSUP MUBAREK BAŞLARI YARALANUP VE KOLLARI KIRILMISOLUP HER KES BİRBİRİNE GİRDİ;(1) .

#

- 1) HUMAYUN DEHLİ CİMARINDA BİR KASIR YAPTIRMIS ORADA ZEHRENİN TULUUNU SEYR EDERDİ . 963 SENESİ REBİULEVVELİNİN CUMA GÜNÜ İNŞA ETTİRDİĞİ BU KASIRA GELMİŞ , HAÇTAN GELEN BEDAG VE ALEM SAH VE BİN MELUK GİBİ ZATLARI YANINA ÇAGIRARAK MEKKEDEN , KEÇERATTAN HAVADİSLAR SORMUS, ONDAN SONRA RİYAZİYE ALİMLERİNİ DAVET EDEREK ZUHRENİN NE ZAMAN ÇIKACAGINI SORMUSTU . AKSAM VAKTİNDE KASIRIN ÜSTÜNE ÇIKMIŞ ZUHRENİN TULUUNU BEKLEYORDU . BU ESNADA MİSKİN ADLI BİRİSİ VAKİTSİZ EZAN OKUMUS , HUMAYUNDA HÖRMETEN ORACIKTA OTURMAK İSTEMİŞ , FAKAT AYAGI POSTEKİYE TAKILARAK BAŞI ÜSTÜNE DÜŞMÜŞ , BOYNU ÇIKUP İKİ KOLU KIRILMIŞ . KULAGINDAN DOĞRU İKİ DAMLA KAN ÇIKMIŞ .

(ای زن افتادن همان بود که ملکه الموت پیغام کوچ درگوشی حق
(نبوشی رسانیدند)

ETRAFINDAKİLER HİZİR HOCA HAN VE ALİ KILHAN, ESREF HAN BEYİ ZEVAT TESELLİ ETMEK İSTEMİŞLER FAKAT İKİ GÜN SONRA YANI , REBİULEVVEL (963) PAZARTESİ GÜNÜ VEFAT EYLEDİ .

VEFATI HAKKINDA MİR ABDULHAY BU TARİHİ DÜŞÜRDÜ :

(AY VAY PADİSAH MAN EZBAM OFTAD
EY BENİM PADİSAHİM DAMDAN DUSTU ,

MEVLANA MASUT HAZARI BUNU NAZMA GETİRDİ
VASİL HAK ŞEYD HUMAYUN PADİSAHA ;)

E.N CİLT I SAT 275 . S.A CİLT III SAT 96 .

BİR İKİ GÜN BEKLENUP ETRAFI MEKTUPLAR DAĞIDILUP : (PADİSAH ALLAHA SÜKUR
HOS HALDIR .) DENİLUP VE FIKARAYA SADAKA VE ASKERE NİMET VE BAHSİSLER VERİLUP
ÜÇÜNCÜ GÜN PAZARTESİ GÜNÜ ZAHMET ONDAN RAHMET CİVAPINA GÖÇTÜLER

"""" İNNALLAHE VE İNNA ALEYHI RACIUN """"

OĞLUCELALETTİN EKBER MİRZA(1) HAN HANLAR İLE SAH EBUL MAALİ Yİ GÖRMÜK İÇÜN
EVVELCE GİTMİŞLERDİ . DERHAL İSİK AGASINI (2) ONLARA GÖNDERUP PADİSAH YANINDA
OLAN HANLAR (3) VE SULTANLAR HAYLI UZULUP : (HALİMİZ NE TURLU OLUR ?) DİDİK-
LERİNDE FAKİR TESELLİ VERUP : (RAHMETLİ VE AF OLUNMUS SULTAN SELİM . HAN
ALLAHIN RAHMETİ VE AFFI ÜZERİNE OLSUN . HAZRETLERİ AHİRETE GÖÇTÜKTEN SAADETLİ
PADİSAH TAHTINA GECİNCE RAHMETLİ PİRİ PAŞA TURLU TEDBİRLER EDUP HALK VAKİF
OLMADI BİZ DAHI BİR TEDARİK EDİNKİ OĞLUNA HABER VARINCA KİMSE VAKİF OLMASUN) ;
DEYİNCE ONLAR DAHI GÜZEL TEDBİRLER EDUP OLDUĞU GİBİ DİVAN VAZİYETİ VERİLUP .

-
- 4) CELALETİN EKBER BU ESNADA PENCABA HAREKET ETMİŞTİ / HASAR FERUZDE GELİNCE
ETKE HAN VE SAİR HANLAR YANINA GELMİŞ BERABERCE SEHERİNDE GİTMİŞLERDİ .
SAH EBUL MAALİYİ DİĞER MÜLAZIMLARIN ÜSTÜNE TAYİN ETTİ . EBUL MAALİ İSE
SAHARENDE İSKENDERİN DAĞDAN İNMESİNE MANNI OLACAKTI . LAHUR HAKİMİDE SULTAN
PUR SUYU KENARINDA EKBERİN YANINA GELMİŞ HEF BERABER MANKOT KALASINDEKİ
İSKENDERİN ÜZERİNE YÜRÜMÜŞLERDİ . İSTE BU BİRADA HUMAYUNUN ÖLDÜĞÜNE DAİR
POSTACILAR GELDİ . EVVELA BAYRAM HAN BUNU İSTİTMİŞ BUNU EKBERDEN BİR KAC
GÜN SAKLAMISTIR . EKBER KELANURA GELİNCE MESELEYİ ANLAMIS VE O ZAMAN FERYAI
ETMİŞ VE YANINDA BULUNANLAR ONU TESELLİYE UĞRAŞMIŞLAR E.N CİLT I SAT 375 .
- 2) İSİK AGASI = (ÇAĞATAYCA) KAPUCU BAŞI . ATESİ YAKITICI .
- 3) DERGAHTA HAZİR BULUNANLAR : HİZİR HOCA HAN . ALİ KILHAN . MİRZA HAN HEZARE .
KONDUK HAN . ESREF HAN . EFDAL HAN . HOCA HÜSEYİN MERDİ . PİSREV HAN .
MEHTER HAN E.N CİLT I SAT 373 .

VE KENDİ ASKERLERİ BEYLERE ÇIKUP VE ADET ÜZERE YERLER VERİLUP (PADİSAH ÇAR BAĞA GİDER) DİYE AT AZIRLANUP HAVA HOS OLMADI . DİYE VAZ GEÇİLUP ERTESİ GÜN HALKA (GÖRÜNÜSTUR) DENİLUP MUNECCİMLER . SAAT MÜNASİP DEĞİLDİR . DİYE MEN ETTİKLERİNDE ASKER UZULUP SONUNDA PADİSAHIN MECLİSİNDE SOHBET EDENLERDEN MOY Yİ KES DİRLER BİR KİMSE OLUP BİR PARÇA PADİSAHA BENZEREKİ OLUP FAKAT BOYU KISA İDİ . ONU SALI GÜNÜ DENİZE BAĞAN BÜYÜK BİR SANA* ÜZERİNDE TAHTA OTURTUI PADİSAHIN ELBİSESİNİ GİDİRUP YUZUNU VE GÖZÜNÜ SARUP . HOS HAL BEYİN KAFASINI VE MİR METSİ KARSISINDA DURUP BUTUN SULTANLAR VE MİRZALAR VE TAB'A VE HALK GELUP DENİZ KEMARINDAN PADİSAHI GÖRUP DUALAR ETTİLER . VE SEVİNCLİ HAVALAR ÇALINUP VE DOKTORA HEDİYE VERİLUP PADİSAHIN SİHHATI KİSMET OLDU (1) . HAMA ERTESİ GÜN BU FAKİR VARUP BEYLERE VEDAĞ EDUP PADİSAHIN SİHHATI HABERİ İLE REBİULEVVELİN ORTASINDA PERSENBE GÜNÜ LAHURA NİYET OLUNUP SUTİ TEPE SEHRINE ORADAN PANİ TEPE ORADAN KARNALE GELUP ONDAN SONRA TANI SERE ORADAN SEMANİYE SEHRINE EYRİLUP ORADA HAKİM OLAN KARA BAHADİR SULTANA : (PADİSAH GÖRÜNÜS KİLDİ) DİYE HABER VERİLUP VE HER YERDE (PADİSAH SAGDIR) DİYE :

1) HUMAYUNUN BU VAZİYETİNİ HALKTAN 17 GÜN SAKLAMISLAR . BAZI KİMSELER PADİSAHIN GÖRMÜK İSTEMİŞLER . VE MEMLEKETİN İYİLİĞİ İÇİN İYİ TEDBİRLERLE BUNA MANİ OLMUŞLAR VE SİH ÇOLUYI EKBERE HABERÇİ OLARAK GÖNDERMİŞLER .

SÖZ BÜYLENUP SONUNDA SEHERİNT YOLU İLE MACORAYA ORADAN BACVADEYE VARILUP VE SULTAN PUR DENİZİ GEMİLER İLE GECİLUP HULASA SUR'ATELİ KOSULUP REBİULAHİR AYINI EVVELİNDE TEKRAR LAHURA GELUNUP VE CELALETİN EKBER MİRZA (1) PADİSAH OLUP ASKERE CULUS VERUP LAHURDA VE BASKA YERLERDE ADINA HUTBE OKUNUP LAHUR HAKİMİ MİRZA SAH BİZE GİNE YOL VERMEYUP . (PADİSAHTAN EMİR GELDİ BİR FERT KABİLE VE KANDIHARA GİTMEYE) DEYİNCE TEKRAR PADİSAH TARAFINA NİYET OLUNUP KELNUR (2) VARILUP ORADAN MANKOT KALASI KARŞISINDA VARUP CELALETİN EKBER PADİSAH İLE VE HAN HANLARI İLE KONUSUP BAYRAM HANIN HOCASI MONLA PİR MEMEDİ MİRZA GÜNDERUP (KARİSİKLIK ZAMANIDIR BİR KAC GÜN BÜRDÜ BİZİM İLE OLMAK DA BEİS YOKSA HİND VE BENT VİLAYETİNİN HER NE MAHLİ İSTEKİ OLURSA ONA TAYİN OLSUN) DİYE BUYURDIKLARINDA FAKİR DERHAL RAHMETLİ PADİSAHIN FERMANLARINI ALUP VE ÖLÜMÜ İÇİN TARİH VE İ'TİRAZİ YOLLU BİR GAZEL DİNLEP VARUP HAKİKATEN BÖYLENDİ .

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" HİNT İCİDA BİR HUMAY İRDİ HUMAYUN PADİSAH
BİR DAM İCRA BULDU SUNKAR AYILADI AZM ALAH
OL MUSİBATNI İBİTKAC KİGGİRİB ZARİ BİDAN
İTİKİZ TARİH FAVT BULDI HUMAYUN PADİSAH . "

MANASI :

HUMAYUN PADİSAH HİNTE BİR MUBAREKLIKE ULASTI
BİR DEM İCİNDE OLDU CARRİ ALLAH TEVCİH ETTİ
O MUSİBETİ İSİDEN FİGAN İLE AGLADI İTTİM TARİH HUMAYUN PADİSAH ÜLDÜ .
ÖLÜM TARİHİ (FAVT BULDU HUMAYUN PADİSAH) .

MUNASİBETİ İLE BU GAZEL DAHI VİRİLDİ :

" GARAZ CAVR'U CAFA İMAS CİHANINK SAHI BULMAKDIN
SAKIN USSAK NİNK AY MAH HADANK AHI BULMAKDIN
SAH'I RUMUN İSİKIDA BARIB DAYAM KADA BULMAK
MANKA BARAK DURUR KUB HİND'U SİMDİNİNK SAHI BULMAKDIN
HABİBİNK KUYIDA MANKA RAKİB OLMAK TILAR HAMRAH
HUDA'YA MİNİ SİNNİNK SAKLA ANİNK HAMRAHI BULMAKDIN
MİNİ ULTURSA OL HUNİ KOYİNK MAN'I KİLİNK TARGİB
MAKAM OLDUR KİSİNİNK KİSİ DAVLAT HAHI BULMAKDIN
VAPA KILMAK MUYASSAR BULSA SANKA O L CAFA PİSA
RAKİBİNK (KATİBİ) GAM TARTMAGIN AKAHİ BULMAKDIN .

1) HUMAYUNUN ÖLÜMÜNDEN SONRA BEYLER TOPLANMIŞ 38 REBİULEVVELDE HUTBEDE EKBERİN İSMİNİ OKUMUŞLAR (963) ZATEN HER KES BUNU SABURSUZLUKLA BEKLEYORDU . MİR ABDULLAHİ BU BEYTİ OKUMUŞTUR :

963 {

اگر نذروز عالم رفت یزید
کل صدق سورع را بقایاد

EKBER İSE MANKOT KALASINDA BULUNAN İSKENDERİN ÜZERİNE YÜRÜMÜSTÜ . EVVELA BAYRAM HAN HUMAYUNUN ÖLÜMÜNİ HABER ALMIŞ VE DAHA EVVEL HABER GÜNDERMEĞİ DOĞRU BULMAMIŞ . KELANUR GELDİĞİ ZAMAN . SİH COLU GELMİŞ . VE HUMAYUNUN ÖLÜMÜNÜ HABER VERMİŞTİ . EKBERİN YANINDA MUNECCİM VE TARİHCİLER BULUNUYORDU . HEPSİ ONUN TEBELLİ ETMİŞLER BU CUMLEDEN HOCA HUSEYİN RUMİ MERVİ HUMAYUNUN ÖLÜMÜ ÜZERİNE BİR TERKİP BENT TERTİP ETMİŞDİR . E.N CLT I SAT 375 .

2) EKBERİN BABASININ ÖLÜMÜNÜ SİH COLİDEN HABER ALDIĞI YER . BU EKBERNAMEDE (KELANUR) SEKLİNDEDİR . CLT I SAT 375 .

MANASI :

DUNYANIN PADİSAHI OLMAKLA MAKSAT EZİYET VE CEFA ETMEK DEĞİL

SAKIN EY AY ASIKLARIN OKUNUN AHI OLMAKTAN

RUM PADİAHİNİN HAPUSINDA GİRUP DİLENCİ OLMAK .

BANA BUTUN HINT VE BENTİN PADİSAHI OLMAKTAN DAHA ÇOK İYİDİR
SEVGİLİNİN YANINCA YOLDAS BANA RAKİP OLMAK İSTER

EY ALLAH ONUN YOLDASI OLMAKTAN BENİ SEN SAKLA! ...

BENİ ÖLDÜRSE O GÜZELE BIRAKIN RAGBET ETTİRMİYİ MEN' EDİN

DEVLET İSTİYİCİ OLMAKTAN KİMSENİN KİMSEYE MERAMI ODUR

MEFA YAPMAK NASİP OLSA BANA O SANATI CEFA OLAN

RAKİBİN KATİBİ FAKİF OLMAKTAN GAM ÇEKMEZ .

MİRZA HOS HAL OLUP VE ATASININ FERMANLERİNİ GÖRUP VE İZİN VERUP KABİLE BİR
MİKTAR ADAM İLE DÖRT BİN GÖNDERUP BİZİ DAHI ONLARLA GÖNDERUP YİNE LAHURA GE-
LINUP VE SAH EŞL MAALI YI TUTUP BAĞ İLE LAHUR KALASINA GÖNDERUP HAPİS ETTİLER
(1) VE BU HAKİRA YAZILAN TARİHE HEDİYE İÇİN İZİN MEKTUBU VERUP ADAM BASINA YÜZ
YÜZ BİN AKÇA HARCLIK LUTUF EDUP BEYLER İLE LAHURDA TOPLANUP GİTMEK TEDARİKİNDE
OLDUK . VE HİNDİN ACAYİPLERİNİ VE GARİP SEYLERİNİ SEYR EDUP BUTUN ACAYİP SEYLER
-ERİNDEN BİR BUDURKI : KAFİRLERİNE KEOERATLILAR (BANYAN) VE HİDUSTANLILAR
(HİNDU) DERLER . ONLARIN KİTABI YOKTUR . GİZLİ SEYLER İNANCI DİRLAR . BİRİ
ÖLSE ÖLÜSÜNÜ DERİSİNE YUKLETUP DENİZKENARINANGELİP ÖLÜLERİNİ İNTESTE YAKARLAR .
ERKEK ÖLUP KADIN KALSA EĞER İHTİYARLAMIS İSE ONU YAKMAZLAR VE EĞER ERKEKE
VARMAGA KABİLİYETİ VARSA ONU İSTER İSTEMEZ YAKARLAR .

x

- 1) EVVELCE HUMAYUNA İNTİSAP ETMİŞ VE YÜSELMİŞ FAKAT SONRA EKBERDEN YÜZ
ÇEVİRMİŞ . KENDİSİNİ ŞEK (divanei guzid) (NİS AKREP) DENMİŞ .
TULK HAN KOCU KENDİSİNİ BİR MECLİSTE İKİ KOLLARINDAN YAKAYARAK EKBERE
GÖNDERMİŞ . EKBER İLK ÖNCE AF ETTİSEDE SONRA ELLERİNE ZİNCİR VURARAK
LAHUR KALASINA GÖNDERMİŞ . E.N CLT II SAT 13 .

KADIN KENDİ ARZUSU İLE YANSA KOMİ SAZLAR İLE BAYRAMLAR EDERLER . EĞER MUSL-
 UMANLARDAN BİR MİKTAR KEMSE TOPLANUP YANMAK İSTERKEN ELLERİNDEN ZORLA ALSALAR
 ONUN MALİ OLUR ARTIK İSTEMEZLER . ONUN İÇİN PADİSAH TARAFINDAN ADAMLAR ALUP
 YANARKEN HAZİR OLULARKİ HALK MANİ' OLMASIN . VE HİERİ DAHI BUDURKU :
 ÖĞRETİCİ CEYLANLAR OLUR . BOYNUZLERİNDEN BİRER İP OLUP AV ÜZERİNDE VAHSİ
 CEYLANLARA ONLERİ SALARLAR . KETTİGİ ZAMAN O CEYLANLAR ~~NE~~ KENDİ CİNSLERİNE
 GÖRÜP VE (CİNS CİNSİNE MEYL EDER) MANASINCA MEYLİ EDUP GELÜRLER BASI BASA VİR-
 LER . DERHAL SÖYLENEN İPİ ONLARIN BONUNLERİNE GECİRÜP KENDİLERİ DÜSERLER
 CEYLAN HAREKET ETTİKÇE İP KUVVETLİ BAĞLANIR KAÇMĞA GUCU YETMEZ GİDUP TUTAR-
 LAR . BUTUN HİNT MEMLEKETİNDE CEYLANI BU ŞEKİLDE AVLARLAR VE SAHRADA PEK ÇOK
 DU MANDASI (CAMUS) OLUR ONU DAHI FİL İLE AVLARLAR . MESELA FİLİN ÜZERİNDE
 KALALAR YAPUP İÇİNE ADAMLAR GİRÜP SAHLARDA GEZERLER . NE ZAMAN FİL SU MANDASI-
 NA YETİSDİĞİ ZAMAN İKİ DİSİ İLE BASUP SAKLAR . AVCILAR İNUP BOGAZLARLAR . VE
 KARA MANDASININ DAHI SAHRA DA BULUNANI DAHI BU ŞEKİLDE AVLARLAR . FAKAT ONUN
 KUVVETİ DİĞER HAYVANLARA BENZEMEZ VE DİLİNDE BİR DERECE KUVVET OLURKİ ATLI
 ADAMI DİLİ İLE DEVİRSE YIKAR . HATTA RAHMETLİ HUMAYUN PADİSAHDAN İSİLMİSTİRKİ
 BİR ZAMAN BİR GERGEDAN BİR ADAMI İOVALAYUP SONUNDA CARESİZ KAPUP YUZU ÜZERİNE
 DUSUP DİLİ İLE ÖKCESİNDEN BASINA KADAR YALAMA İLE YALADI BİTİRDİ DİYE YEMİN
 ENEERİ . VE GERKEDANIN İYİSİ BAHRAYIC TA OLUR GALİBA ~~BENİM~~ SU GERGEDANI DİMEK
 BAHRAYICTAN PAHQ (DENİZ) GELİMESİNİN SAKIN OLMASINDANDIR . ZİRA GERGEDAN KARA
 HAYVANDIR . DENİZ HAYVANI DEĞİLDİR . GER HİNT DİYARININ GARİP SEYLERİNİ ~~BUNUN~~
 SÖYLERSEK MEVZUDAN CİLİLİR . ÖYLE İSE REBİULAHİRİN ORTASINDA LAHURDAN KABİLE
 HAREKET OLUP LAHUR DENİZİ GEMİLER İLE GECİLDİ . ONDAN BASKA BİR ~~BUNUN~~ BÜYÜK
 NEHRE GELUP GEOMEKE GEMİ BULUNPAYUP KETLER YANİ OTURACAK TAHTALAR VE DESTİLER
 İLE SAL YAPUP ONU DE GECUP ~~BUNUN~~ ONU DA GECUP ÜZERİNDE BEYREYE VARILUP BEHRE
 DENİZİ DAHI GEMİLER İLE GECİLUP MIRZANIN İZİN KAGIDI BEYE EFENDİSİNE GÖSTERİ-
 LUP (ALLAHIN BÜYÜKLÜĞÜNE YEMİN Kİ PADİSAH ÖLDÜĞÜ İÇİN HALTAN MAL ALINAMADI
 HENÜZ ÜZERLERİNDEDİR ADAM GONDERİN ÜÇ DÖRT GÜNDE TOPLANSIN NOKSANSIZ TESLİM
~~BUNUN~~ OLUNGUN) DİYE SÖYLEDİKTE YOLDAS OLAN MİR BABOS VE DİĞER BEYLER İLE
 KONUSUP SAH EBUL MAALİ LAHUR KALASINDAN KACUP NE TARAF GİTTİĞİ MALUM OLMAYUP
 BASILARI KABİL TARAFINA EACTİ DEYUP ORADA KARDASI KEHMERUD BEYİ OLMAKLA BEY-
 LER KORKUP DURMAGA KABİLİYET OLMAYUP . ~~SEE~~ BİR KAC GÜN DURUN HARCLİK ALUP
 SONRA GELÜN FAKAT YOLLARDA KORKU VE TEHLİKE VARDIR DEYİNCE YOLDASLAR İLE DAHI
 KONUSULUP (TOKLUK İLE KANAAT ETMELİ VE TAMA'TAN HAKİRLİK GELİR) MANASI İLE
 HAREKET EDUP HARCLİKTAN VAZ GECULUP YOLDASLARDAN AYLILMAK MÜNASİP DEĞİLDİR .
 DİDİKTE NEPSİ RAZİ OLUP BİRLİKTE HAREKET OLUNDU VE HOSAP DENİZİ DAHI GEMİLER
 İLE GECİLUP ONDAN SONRA NEYLABA (3) VARILUP O DAHI BUNUN GİBİ GEMİLER İLE
 GECİLUP GAPP TOPRAHINA AYAK BASILDI .

- 1) EKBER ZENCİPLE BAĞLI OLARAK EBUL MAALİ Yİ LAHURA İÇ KALAYA GÖNDERMİŞ .
 BUNUN MUHAFİZLİĞİNİ DA PEHLİVAN KEL NİZE VERMİŞLERDİ . BUNUN İHTİYADSİZ-
 LİĞİNDEN EBUL MAALİ FIRAR ETMİŞ . LAHUR HAKİMİ MİRZA SAH VE ADAMLARI BUNU
 DUYUNCA HAPİSHANEYE KOSMUŞLAR NE NİZE TEKDİR ETMİŞLER ODA ZEHİR İÇEREK
 İÇEREK İNTİHAR ETMİŞ . KABİLİSTANDA BULUNAN MÜN'İM HAN BUNU İSİTİNCE .
 MİR HASİMİ EBUL MAALİ ÜZERİNE GÖNDERMİŞTİ . E.N CİLT II SAT 13 .
- 2) NİLAB = SENT NEHİRİ DENİLAN NİLAB DİYE MEŞHÜRDÜR . E.N SAT 11 .

" GARP ZEMİNİNDE YANI ZABELİSTANDA (1) BASA
GELEN HALLERİ BEYAN EDER "

MUBAREK CEMAZİYÜLEVVELİN BASINDA NİL SUYUNDAN KABIL SEHRİNE YUZ CEVİRUP
FAKAT ADAM HAN DİMEKLE MARUF EFKANDAN (2) ÇOK KORKUP AKSAMDAN KOSULUP
SABAH OLUNDA KUTEL YANI DAG DİBİNE GELİNUP AFGAN TAİFASI HABERSİZ İKEN
İRKENDEN DAGA HAREKET OLUNUP DAGIN BASINA GELİNCE NİCE BİNLERCE AKAN
TAİFASI YETİSİP TUFENK ATUP GENK EDEREK HAKKIN LUTFU İLE KURTULUP BİR
SOZ SEHRİNE (A) GELİNDİ . ONDAN SONRA HAYBER DAGI ASILUP (3) ÇOŞAYI
SHERİNE GELİNUP SÖYLENEN DAGLARDA İKİ GERKEDAN SEYİR EDİLUP HER BİRİSİ
BİRER KUCUK FİL MİKTARINDA ALTINDA BİRER BOYNUZU VAR NİHAYET İKİSER
KARİS MİKTARINDA İDİ . FAKAT HABES VİLAYETİNDE OLANLARIN DAHA ZİYADE
OLUR DİYE MESHURDUR . ONDAN SONRA LEMKANA GELİNUP HEZARA İCİNDE BİN
BELA İLE GARP MEMLEKETİNİ YANI ZABELİSTAN VİLAYETİNE GELİNUP MERKEZİ
OLAN KABIL SEHRİNE (5 4) ERİSİP HUMAYUN PADİŞAHIN OĞULLARIN MEMET
HAKİM MİRZA VE FERAH FAL MİRZAYI (5)

-
- 1) ZABELİSTAN DİR .
 - 2) BÜYÜK AFGAN EMİRLERİNDEN RUSTEM HANIN MİYETİNDEN OLUP HUMAYUN
PADİŞAHIN ASKERİLE HARPLER YAPMIŞTIR . E.N OCT I S 263 .
 - 3) HİNDİSTANIN KAPUSUNU TESKİL ETTİĞİNDEN (DEMİR KAPU) DEMİR . HERAT-
TAN İRANA VE HİNTTEN KABİLE GİDEN YOL ÜZERİNDEDİR . PESAVER SEHİRİ
CİVARINA AÇILIR VE DEVAM EDEREK DAKA SHRİNİN ÖNÜNDE NİHAYETLENİR .
TARİHCEİ AFGANİSTAN : S 25 .
 - 4) PESAVERİN 230 KİLOMETRE GARBİNDE VE 10 34 SİMLERZİNDE OLUP HİNDİS-
TANIN KAPUSUDUR . EKBER (KABIL ELDE OLMADIKÇA KİMSE KENDİNİ HİNDİN
HAKİMİ ZAM ETMEMELİDİR) DEMİŞTİ . O ZAMAN SAIHLARINDEN (MEHMET
MUAMMAYI) KABIL SEHRİNİ TAVZİİ EDEREK GÖKLERE ÇIKARIR .
TARİHCEİ AFGANİSTAN S 51 .
- A) PERSUR = PESAVER H.S.E.S S 266 +

GÖRÜP VE MÜN'İM HAN (1) İLE GÖRÜZÜP RAHMETLİ HUMAYUN PADİŞAHIN FERMANLARINI
GÖRÜP HÖRMET EDÜP VE KABİL BİR LATİF ŞEHİR OLUP ETRAFII KARLI DAHLAR VE ÖNÜ
AKAR SULU CARBAHLAR VE HER TARAFTA ZEVLİK VE SAFALIK VE MECLİS VE SOHBETLER VE
BUCAK BUCAK GÜZEL VE YAKISIKLI CİNKANEMER KIZLARI TUPLU ZEVLİK SAFALAR EDÜP
SAZ VE SÖZLER İLE HALKI DAİMA SEVİNC VE İS'RET VE SAFA VE CEMİYET OLUP .

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" OLURMU HER KIZ ADEM MİRNEKMEK HURE MAYIL
VAR İKEN LULİYANI ŞEHİRİ KABİL . "

MANASI :

İNSAN HİÇ BİR ZAMAN HURİLERE MEYL EDERMİ ?
KABİL ŞEHRİNİN GÜZEL CİNKANEMİZLERİ VAR İKEN .

FAKAT HEPSİ GÖBÜNMİYUP VE BİR AY VATAN ARZUSU GÖNÜLDEN ÇIKMAYUP GİTMEK NİYET
EDİNUP MÜN'İM HAN : (YOLLARDA KAR VARDIR HİDÜKES DAHI BU ZAMANDA GEÇİLMEK
MÜMKÜN DEĞİLDİR BİR KAC GÜN BEKLEYİN .) DEYUP FAKİR DAHI (KİBARLARIN LUTFİYLE
DAĞLAR YERİNDEN SÖKÜLUP) DIYE BUXURMUSLARDIR . LUTUF GEREK DEYİNCE FERASİ VE
PASAYI TAİFASI ÜZERİNE HAKİM OLAN MİR NEZRİNİ GÜNDERUP SÖYLENEN TAİFADAN ATLAR
- RI VE (PERTALİ) DAĞDAN ASURMAK İÇİN ÜÇ YÜZ ADAM EMİR EDÜP MUBAREK GEVAZİ-
YÜLEVVELİN BAŞLARINDA HAREKET EDÜP KARABAGA ORADAN ÇARIKIRAN ŞEHRİNE ONDAN
SONRA PERVANE YANI MERVAN ŞEHRİNE VARILUP ONDAN MİR NEZRİNİN ÜLKESİNE VARIP
SÖYLENEN ADAMLARI MİR NEZİRİ TOPLAYUP HAKİKATEN ATLARI VE PERTALİ ARKALARI İLE
BİRER BİRER ÇIKARUP HULASA BİN BELA İLE DAĞ ASILUP O GÜN DAĞ DİBİNDE BİR
KÖYDE KARAR OLUNDU .

-
- 5) HUMAYUNUN EĞERENİN FETHİNE İSKENDER HANİ DİĞERLERİNİ BASKA YERLERE ÖÇNDE-
RUP KENDİSİ DEHLİDE KALDIĞI SİRADA KABİLDE BULUNAN SAH VELİ ETKEDEN . MAH
CUCİN BİKEMİN BİR COCUGUK DUNYAYA GETİRDİĞİNİ ÖĞRENDİ . HUMAYUN EĞLENCE-
LER TERTİP EDÜP BU COCUGUN İSMİNİ FERRAH fıl (VEFALİ MUBAREK) KOYDU .
SAH VELİ ETKEYEDE MUZDESİNİN HEDİYESİNİ GÜNDERDİ . D.N I SAT 363 .
 - 3) HUMAYUNUN ADAMLARINDAN OLUP DEVLETİN BAŞINDA MUMTAZ BİR MEVKİ TUTUYORDU .
EBUL MAALİNİN İSYANINI KARSILAMIS BİLÂHARA BEDÂHSAN HAKİMİ SÜLEYMAN MİRZA
NİN KABİLE TAARRUZUNİ DE ÖNLEMİSTİ .

...::: § BADAHSAN VILAYETİNDE VE HATLANDA VAKI
ONAN HALLERİ BEYAN EDER):::...

MUBAREK RECEBIN EVVELİNDE ANDRAB SEHRINE (1) VARILUP ONDAN BADAHSAN VILAYET-
İNDEN (2) TALIKANE (3) VARUP ONDA SULEYMAN SAH İLE (4) VE OGLU İBRAHİM MIRZA İLİ
(5) GÖRÜSÜP EVVELA VARILDIGI GÜN İSMİ SÖYLENEN MIRZA KARSU GELUP BİR CARBAGDA
GÖRÜNÜS EDUP BİR MİKTAR HEDİYE VE BİR GAZEL İLE VARUP BULUSULDU :

(MUELLİF ONUN İCUN)

" AKAR BARGAY SİN OL AY KASIGA CİSMİNK HİLAL İLA
YUZUN KURMANK TILAR BULSANK KUZİNK YASİNKİ ALİLA
RAKİBA OL SANAM NİNK KAĞR ZULFUN KİLMA ANDİSA
YUZUN KAYT ANDİN OZ KAĞR NİKDA BUL OZKA HAYAL İLA
KADAY KUYI BULGAY BİZ KUNUL OL HAĞA'I HUSNİNK
ZAKAT VASLI DİN BİZKA NİCUN BİRMAS SUAL İLA
ALAF LAR DAL ALARKAS SİNMA ADA İTMANK İSTARSİNK
RAKİBİNK AY ALAF KAMAT BARİB KADİNİ DAL İLA
AKAR AKBAR ASKA TALİB İRSANK VASİL OLMAKSA
OZİNKİ KATİBİ NAR'I MUHABBAT BİRLA KAL İLA ."

MANASI :

bu sefer memet hekim mirza (KABIL VALİSİ) ile beraber kabildem bulunuyordu ;
E.N CİLT II SAT 11 .

1.2.3) KUNDUZ TATARLIĞI DAHİLİNDE BULUNAN VİLAYETLERDİR . H. CİLT VIII SAT 19.

3)=TALKHAN = .

4) BEDAHSANDAKİ BU SÜLALE TİMURİYE NESLİNDEN OLUP EBU SAİDİN AŞEADİNDAN -873-
SAHRAH MIRZA NİN 903 DE HİNDİSTANA İLTİCA ETMESİYLE NİHAZET BULMUŞTUR .
SULEYMAN MIRZA 935 DE BEDAHSAN HAKİMİ OLMUŞ . HUMAYUNLA İYİ GECİNİMİŞ .
EKBER ZAMANINDA KABİLİ ZAPT ETMEĞE TESEBBUS ETMİŞ FAKAT MÜN'İM HANIN HUSNU
TEDBİRİ İLE MUVAFFAK OLMAMISTIR . 966 DA PİR MEMET HANLA BELH YAKININDA
ETTİĞİ MUHARENEDE MESHURDUR . FAKAT BU MUHARENE DE OGLU İBRAHİM MIRZA PİR
MEMEDİN ELİNE ESİR DÜŞMÜŞTÜR . E.N CİLT II SAT 20 H CİLT XIII SAT 10 .

MANASI :

EGER BARIRSAL O AY GIBI KASA CISMIN HILAL İLE
 GÖZÜNİN YASINI EL İLE YULSAN YUZUNU GÖRMEK İSTER
 AY RAKIP O GÜZELLİĞİNİ ZULFÜN İLE ÖRTMEĞE ENDİŞE ETME
 ONDAN GERİ DÜN BASKA HAYAL İLE KENDİ ÖRTÜMÜNDE BUL
 DİLENCİ KÖYÜ BULUR BİZE GÖNÜL O GÜZELLİĞİNİN EFENDİSİ
 ZEKATA KAVUSMAKTAN BİZE NİCİN SUAL İLE VİRMEZ ?
 ELFLER SIRTINDE DELALET EDEN ONLARI KİMSE BU ZAMAN TAMAM ETMEK İSERSEN
 RAKİBİN EY ELF BOY GELİP BÖNÜ DELALET İLE
 EGER BÜYÜK ASKINA OLASMEĞA TALİP İSEN
 KENDİNİ KATİBİ MUHABBET ATEŞİ . SÖZ İLE .

SÖYLENEN GAZELİ MİRZA OKUYUP VE HAYLI SİİR ANLAR OLUP KARSILIKLI SİİR SÖYLELEN
 ERTESİ GÜN PADİŞAHA DAHI HAKİMLERE LAYIK ARMAGANIMIZ GÖSTERUP BULUSTUKTA ONLARI
 DAHI BİR GAZEL VERİLDİ .:

" ALAM ARVAHDA KİM ASNA BULDUM SANKA
 HAK BİLÜR TA OL ZAMANDIN MUHTALA BULDUM SANKA
 KAHL İDİNÜR SA NİBAR KAR DAMNİ ARBABI' NAZAR
 HAMD LİLLAH PADİŞAHAM HAK'I PA BULDUM SANKA
 AY KUNUL ASK NİNK TARİKİN SANKA TAFHİM AYLADUM
 GAM YİMA SİMDİN KARU KİM RAHNUMA BULDUM SANKA
 KUY YARA AZM İTARMIN TABİ OL AY DİL MANKA
 HATRİN GAM' OLSUN ANDİN PİŞVA BULDUM SANKA
 KANG GAMDA (KATİBİ) HALİM KORUB DİLBAR DİDİ
 SAD OL AY BİMAR GAM KİLDİM SİFA DULDUM SANKA . "

MANASI :

(5) İBRAHİM MİRZA . BABASI İLE BADAHSANDA BULUNUP PİR MEMET HANLE 966 DA BEİ
 CİVARINDA YAPTIĞI MUHAREBEDE ESİR OLMUS İDİ . KENDİSİ SAİR OLUP PEDERİ
 KATL OLUNDUĞU ZAMAN BU RUBAİYİ SÖYLEMİŞTİR .

ای لعل بدخشان بدخشان رفیق * مانند خورشید درخشان رفیق
 در دهر چو خاتم سلیمان بودی * افسوس که از دست سلیمان رفیق

MANASI :

ALEM RUHLARINDAKI SANA DOST OLDUM

ALLAH BILUR TA O ZAMANDAN SANA MUBTELA OLDUM
SURME CEKER SAH NE VAR EGER NEZR ERBABI YAKSALAR

ALLAHA SUKUR PADISAHSIM AYAK TOPRAGI OLDUM SANA
EY GÖNUL ~~AME~~ NE TURLU YOLUNU SANA ANLATTIM

BUNDAN SONRA GAM YIME KI KILAGUZ OLDUM SANA
YARIN SÖZUNE TEVCİH EDERİM EY GÖNUL TABİ O BANA

HATIRIN TOPLANSIN ANDAN DAHA BUYUGU OLDUM SANA
GAM KÖSESİNDE (HAZINESİNDE) KATİBİ HAILİMİ DİLBER GÖRÜP DİDİ
BEVİNCİLİ OL EY HASTA GAM GELDİM SİFA OLDUM SANA .

ONLAR DAHI BONSUZ LUTUFLER GÖSTERUP VE BELH HANI PİR MEMET HAN İLE BERAK HAN
ARASINDA DUSMANLIK OLDUGUNU SÖYLEYUP (VE YOLLAR TEHLİKE OLUP PİR MEMET HANIN
EFİLERİ YANI KUCUK KARDASLARI KAZAK OLMAKLA KONDUZ VE KOVADIYAN VE TERMİD⁽¹⁾
TARAFLARI KARISIKLIK ÜZEREDİR FAKAT BADAHSAN VE HATLAN YOLU EMİNDİR . O TARAFA
GİDİN) DEYUP VE BU HAKİRA PADİSAH VE MİRZA AT VE HİL'AT BAĞISLAYUP VE HATLANDA
GİHANGİR ALİ HANA PADİSAHIN HATUNU BİKUM SIKILISI YANI KUCUK HEMSİRESİ OLUP
HEKTUP VERUP ONDAN DAHI HAREKET OLUNDU . BADAHSAN MERKESİNE YANI KESİM SEHRİNE
GELİNUP PADİSAHIN CARBAGI VE HUMAYUN PADİSAHIN DAVABA ADLI BAĞCISI SEYİR OLUNUP
ONDAN SONRA ZAFER KALASI YOLU İLE RUSTAK SEHRİNE . ONDAN SEMTİ İSKELESİNE GEL-
İNUP AMO SUYU

(1) TAHORİSTAN ŞEHİRLERİDİR . TERMİD CEYHUN KENARINDA BİR ŞEHİRDİR .

YANI GEYHUN IRMAGI TULUMLAR ILE GECILUP KASGIR TARAFINDAN HTTILAN VILAYETIND
-DE DELLIYE VARILUP MIR SEYID ALI HEMEDANI HAZRETLERIN ZIYARET OLUNUP ORADAN
KULABA SEHRINE VARILUP CIHANGIR ALI HAN ILE GÖRUSUP MEKTUBU VERUP ON BES
ADAM GÖNDERUP CARSU SEHRINE (1) VARUP ORADAN PEL SENKINE (KÖPRU TASI) NA
UGRAYUP KÖPRUDEN GECUP KILAGUZ OLANLARA IZIN VERILDI .

.... ((TURAN ZEMIN VILAYETINDE YANI MAVERAYINNEHIRDE VAKI
OLAM HALLERI BEYAN EDER : ??

SU GUN KI KÖPRUDEN GECILUP TURAN MEMLEKETINE YANI MAVERAYUNNEHIRE GIRDIK ,
O GUN ORADA ISTIRAHAT EDUP ERTESI GUN HAREKET EDUP BAZARNOVA (2) ORADAN
CAHARSANBA (3) KASABASINA VARILUP HOCA YAKUP CARI ZIYARET OLUNUP ORADAN
GAGANYATA YANI SADIMAN HASARINA VARILDI . ÖZBEK SULTANLARINDAN KAGALGA OLAN
TIMUR SULTANA GELUP ONDAN SONRA SENKERDIN DAGI ASILUP VE ORAGDAN BIR DUZIYE
YAGMUR GIBI TANELER ASAGI DUSUP AYAGI BIR ÜLU NEHR GIBI AKUP ORADAN
DAHI ALLAHIN KUDRETI TEMASA OLUNUP SEHR SEBZE (YESIL SEHIR) YANI KES DIMEK-
LE MARUP (4) SEHRE GELINDI . HASIM SULTANLA BULUSUP . O DAHI YOL VERUP SEMER
KANT ILE YESIL SEHR ARASINDA OLAN DAG DAHI BIN BELA ILE GECILUP MISIR KASA-
BASINA UGRAYUP ONDAN HAREKET OLUP SABANIAYININ BASLARINDA CENNETE BENZER
SEMER KANTA KELINUP NEVRUZ+~~NAME~~ AHMET HAN YANI BERAK HAN (5) ILE GÖRUSUP HAK-
IRIN HEDYESI HAKIRDIR MANASINCA BIR MIKTAR HEDIYE VERILUP HAN BU HAKIRE
BIR AT VE BAS AYIK YANI TUFLU HIL'ATLER IHSAN ETTILER ; MEGER BERAK HANA
SAADETLI ALIMIN SIGINACAGI PADISAH HAZRETleri SIK ABDULLATIF (

-
- 1) CARSU = BAHARA KISMINDA OLUP HAYRULLAH EFENDIDE (CIHARCU) SEKLİNDE DIR
CILT VIII SAT 19 /
 - 2) (3) BAHARAYA TABI YERLERDIR . SAT 19 .
 - 4) SEMERKANT YAKININDA OLUP TIMORUN DOĞDUGU YERDIR .
 - 5) BIRADERE ZADESI ABDULLATIFIN YERINE 959 (1551) DE GEOMISTIR / SEVINCIN
OGLUDUR . SECEPESİ TURKIDE BABASI (SEVINC HOCA) OLARAK YAZILIR .

(1) VE DADASI ELCİ İLE BİR MİKTAR TUFENK ATICI KİMSE GÖNDERUP VE BİR MİKTAR ZARF VURUCU (TOPCU) GÖNDERUP GÖRÜŞME VAKTİNDE SEMER KANT PADİSAHI ABDULLATİF HAN (2) OLUP BERAK HAN SEMER KANTTA HAN OLUP FAKAT İLAHTA PİR MEMETHAN (3) VE BAHARA DA BİRHAN SEYİT (4) HAN KENDİ ADLARINA HUTBE OKUTUP BERAK HAN ONDAN DOLAYI İSİN FENA OLMASINA SEBEP OLMAGA GUCU YETMEYUP ANLARININ -RLA MESGUL OLUP EVVELA SEMERKANTI ALUP ZAPT EDUP ANDAN SEBZE VARUP ORADA DAHI BİR ÇOK ÇENK OLUP RUMİLERİN KETHUDALARI DUSUP SONUNDA O DAHI ZAPT OLUNUP ORADAN BAHARAYA VARUP BİR ÇOK ZAMAN MUHABARA ETTİKTE BUHARA HANI B SEYİT BURHAN KARA KOKU PİR MEMET HANA VERUP O DEHI İNİLLARIN YANI KUCUK BİRADERLERİNİ GÖNDERUP KARAKÖKÜ ZAPT EDUP NETİCEDE CARESİZ

DEMEZONE GÖRE İSMİ (BERAK) OLARAK OKUNUR . İCKİYE FAZLA MUBTELA OLUP ÖLÜMÜ DE RAKI YUZUNDENDİR . 963 (1556) DA ÖLMÜSTÜR . ÖLÜMÜNE (خرمین شور) (مودود روستی) DIYE TARİH DUSURMUSLERDİR . S.T SAT 333 H CİLT XIII SAT 7 . S.A CİLT II SAT 710 . M.K.A SAT 31 . E.N CİLT III SAT 507 .

1) KANUNİ BERAK HANA YARDIM İÇİN AHMET CAVUSU RİYASETİNDE 300 KEFER YENİ- CERİ TOP VE ZARF ZENLER GÖNDERMİŞ SİH ABDULLATİF VE DADASI ELCİ İLE BİR MEKTUP GÖNDERMİŞTİR . BU MEKTUBA KARSILIK BERAK HANIN GÖNDERDİĞİ MEKTUP, MANSAAATI FERİDUN , CİLT II SAT 81-80 DE YAZILIDIR .

HASIYE : III

2) ABDULLATİF GÜCCENCİNİN OĞLUDUR . KARDEŞİ MAMNE APDULLAH DAN SONRA SEMER KANT PADİSAHI OLUP BİR İSMİDE ABDULAZİZ DİR . SAFEVİLERLE HARF EDUP KANUNİNİN TEVCİHİNE MAZHAR OLMUŞTUR . 13 YIL SULTANATTA KALUP 959 DA ÖLMÜSTÜR . KANUNİ AHMET CAVUS ASIL BUNLARA GÖNDERMİŞTİ . FAKAT BUNLAR GİTMEDEN ABDULAZİZ ÖLMÜŞ BERAK HANA GEÇMİŞTİ . KANUNİNİN ABDULLATİF HANA YAZILAN MEKTUBU , MANSAAATI FERİDUN , CİLT I SAT 606-608 DE MEVCUTTUR .

3) CANIGIN OĞLUDUR . BELHDE BİR MUDDET HAKİM OLMUŞ . 963 DE BERAK HANIN VEFATINDEN SONRA PADİSAH OLUP 15 YIL SALTANATA BULUNMUŞ SONRA KENDİ RİZASI İLE SALTANATI BİRADERİ İSKENDER HANA VERMİŞTİR . KANUNİNİN GÖNDER- DİĞİ MEKTUP M.F CİLT II SAT 48-49 .

4) SEYD BURHAN . BERAK HAN KANUNİYE MEKTUP GÖNDERİRKEN BUHARA HAKİMİ SEYİT BURHAN DAHI BERAK HANIN ELCİSİLE PADİSAHA MEKTUP GÖNDERMİŞTİR .

M.F SİLT II SAT 81-83 HASIYE : IV .

BERRAK HANA TABİ OLUP ARALARINDA BARAS YANI SULH OLDU . VE GENE O VILAYET SEYİT BURHANA İSMARLANUP BERAK HAN KARA KOL ÜZERİNE VARUP PİR MEMET HANIN KARDESLERİ APAN İLE KARA KOLU DAHI VERUP ONU DAHI GENE SEYİT BURHANA VERDİ . VE KENDUSİ SEMERKANTTA GELDİKDE BİR MİKTAR KİMSE İLE RUMİLERE AĞA OLAN TASKENT VE TURKİSTAN YOLU İLE RUMA HAREKET EDUP VE BERABER OLAN AHMET CAVUS (1) DAHI BAHARA VE HAVARİZİM YOLU İLE RUMA MİNNE YUZ CEVİRUP VE BİR MİKTAR YENİCERİ DAHI SEYİT BURHANA VARUP BİR MİKTARI HANIN OĞULLARI YANINA GİDUP KENDU YANINDA YUZ ELLİ KADAR ADAM KALUP BU HAKİRA SÖLENEN HALLERİ SÖYLEYUP YANI : (BAADETLİ PADİSAHIN YANINDA YALAN OLDUK BİR İSİ SÖZE ALMADIK EĞER BİZE İLİSİK OLSAN SİMDİDEN BU İSİ YAPMAK OLURDU) DEYUP BU AĞİZE VILAYET TEKLİF EDUP HAKİR DAHI : (BU MİKTAR ADAM İLE İS OLMAK MUMKUN DEĞİLDİR . VE PADİSAH EMRİ OLMADAN BİZİM ONA GUCUMUZ YETMEZ) . DEYİNCE : (ÖYLE İSE SANA ELÇİ GÖNDERUP HALİN DELET KAPISINA SÖYLEYİYİM) DİYE AHMAT YESVİ (MUKADDES OLSUN) EVLADINDAN ALEMİN YÜKSEK SİHİ MİNNE TAYİN EDUP VE KİTABET YAZUP : [BUNDAN SONRA PADİSAH HAZRETLERİNİN HER NE EMRİ VARSA ONUN İLE BİZ ALEM OLALIM .) DEYUP VE BU HAKİRA İZİN VERUP SEMERKANT SEHRİNDE (2) DANYAL PEYGAMBER VE HİZİRİN MAKAMI VE PEYGAMBERİN HIRKASI VE ÜZERİNE SELAM OLSUN PEYGAMBERİN NA'LİNİ VE HAZRETİ ALİNİN YAZISI İLE KELAM KADİM ZİYARET OLUNUP VE ALİMLERDEN VE SİHLERDEN , DEDİYE SAHİBİ VE SİH EB MENŞUR MERRİDİ VE

-
- 1) BERAK HANIN SEYİT BURHAN , PİR MEMEDİN MEKTUPLARINDA İSMİ ZİHR EDİLİR .
2) HAZRETİ MUHAMMEDİN 3 HALİFELERDEN HAZRETİ OSMANIN TAHRİR BUYURDUKLARI KURAN KERİM ZİYARETGAHTIR . AMERİKALİ MÜŞYÖ SİLLERİN SEYYAHATNAMEŚİ :

(1) VE HOCA ABDULLAH SIHUL AHRAR VE HOCA ABDI PIRDEN VE HOCA ABDI DERUN COBAN VE RURLU KADIZADE VE MAUNNEHIRDE FETVA SAHIBI ALIMLERIN MEZARLARI YANI . DÖRT YUZ KIRK DÖRT BIN MEZAR ZİYARET OLUNDU . VE BU HAKIRA BİR GÜN BERAK HAN SOHBET ESNASINDA : (GEZİLEN SEHIRLERDEN HANGİ SEHRE HOSUNUZA GİTTİ ?) DIYE SUAL EDUP HAKIR DAHI :

(NEGATİ)

" DİL'I SARKUYIN KOYUP ITMAZ BAHİSTİ ARZU
HAR KİSYA KANDU SAHRI YAK KALUR BAGDAD DAN . "

MANASI :

GÖĞLÜ SOKAK BASINA KUMBAN CENNETİ ARZU ETMEZ
HER KESE KENDİ SEHRI BAGDADDAN İYİ GELİR .

DIYE CEVAP VERDİKTE HAN ZEVLK EDUP (HAKİKATEN DOĞRU SÖYLERSEN BÖYLECE DİR) .
DIYE BUYURDULAR VE HANIN ELÇİSİ SADRI ALEM SİH TURKİSTAN YOLU İLE GİTMEK NİYET
EDUNUP (O YOLLARDA MANGİT YANI HOGAY TAİFASININ HALKA ZULUM VE TECAVUZU İSİ-
ULUP VE KAZAGI VE KAZAKÇISI SAYISIZ OLUP İSLA İSLAMLARA YOL MERMİYUP BULDUKLARI
-NI SOYUP TURLU TECAVUZLARI OLDUGU) HALKIN ARASINDA MESHUR OLMAKLA O YOL TER-
CİH OLUNMAYUP BAHARA TARAFINA YUZ CEVİRDİKTE BERAK HAN BU HAKIRA : (SEYİT BURHAN
GENE BİZE KARŞI GELUP OĞLUM HAVARİZİM SAH SULTAN İLE DÜŞMANLIK ÜZEREDİR DIYE
İSİDİLİR . ALAY OLSA GACTIVANDA ELÇİ VASIL OLUNCA BEKLEYİN VE İÇ YUZUNU DİKK-
ATLE ARAYUP GÖRÜN . KARŞI GELME YOK İSE O YOL İLE GİDİN VE ORADA OTURUN ELÇİ
GELDİKTE SİZE ONDAN ADAM KOSUP BAHARADAN GECERSİNLER .) DEYUP HAKİKATEN ÖYLE
EDUP MUBAREK RAMAZANIN BESİNCİ GÜNÜ YOLA GİRUP KALA DİMEKLE MARUF SEHRE VARILUP
ORADAN KEREMENE SEHRİNE VARILUP ONDAN SONRA DAVABADAN SEMER KANT NEHRI GECİLUP.

1) SAH ZENDENİN SEMERKANTTA BÜYÜK BİR CAMİSİ VARDIR . SİLLERİN SEYYAHATNAMEŚİ

SAT : 393 .

GACDIVANA VARILDIKTA HOCA ABDULHALIK GACDIVANI ZİYARET OLUNUP
VE MIRZA ORADA OLMAYUP VE BİR DOĞRU HABER ALINAMAYUP ONDAN DAHI
HAREKET OLUNUP RIBATA KÖDRÜSUNE GELINUP TESADUF HAVARİZİM SAH SULTANIN
ASKERİ KAYIP VE KACIP GIDUP CENK TEDARIKİNDE OLUP ANSİZİN ALİ BEYİN-
Kİ HANIN OĞLUNA LALALIK EDUP GÖNDERMİSTİ - ONU ORADA GÖRUP : HAKİRE :
(NEREYE GİDERSİNİZ ?) DIYE SORUP (BAHARAYA) DİDİKTE (SİMDİ BUHARA
HANİ SEYİT BURHAN HAVARİZİM SAH SULTAN İLE CENK İCİN GELMEK ÜZEREDİR
LUTF EDUP BİZE CEM' OLUN !) DIYE İSRAR EDUP FAKİR DAHI : (BİZ KİMSE
YE CEM' OLMAK İCİN GELMEDİK , BİZE HANIN YARLIĞI YANI EMRİ BU DEBİLDİR
BELKİ CENK İHTİMALİ OLUNCA GACDIVANA VARUP ORADA ELÇİYE BEKLEYİN DIYE
BUYURMUSLARDIR .) DEYUP GENE GACDIVAN TARAFINA HAREKET OLUNUP MINARE
ÖNUNE YAKIN VARILDIKTAYUZ MİKTARİ ALA CAPAN ARKAMIZDA GELUP ERGELİ
KİSİ YANI (MIRZA FERMAN VERDİ DURUN !) DIYE BİR YOLDASIMIZI KILIC
İLE CAPIP YANI CALUP BİZ DAHI KILICA EL VURUP CENGE NİYET ETTİKTE
BİR BÜYÜK SEYİT GELUP ÖZBEKERE : (SABUR EDİN) DIYE SESLENUP İKİ
TARAFTAN BEKLENUP MIRZA DUALAR EDUP : (LUTUF EMİYESUNLAR GİTMESİNLER
GIDUP BİR YERDE SEYİR ETSİNLER ONLARKİ VARMAKLA ASKERİN ATİ BOZULUR)
DEYİNCE CACESİZ DÖNÜLUP BU HAKİR ON MİKDAR ADAM İLE EVVELNİ MIRZAYA
VARUP GÖRÜSTÜKTE GENE MIRZA DAHI İSRAR EDUP ELBETE BİZE BULUN DEYUP
FAKİR BAZI OLMAYUNCA ÖYLE İSE MİLTİKLARİ YANI TUFENKLERİ BİZE VERİN
DEYUP ON KADAR TUFENGİMİZİ ALUP ÖZBEKLERE TESLİM EDUP BİZE : (SİZ BİR
YER DE DURUP SEYİR EDİN !) DIYE GURUR EDUP VE ASLA SEYİT BURHANİ GÖZ
ÖNUNE GETİRMEYUP :

" (SİHİ)

" YIMAYAN KİSİ YAD ALDAN TABINCA
DAMURDANDUR KULUNDA PANCA ."

DERHAL KARSUDAN SEYİT BURHAN GÖRÜNÜP MIRZA KÖRÜDEN GEÇÜP RİBATA YANINA VARUP
FAKİR YODASLAR TARAFINA HAREKET EDÜP HALK ARASINDA ALTI TANE YOLDASIM MIRZA EN
İLE KÖRÜDEN GEÇÜP BU HAKİR DÖRT YOLDAS İLE VARUP HALKI BİR CARBAG KOLISİNE
KOYUP SEYİT BURHAN DERHAL GÖZ KARARTUP VE ÖNÜNDENİ BİN KADAR KIZIE AYAK YANI
BUHARANIN YETİMLERİ VE KIRK KADAR RUMLU OKATICI OLUP VE GÜZEL ASKERİ OLMAKLA
DERHAL MIRZAYI BASUP VE TUFENK İLE YARALYUP MIRZA KACUP TUNCINI VE NAHARASINI
VE BUTUN ELBİSESİNİ ALUP UC YOLDASIMIZ MIRZA İLE KACUP BİRİNİ MİRRAK İLE URUP
VE BİR YERDE DAHI SEHİT OLUP UC NEFERİ BİR MİKTAR ÖZBEK İLE RİBATA GİRUP SEYİT
BURHAN ONLAR İLE CENK ÜZERE İKEN FAKİR İKİ YOLDASI İLE AT KOSUP ASKERE KARSI
VARUP : (MIRZA NEREDE ?) DEYİNCE (RİBATA İLE CENK ÜZEREDİR .) DENİLUP (
BENİ HANA GÖTURUN) DİDİKTE BİR KAÇ KİSİ ÖNÜME DÜŞÜP KÖRÜDEN GEÇİLUP RİBATA
ÖNÜNE GELDİKTE (KAZALAR BASA GÖRMEZLİKTEN GELİR) MANASINCA BU FAKİRİ KON-
AKTAN OK İLE BİR ZALİM VURUP YARALAYUP VE HER TARAFTAN ÜZERİNE KİLİNG VURULUP
ÖLÜM YERİNE GELMİŞ İKEN ONLAR İLE OLAN RUMİLER BU HALI GÖRUP FAKİRİ TANIYIP
ÖZBEKLERE KİLİC ÇEKUP (BU KENDİ HANA GELMİŞTİR SİZ BUNA NİCİN BÖYLE YAPIYOR-
SUNUZ ?) DİYE HUCUM EDİNCE ÖZBEKLER EL ÇEKUP HANA HABER OLUP HAN GELUP GAYET
GÜZEL BİR GENÇ OLUP FAKİRİ KOCUP AF DİLEYUP CENK İÇİN GELDİNİZ ZAN OLDU KURU
YANINCA YAS DAHI YANAR DEYUP SONSUZ ÖZÜRLER EDÜP VE İKİ SULTAN TAYİN EYLEYUP
YOLDASIMIZI KÖPRÜDEN GEÇİRİRKEN İKİ YOLDASIMIZI TEKRAR KİLİC İLE ÇALUP YARA-
ADILAR VE BİR GÜZEL KOTILMI YANI YEDKİMİ VE BUTUN MUTBAH VASIALARI İLE BİR
PIHANEMI VE ON KADAR ATIMIZI ASKER YAGMA EDÜP BİN BELA İLE GÖRÜ GEÇİLİP BİR
YERDE DURULUP SONUNDA HAN FAKİRE İMİLİK EDÜP KONAK İÇİNDE OLAN RUMİLERE TENBİH
İLE KONAGI VİRSİNLER ONLAR KUNAHBİZDİR ONLARA SÖZİMİZ YOKTUR DEYİNCE KONAK
ÜZERİNE GİDUP HER BİRİNİ ÇAĞIRIP : (CENKTEN VAZ GEÇİN BENİ BURADA OLMAKLA
HAN KUNAHBİZDAN GEÇTİ .) DEYİNCE ONLARDA RİBATI VERUP VE GAYET OLAN ATLARI
BİR KACI BULUNDU . FAKAT PEK ÇOK TUFENK GAYIP OLDU VE BUNDAN EVVEL CENKTE
KUTULAN İKİ YOLDASIMIZ DA KURTULUP ONDAN SONRA ŞEHRE YÜZ GEVİRDİK . AKSAM
ZAMANINDA BUHARAYA VARILUP SEYİT BURHAN BU HAKİRE : (DÜNYA VE AHİRET ATAM
OL . BU VİLAYET SAADETLİ PADİSAHİNDİR . BEN BUHARANIN İÇİNDE OTUR BENİ KARA
ÖLDE OLAYIM .) İSHARA ÇALISINCA (EĞER BUTUN MAVERAÜNNEHİRİ BANA VİRSELER
BU VİLAYETLERDE KALMAK MÜMKÜN D'GİLDİR FAKAT HANIM ALLAH KİSMET EDERSE BANA
HAN CEFAYI DEVLET KAPISINA SÖYLİYİYİM . PADİSAH HAZRETLERİ TARAFINDAN TURLU
UTUFLAR MEYDANA GELUP HECADIRKI BU MEMLEKETLERDE HANLIK SANA NASİP OLA) DEYUP
TURLU DİDİ KODU OLUNDUKTA SEVINUP VE GÜLUP BU HAKİRİ ZİYAFET EDÜP VE SONSUZ
UTUFLAR GÖSTERUP ON BEŞ GÜN BAHRADA EĞLENUP HER GÜN OLDUĞUMUZ CARBAGA GELUP
ARSİLİKLİK SOHBET VE TEMAS OLUP BU HAKİRA DİLLERİ TARZINDA GAZEL TEKLİF EYLEDİ

(MUEELİF ONUN İÇİN)

" HAÇL BULDI KURUB HUHSAR'I YARI BAĞDA KULLAR
FIGANIM KUS İTİB KULSAN DİN OTTI BARÇA BULBULLAR
YUZI KUL KAMATI ARAR . KUZİ NARKİS LAB'I GUNCA
Nİ BULGAY BASİGA OL LALA RUHA SINGAY KARANFİLLAR
CİHAN KULZARDA MANANDI YOK OL KAD'I SİMBADINK
BULUPTUR BAĞ'I HÜSNİ İCRA ZUL'I TAZA SUNBULLAR

YUZINK UKRKAC KARA ZULFINK PARISAN KILDI AKLIMNI
KUNKLINI SALDI SANDA GANI KILAY ISBU KAKULLAR
DAMI DURAC KUZINKNI GIFLATIM KUY CAM'I MAY NUS IT
UYUTMAZ KATIBI BAZM AHLINI AVAZ'I KULKULLAR ."

MANASI :

BAGEA GULLER YARIN YUZUNU GÖRUP UTANDI
FIGANIMI ISIDUP GUL BAHGESINDEN BUTUN BULBULLER ÖTTÜ
YUZU GUL , BOYU SERVI , GOZU NERKIS DUDAGI GONCA
KENDI LALA YANAKLI SANAN KARANFILLER BASINA NASIL OLUR
CIHANIN GUL BAHGESINDE BENZERİ YOK O SEMSAD BOYIN
ZULFI TAZE SUNBULLER GUZELLIK BAGINIICINDE BULUR
YUZUNU GÖREN KARA ZULFUN AKLIMI PERISAN ETTI
GÖGLUNU SEVDAYA SALDI BUNA GULLER NE YAPSIN
BIR DEM DURAN GOZUNUN GAFLETINI BERAK SARAP KADEHINI IC !
(KATIBI) SOHBET EHLINI BOCEKLERIN SESI UYUTMAZ .

BÖYLENEN GAZELDEN ZIYADE ZEVK EDUP BIR KAC GUN SIIR BAHISLERI OLUNUP SONUNDA
IZIN ISTEDIKTE (HIC OLMAZSA DEMIR TUFEKLERI BIZE VIRIN BIZ SIZE NE KADAR
ARZU EDILIRSE BAKIR TUFENK VERELIM .) DEYUP CARESIZ GERI KALAN TUFEKLERI TES-
LIM EDUP O DA KIRK BAKIR TUFENK VERUP VE GAYIP OLAN YEDEK YERINE BIR KUSTERILI
AT VE IKI GUZEL KITAP LUTF EDUP VE IZIN VERUP WE BERAK HANDAN ELICI GELUP OGLU-
NUN KABAHAATINI AF DILEYUP WE BASKA YER VERUP GACDIVANI TEHDIL VE SULTANA VERUP
YINE ARALARINDA SULH OLUP HER KES EMIN VE SUL UZERE OLUNCA GITMEK TEDARIKINDE
OLUP VE BUHARA DA HAZRETI MOCA BAHAEETTIN NAKSI BENT (1) VE SULTAN ISMEIL SAMANI
VE HAZRETI EYUP NEBI UZERINE SELAM OLSUN VE KA'BELAHBAR VE SEMSULAIMEI SERHES
ZIYARET OLUNUP ONDAN SONRA HAVARIZIME HAREKET OLUNUP KARAGÖL SEHRINE ORADAN
FARAP (2) ÖNUNDEN AMU SUMU YANI CEYHUN GEMILER ILE GECILUP MUBAREK SAVVAL

1) MEMET BAHAEETTIN NAKSIBENDI TARIKATININ PIRIDIR . BUHARADA MEDFUNDUR .
HAL HAZIRDA TASKENTTEKILERIN COKU NAKSIBENDIDIR . SILLERIN SEYYAHATNAMESI
SAT 316 .

2) FARABININ MEMLEKETI .

AYININ EVVELİNDE İRAN TOPRAGINI VİLAYETİNE YANI HORASAN MEMLEKETİNE AYAK
BASILDI EVVELA CACUY ADLI ŞEHRE VARILUP MESHET HOCASI İMAM ALİ MÜSANNİN BİRA-
DERİ ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA HAREKET OLUP GOLDEN YANI HORASAN CULUNDEN AMO
SUYU KENARINDAN HAVARİZİME HAREKET EDUP GECE GÜNÜZ ARSLANLAR İLE SAVASUP ASLA
YALNIZ BİR KİSİ SU ALMAGA GUCU YETMEYUP BİN TURLU BELA İLE ON GÜNDE HEZARÖZ
ŞEHRİNE (1) GELİNUP ORADAN DAHI BES GÜNDE HEYVE ŞEHRİNE VARILUP ORADA DAHI
PEHLİVAN MAHMUT PİR YAROLI ZİYARET OLUNDI .(A)

...((HAVARİZİM VİLAYETİNDE VE KİPCAK OVASINDA VAKİ OLAN
HALLERİ ANLATIR .))...

MÜBAREK SAVVALIN SONLARINDA HEYVE ŞEHRİNDEN HAREKET OLUNUP BES GÜNDE HAVARİZİM
A GELİNUP VE DOST MEMET (2) VE BİRADERİ İS SULTAN İLE (3) GÖRÜŞUP SİH NECMETT-
İN KUBERA VE SİH ALİ RAMETNİ VE SİH HALVETİYAN VE İMAM MEMED RUBAİ VE SAHİP
KADURİ VE CÂRALLAH ALAME YANI SAHİP KESAF VE MONLA HÜSEYİN HAVARİZMİ TEFSİR
SAHİBİ VE SİYİTATA VE HİKİMATA ZİYARET OLUNUP VE VEZİR SİHRİNDE(4) RAHMETLİ
VE AF EDİLMİŞ SİH ABDULLATİF OLDU (5) DİYE İSİDUP HABERDAR OLUNCA SABUR EDİL-
MEYUP BİR KAC YOLDAS İLE VEZİR ŞEHRİNE VARILUP MAHDUMU AZAM VE SİH ABDULLATİF
ZİYARET OLUNUP VE RAHMETLİ SİH ABDULLATİF HAZRETLERİNDEN BASKA TARİKAT DEĞİ-
ŞTİRUP .

-
- 1) (هزاسب) OLACAKTIR . CENEVEYE TABİ ŞEHİFLERDENDİR . H CİT VIII S 19 .
- 2) DOST MEMET HAN BUCAGA HANIN OĞLUDUR . İSİ SULTANIN KARDESİDİR . HAYUKTA
OTURUYORDU . KENDİSİ DERVİŞ TABİATLI BİR ADAMDİ . KARDESİ İSİ SULTANIN KENDİ
KUMANDANI TİNİ ALİ İLE BOZU SEMANİ ÜZERİNE . TİNİ ALİ HEM İSİ ÖLDÜRMÜŞ HEMDE
ADAMLAR GÖNDEREREREK HAYUKTA OTURAN İSİN AĞABEYİSİ DOST MEHMET HANİ ÖLDÜRMÜŞ -
TUR . (H 965) . YILIGI (AT) YILILININ SONUNDA ÖLMÜSTÜR . S.T S 346-349 .
- A) PEHLİVAN MAHMUT TURBESİ HAYVE CİVARINDA OLUP . ÖZBEKLER HARBA ÇIKACAKLARI
ZAMAN ORADA TOPLANUP YEMİN EDERLERDİ S.T 273 .
- 3) İSİ SULTANDA BUCAGA HANIN OĞLUDUR . HEZARESP . KAT TA'RİFİNDEDİR / DÜŞMAN
-A KARŞI BAHADİR ADAMLARINDAN MAL ESİRGEMEZ . ZEKASI ORTA & MUSLUMANLIĞI AZ
BUTUN DÜŞÜNDÜĞÜ ŞÜNUN BUNUN KARİSİNA GÖZ DİKMEKTİ .

TASAVVUF YOLUNDA PİRİMİZ OLMAKLA RUH MUBAREKLERİ ÇOK MERHAMETLİ OLDUĞU İÇİN
DAİMA MUBAREK VE RIZK VERİCİ VE CENNETE GİTMEKE NİMET VİRMEZİ İLE GAM GİDER-
MEK İÇİN KURAN OKUNUP VE YEMEK YENUP BU FANI CİHANDAN BAKİ CENNETE GİTTİKLERİNE

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" SAHİH ABD'ALLATİF PİR HARZAM

DAR'I DUNYADADIN AYLADI RAHLAT

RUH'I KADDASI İTİ TARİHİN

AYLA YARAB MAKAMINI CANNAT . "

MANASI :

HAVARİZM PİRİ SİH ABDULLATİF

DUNYA ONDAN AHRETE GİTTİ

MUKADDES RUHİ TARİHİNİ YAPTI

EY TANRI MAKAMINI CENNET EYLEYE .

KENDİSİ : (HAYUK AGABEİMİN OLSUN BANADA OR GENÇİ VERSİNLER) DİDİ İSE DE
VERMEDİLER . KENDİSİ BİR ORDU İLE HAYVADAN OR GENÇİ ÜZERİNE YURUMUS . KUM
KALA CİVARINDA CONUK (جوبوك) DENİLEN YERDE AGATAY OGULLARINDAN HACİM (HACI
MEMET) İLE KARŞILASMIŞTIR . İLK ÖNCE ANLASMISLAR . FAKAT SONRA TEKRAR
OR KENG ÜZERİNE GELMİŞ 7 GÜN AGATAY OGULLARI İLE VURUSMUS HİÇ BİR TARAF GA-
LEBE İDEMEMİŞ . FAKAT İSİ SULTAN HABERSİZ ORGENCE GİRMİŞ . AGATAY OGULLARI
DA VEZİRE GİTMİŞLER . FAKAT BİLHARA AVANESİ HANIN OĞLU DA AGATAY HANIN
OĞLUNA İLTİHAK EDEREK YENİDEN HARP BAŞLAMIS . BU HARP SİRASINDA İSİ SULTAN
KUMANDANI TİNİ ALININ KIZINA GÖZ DİKMİŞ ; TİNİ ALİDE BUNA KIZARAK ONU ÖLD-
ÜRMÜŞ . HATTA AGABEYİSİ DOST MEMETİ BİLE HAYUKTA ÖLDÜRDİLER İSİN İKİ OĞLU
SAH KOLİ İLE TAHİR BUHARADA ÖLDÜLER . BU SURETLE BUCOGA NESLİNDEN KİMSE
KALMADI (H. 965) . S.T S 246-249 .

4) VEZİR SEHRİNDE : AGATAY HAN OGULLARI HUKUP SURUYORDU ;

(SECERE) .

5) SİH ABDULLATİF : BERAK HANA KANUNUNIN MEKTUBUNU GETİREN ZATTIR .

M.F CİLT II S 80-81 .

DIYE TARİH DENUP VE MANKIT MIRZALARINA AGATAY HAN OGULLARI HACI MEMET (1) VE
TIMUR SULTAN (2) VE MAHMUT SULANDAN (3) MEKTUPLAR AOLUP ONDAN SONRA HAVARİZME
GELİNUP HOCA AHMET YESEVİ HAZRETLERİNİN EVERDİNDAN BERAK HANIN ELCİSİ SADRI
ALEM SİH DAHI GELUP ORADA HAZİR OLUP VE HAVARİZMLİ SİH HUSEYİNİN BÜYÜK MAHDUMU
-NUN KERİMELERİ VE SİH HUSEYİN HAVARİZMİNİN OĞLU VE BİR ÇOK MUŞLUMANLAR YOLDA
OLUP ARABALAR ALINUP DİĞER HALK KOYUN POSTUNDAN KURKLER BULUP VE HER KES BU
SEKLE GİRMİK LAZİMDİR . ÇUNKU MANKIT TAİFASI ÜZBEDEN YAMANDIR . BASKA SEKİLDE
OLAN HALKI GÖRÜRSE RUS OLMAK İHTİMALİNİ VİRİRLER DIYE TENBİH OLUNUP ELDEN NE
GELİR CİRESİZ BİZDE O SEKİLİ TAKENUP :

(MUELLİFE ONUN İÇİN)

" ALAMINK MANGİTNI UZBİKİNİ

HAK ALAR NINK YUG AYLAKEY PAKİNİ

ASI TALKAN BİLİN KURUT BARINK

KİSİ BİR BARÇA TAPMAN İTMAKİNİ

KİMİZ İCİB ALAR ASAR AT ATIN DİĞİ KURMAY BİZ UZKA YIMAKİNİ

KAZAĞI VA KAZAKCİSİ KUPTUR

TINKRI YUK İTA KUNDA BİR LİKİNİ

KARUANNİ TALAB KILGAR BALAKAÇ

ULUSINK TİSİSİNİ ARKAKİNİ

HAK BUDUR OL GAZAY AKBAK İTAR

ÇAPGAY ANIK KİLİÇ BİLİN BAKİNİ

UCRAYIB TUHTAĞAN TANIR SUZMINK

KATİBİ YALGANİNİ KARÇAKİNİ . "

-
- 1) AGATAY HAN OGULLARINDANDIR . HACUM HAN DİRLER . (HACI MEMETTEN KISALTIL-
MİSTİR . İSİ MEMETTENDE İSİM YAPILIR . TÜRKÇE DE BİR FAİDEBİRMİK) . 930
930 DA LUVI YİLLİNDA DUNYAYA GELDİ . HORASANDA BAĞ ABAD DENİLEN YERDEN
KALKARAK ORGENCE GELMİŞ BABASININ İNTİKAMİNİ YUNUS HANIN OĞLU KASIM SULTAN
DAN ALMİSTİR . ORGENCİ YENİDEN MAMUR ETMİSTİ . KENDİSİNİ . ORGENCİTE . İSİ
SULTANİ . HAYVEDE DOST HANİ ÖLDÜRDİĞİNDEN SONRA . AK KEÇE ÜZERİNE OTURUP
BİR UCUNU ALİ SULTAN DİĞERİNİ . MAHMUT SULTAN . POLAD SULTAN VE NEZİR SULTA-
-N TUTARAK 39 YASINDA YİLLİĞİ YİLİNDE 965 (1557) DE HAN İLAN ETTİLER .
S.T S 267-269 A.A.A S 80 .
- 2) BU DA AKA HAN OĞLUDUR . POLAT SULTANIN AGABEYİSİDİR . AKLİ AZ FAKAT YAPTIĞI
İSLER GUZELDİR . KİMSİNİN EVİNE MİSAFİR GİTMEZDİR . YUNUS KENDİSİDE SÖYLER
HATTA KUÇUGU BU YUZDEN BABASINDAN 100 DEĞNEK YEMİSTİ . (KAZAN NUŞHASINDA
30) . S.T S 265-267 .

MANASI :

ALEMIN MENKİTİNİ ÜZBEGİNİ
HAK ONLARIN TEMİZİNİ TÖTÜREN YOK
YEMEGİNİ YUMUSAK İSE KURUT SALIYIN
KİMSE BİR PARÇA ETMEGİNİ OLMAZ
KİMİZ İCİP ONLAR ATLA TECAVUZ EDER
BİZ BAĞKA YEMETİ DAHI GÖRMEZ
KAZAĞI VE KAZAK TAİFASI ÇOKTUR
TANRI ONUN BİRLİĞİNİ YOK ETSİN
KERVANINI YAGMA EDER
MİLLETİN DİSİBİNİ ERKEGİNİ
HAK BUDUR O BÜYÜK GAZA YAPAR
ONUN KILIÇ İLE BEĞİNE KILIÇ ÇEKER
TESADUR EDUP VURUP DİNLEMEK SÖZÜMÜ TANIR
(KATİBİ) YALANINI DOĞRUSUNU

HÜLASE YOLDAŞLARA TESELLİ VERUP AKILLI OLANLAR LAZİM GELEN ŞEKLİ KABUL ETMEK
GEREKDİR Kİ ONLARA KİMSE KARBİ GELMEYE .

(muellif onun için)

" BUyla İMİS BU YARDA ÇUNKİ TURA
KİM KURKİNİ KUYNINA KURA . "

DIYE NASHİHAT EDUP HEPSİ O ŞEKLİ GİRUP MUBAREK ZİLKADENİN BAŞINDA YOLA DÜŞÜP
BİR AYDAN ZİYADE KİPÇAK OVASINDA BAŞI DÖNEREK GÖZ ZAMANI OLMAKLA O GÜNLERDE
AŞLA ORADAN KUS UÇAMAZ VE BÖLAN YÜKERMİZ Dİ . ZİRA HİÇ BİR ŞÜRETLİ NEBİTATTAN
BİR TANE VE SUDAN BİR DAMLA OLMAYUP BİR SONSUZ ÇOL VE BİR BÖZ KİR İDİKİ :

" YUGDİ ANDA VAHS'U TAYRA GIDA
SU BULMİZDİ KURBAĞA BUĞGA . "

MANASI :

ANDA MAHI HAYVANA VE KUSA GIDA YOKTU
KURBAĞA BUĞKA SU BULMAZDİ .

DÖNÜNDA BİN BELA VE MİHNET İLE GÜNLERDEN BİR GÜN (SAM) DİMEKLE MARUF MİRİ
GECUP .

MAHMUT SULTAN AGATAY HANIN İKİNCİ OĞLUDUR . HACİM SULTANLA ANA BİR KARDEŞTİ.
AKILLI , AHLAKLI ; CÖMERT BİR İNSANDI . VİRECEĞİ PARALARI ZİHNİNDE TUTAR Dİ;
OKUMAGAN (OKUMAK BİLMEZDİ) İSEDE GÜN , AY , YIL HESAPLARI , 12 BURCU , YIL
-DİZLARI , RİCAL KAYIP HESAPLARI BİLİRDİ . S.T. S 267 .

SARAYCIK KASABASINA (1) VARILDIKTA BIR COK HACILAR VE BUNDAN EVVEL SEMERKANT-
TAN IZINILE GIDUP RUMLILARDAN UC TANE KIMSE CIPLAK KARSIDAN .(BIZE GELUP
NEREYE GIDERSINIZ ?) HESTIR HANI RUS ALDI VE AHMET CAVUS RUS ILE BIDDETLI
CENK EDUP VE AGAMIZI MENFET MIRZALARINDAN ARSLAN MIRZANIN TAIFASI PARCALANI .
OYOLU TUTUYOR DONUN .) DEYINCE :

(necati)

" TACRIDLARIZ NAYLAYACAK DUR BIZA AFLAK
TUKUZ CABALU SOYMIYA BIR YALAKACI ."

MANASI :

SOYULMUSLARIZ BIZE FELEKLER NE YAPACAK
DOKUZ CUBBELI BIR YAGMACIYI SOYMASIN .

DEYUP YOLDAS OLAN YOLDASLAR YANI TUCCARLAR RAZI OLMAYUP BIR KAC GUN HAVARIZM
BEKLENSUN (ACELE SEYTAH ISIDIR VE DUSUNEREK HAREKET ALLAHIN ISIDIR) GORELIM
SONU NEYE VARIR . DEYUP BERAK HANIN ELCISINI SADRI ALEM SIH VE DIGER MUSLUMAN
LAR DONUNCE CARESIZ DONULUP :

(MUELLIF ONUN ICIN)

" IRMANK VISAL YARA KUNKUL BULDU MUMTANI'
ULDUM GAMILA BULMADI HALINGA MUTTALI'
VAIZ HADIS LALINKI TAFSIR AYLADI
RAHMAT ANAKI BARCA ULUS BULDU MUNTAFI'
KUPDUR CIHANDA GUNCA LAB'U LALA HADVALI
SIN SARV'U KAD KIBI KANI BIR KADARI MURTAFI'
BULBUL TIK ILA NALA VU AHI SAHARGA CI
BASAD KI RAHMAT ITIB OLA OL GUNCA MUSTAMI'
BARI ALAMNI KATIBI DAF' AYLAMANK BULUR
AGYAR IRUR HAMIN ALAM GAYR MUNDABI'

MANASI :

YARA ULASMA NAIL OLMAM GONUL IMKANSIZLIK BULDU
OLDUM GAMILE HALIME VAKIF OLMADI
VAIZ GUZEL SOZUNU TEFSIR EYLEDI
RAHMET ONA KI BUTUN NEMLET KAZANMIS OLDU
CIHANDA GONCA DUDAK VE LALE HADULU COKTUR
SEN SERVI GIBI BOYLU HANI BIR YUKSEK OLMUSUN
YUKSEK SESLI BULBULLER ILE SABAH INLEME VE AH
NE OLURKI RAHMET EDUP O GONCA KULAK VIRSIN
BUTUN ELEMENI KATIBI DEF' ETMEK OLUR
HEMIN DAHA BASKA ELEMI SAVULAN BASKALARIDIR .

ELDEN NE GELİR CARESİZ GENE HAVARİZME GELUP BERAK HANIN ELCİSİ YİNE SEMERKANT
A GIDUP DİĞER HALK ORADA SAKIN OLUP BU HAKIRA HAVARİZM HANI DOST MEMET HAN .
(NE TARAFTAN GİTMEK ARZU EDİYORSUNUZ ?) DIYE SORDUKTA (NİYETİMİZ HARASAN
ŞEHRİNDEN İRAK AĞEM YOLU İLE ARABA YANI BAGDADA GİTMEK DİR) DİDİKTE (BURADA
BEKLEYİN MENKİT BAHARDA YILAGA GİDUP YOLLAR KİMSİZSİZ OLUR OLABİLİR Kİ RUS DAHI
BİR YANA GİTMİŞ OLA , BURADAN BAGDAD HAYLI UZAKTADIR) DEYİNCE :

(NEGATİ)

" SANDAN OLURSA YARA AKAR BAD'İ MASRIKIN

SAİ İT KUNUL Kİ ASİKA BAGDAD İRAK DAKİL ."

EGER SENDEN SONRA YARA YAZ İLE KİSİ OLURSA

GAYRET ET GÖNÜL Kİ ASİKA BAGDAD UZAK DEĞİL .

DEYUP SONUNDA HAN İZİN VERİR GÜZEL YABU YANI YAKİSİKİLİ BİR AT VERUP ARABALARI
YODASLARA BAĞISLAYUP HAZERDENİZİ KENARINDAN SİRVAN YOLU İLE GİTMEK NİYETİ DAHI
EDUP FAKAT HALK ONA GÖNÜL VERMEYUP SİRVANA KEFE TARAFINDAN RUM ASKERİ GELUP
ABDULLAH HAN İLE (1) SİDDETİLİ GENK EDUP SİMDİ O TARAFTAN RUM HALKINA BU YER-
LERDE YOL YOKTUR DENİLUP VE CERKES TARAFINDAN ALKAS (A) DİKTİĞİ DEMİR KAPU
YOLU ÜZERİNDE DİKKATLE ARASTIRMA YAPTIRDIKTA SİMDİKİ HALDE CERKES İSYAN ÜZERE
DİR DİDİKLERİNDE HORASAN VE İRAK YOLU BORULUP SAHİN . ALEMİN SİĞİNDİĞİ PADİSAHA
SİMDİNİ HALDE BİR DERECE İTAATİ İSİDİLUR DIYE HABER VERİLUP FAKAT YODLARDA
OLAN KIZILBASI BEYLERİ SİZİ SAĞ VE SELAMETLE SAHA GÖTURMEZLER DİDİKLERİNDE ALI-
AH ÖLDÜRMEYİ KİMSE ÖLDÜRMEZ VE ÖLÜMDEN KORKAN YOLA GİRMEZ :

" YİMA HİCRAN GAMİN AY DİL AĞALADAN QNDAN OLMUS YOK

YATAR ÇAK GİSSA SİN HATTIN YAZILMIŞDA YUYILMIŞ YOK ."

MANASI :

AYRILIK GAMİNİ YİME EY GÖNÜL EĞELDEN KURLMUS OLAN YOK

YETER ÇEKDİĞİN KEDER ALNINA YAZIN YAZILMIŞ DA HABERİN YOK .

1) ABDULLAH HAN . PLAD HAN ZAMANINDA ÜÇ DEFA ÖRGENCE HÜCUM ETMİŞTİR . MAHMUT
SULTANIN (AGATAY HAN OĞLU) 4 OĞLUNU VE POLAD SULTANIDE ÜÇ OĞLUYLA BERABER
ÖLDÜRMÜŞTÜ . ABDULLAH HAN BİLHARA BUHARADAN BUTUN ÖZBEK SULTANLARIYLA
HORASANIN ZAPTINA DA GELMİŞTİ . FAKAT BELH SULTANI PİR MEMET TEKRAR BİR
ANLASMA YAPMIŞ . TULUN BAHADİRİ SAHA ELCİLİKLE GÖNDERMİŞTİ . ABDULLAH İSE
ASKERİNİ TOPLAYARAK BUHARAYA DÖNMÜŞTÜ . MÜMMİNNE S.T S 364 . A.A.A S 71 .

A) 988 SENESİNDE ALKASİ MİRZA SİRVANDA İSTİKLALİNİ İLAN ETMİŞ . BİLHARA
TAHHASİP İLE ARALARINDA HARP OLMUS . ALKAS MİRZA OSMANLI HÜKÜMETİNE DEHALET
ETMİŞTİR . H CİLT XI S 11 .

DENILUP VE HAYIR ICIN RUYAYA YATILIP O YOLDAN BASKA TARAFTAN GIDILMEK MUMKUN OLMAYUP SOZUN NETICESI ALLAHIN NIHAYESIZ LUTFUNE BOYUN EGUP VE MUHAMMEDIN BEREKETI FAZLA MUCIZELERINE SARILUP .

(MUELLIF ONUN ICIN)

" DAHI YOL BULMADIM OLUB NACAR
UGRADIM BIZZARURI AHIRKAR . "

MANASI :

CARESIZ OLUP BASKA YOL BULMADIM
CARESIZ BASKA ISE UGRADIM .

ZIRA (ZARURET HARAMLARI MUBAH YAPAR) OLDUGU ASIKARDIR OLSA DERHAL KIRA ILE DEVELER TUTULUP HAVARIZIMN PADISAHİ DOST MEMET HANDAN IZIN ISTEDIKTE (TUFEK ILE DUSMANI ICINE GITMEK MUNASIP DEGILDIR .) DEYINCE MEVCUT OLAN TUFENKLERIN YARISI HANA VE YARISI KARDASI IS SULTANA VERILUP IZIN ALINUP VE TINI MEMETIN (1) BIRADERI ALI SULTANA (2) MEKTUP ALINUP VE YOL ICIN AZIK VE SU ICIN NEHNIN YANI BUYUK TULUMLAR TEDARIK OLUNUP ONDAN SONRA HAKA SIGINUP ZILHICCE AYININ BASINDA HORASAN MEMLEKETINE HAREKET OLUNDU .

...((HORASAN VILAYETINDE BASA GELEN SEYLERI ANLATIR))...

ALLAHIN LUTFU ILE AMO SUYU GECILUP SU KANARINDA KONULUP DIGER YOLDASLARA BEKLENUP BUYUK MAHDUMUNUN KERIMELERI YANI SIH HUSEYIN HAVARIZMININ ZAIFALARI ADAM GONDERUP BU GECE RUYADA ATAM MAHTUMII AZAM BIR BUYUK TOPLULUK ILE VEZIR BEHRINDEN HAVARIZIMA GELUP HALK KARSILAYUP SORULDUKTA MIR SEYIT ALI VEZIR BEHRINE GELUP UZERIMIZE KURAN OKUTUP BIZDEN YARDIM ISTEMEKLE ONA YARDIM ETMEGE GELDİK ONU SIHHAT ILE HORASANDAN GECURMEK ICIN DIYE BUYURDULAR DEYUP BU FAKIRI MUJDE HABERI ILE MEMNUN EDUP .

1) TINI MEMET . DINI MEMET OLACAK . NISAV EBIVERDI BIRADERI ADANESIN OGLU ALI SULTAN KENDISINE VERMISTI . BUNUN OGLU EBUL MEMET SULTAN ISI SULTANI ORGENO TE MUHASARA ETMISTI . A.A.A S 80 S.T S 241 .

2) ALI SULTAN AVANESIN OGLU . MEHMUDUN KARDASIDIR . DAG YOLUNDA . NISA . EBIVERD VE ...

SU YOLUNDA . ORGENO . HEZARASP VEKATA HAKIM IDI . HER SENE HUTUN BASINDA (YANI . GUNESIN BALIK BURCUNA GELDIGI ZAMAN) ORGENOTEN CIKARAK HORASANI VURUR . YAZIN YAYLAKLARDA YAYLARDI . HATTA CORGANI . ISTIRTABADI DE ALDI . ASKERI . 40000 NI BULURDU(DIN MEMET HANLA BIRLIKTE 950 SENESINDE ISTER ABAT HAKIMI . SADRETTIN HAN ISTACLO ILE HARP ETMISLER VE ONU MAGLUP ETMISLERDI) KURGAN SUYU KENARINDA KIZILBASLERI MEGLUP BEDER HANI KACIRMISTI . SIRIPENCE ILLETINDEN OLMUSTUR . (976 SIGI YILINDA) . S.T S 256 . A.A.A S 80 .

O ZEYK İLE ERTESİ GÜN SABAH VAKTİ HAREKET EDUP BİR KAC GÜNDE DERUN SEHRINE GELUP MAHMUT SULTAN (1) YOL VERUP O RADAN BAG VAYA SEHRINE VARILUP POLAT SULTAN (2) DE MANI OLMAYUP NISABA (3) GELINUP BUNDAN EVVEL MURUDE HAN OLAN TINI MEMETİN KARDASI ALI SULTAN İLE GÖRUSUP HANIN VE İSİ SULTANIN MEKTUPLARI VERILUP O DAHI İZİN VERUP HULASA HEPSİ MUBAREK PADİSAHIN İTAAT VE BOYUN EGİCİSİ OLUP ORADAN DAHI HAREKET EDUP BAVORD SEHRİN YOLU İLE TOS SEHRINE (4) GELINUP ORADANDAHİ İMAM MEMET HANEFİ HAZRETLERİ VE TOSLU FIRDEVS ZİYARET OLUNUP DOKUZ YUZ ALTMİS DÖRT SENESİ MUHARREMINİN BİRİNCİ GÜNÜ HORASAN MESHEDİNE GELINUP HORASAN SAHİ YANİ İMAM ALİ MUSA RİZA HAZRETLERİ ZİYARET OLUNUP DENİZDE TUFAN YERİNDE İMAMA BİR TUMEN (5) VAAD OLUNMUŞTUR . DIYE VAKİF MEMURU MİR SÖYLENİR BİR TUMEN MİKTAR VE SEYİTLERE DAHI BUNUN GİBİ BİR TUMEN MİKTARI BAĞISLANUP VE BEHRAM MİRZANIN OĞLU İBRAHİM MİRZADAHİ (6) ORADA

-
- 1) ADANESİN HANIN OĞLUDUR . KENDİSİ SARI OLDUGUNDAN (SARI MAHMUT) DERLERDİ / ALİ SULTANIN KARDESİDİR . KORKAK VE SEBATSIZ İDİ . ALİ SULTAN AĞAHEYİSİ MAHMUDA ORGENCE VERUP DERUNİ ALMISTI . DİĞER KARDESLERİ DİN MEMETE NESAYİ VE İBYURDU VERDİLAR . S.T S 241-255 .
 - 2) POLAT SULTAN . AKTAY HAN OGULLARINDANDIR . GAYRETSİZ BİR ADAMDİ . EHLARINI KUCUK İKEN ONUN HAKKINDA BİR ÇOK SEYLER RİVAYET ETTİKLERİNİ DUYMUŞTUR . ZAMANINDA ABDULLAH HAN ÜÇ DEFA ORGENCE HUCUM ETMİŞTİR . S.T S 264 . HAYVENİN YARISI İLE . OLOG TUBE VE GPNUSİ TÜRKMENLERİNİ MİYETE VERMİŞLERDİ.
 - 3) NİSA = ALİ SULTAN BURADA OTURMUŞTU . S.T S 248 .
 - 4) TOS = MESHET ABAT .
 - 5) TUMEN = ON BİN AKÇA .
 - 6) DİN MEMEDİN MESHET MUKADESE GELUP SAHİN LUTFUNU KAZANDIKDAN SONRA OĞLU EBUL MEHMETTE İTAAT ETMİŞ İSEDE BİLÂHARA TEKRAR FAALİYETE GECEKLE . BEHRAM MİRZANIN OĞLU İBRAHİM MİRZA EBYURD DA ONU MUHASARA ETMİŞTİ . A.A.A S 80 .

SULTAN OLUP VE SAHİN OĞLU SULEYMAN MIRZA (1) DAHI ORADA OLUP ONLERLA VE VEKİL
KANI VEZİRİ GÖKGE HALİFE İLE BULUSUP MIRZALARDAN SAHA GİTMEGE ADAM İSTEYUP .
KABUL EDUP VE ZİYAFET EDUP SOHBET ESNASINDA BU HAKİRA HAZRETİ ALİ İLE EBUBEKİ
VE OSMAN HAZRETLERİ İÇİN ALLAH ONLARDAN RAZİ OLSUN HİLAFETLERİ VE BÜYÜKLÜKLERİ
HAKKINDA BENİN İLE KONUSALIM DİYE BAZI SUAL EDUP CEVAP İSTEDİKTE BU ACİZ DAHI
AHMAK CEVABI SUKUT İLE HAREKET EDUP SUKUT ALEMİNE VARUP TEKRAR SORMAGA GAYRE
EDİNCE :

" AYIP IRUR SAKI MAY İTMAK LAL'I CANAN BIRLA BAHS
HİC ACİG SU AYLAKAYMI AB'I HAYVAN BIRLA BAHS
DARD(I ASK NINK BUNA HIKMAT DUR DAVASIN TAPMAGXI
AYLAKANLAR İLM'I HIKMAT İCRA LUKMAN BIRLA BAHS
DİL'I KAZA BIRLA KADARDIN AKL İLA KILSA CİDAL
MIN SAGINURMIN KILUR ANKA SULAYMAN BIRLA BAHS
LUFF'U KAHRINKDIN Nİ BULSA RAZIMIN BAL'U BAL
HADDİ İRMAS BANDA NINK KİM KİLA SULTAN BIRLA BAHS
DARS'I ASKI İTMA ZAHİD BIRLA AYDİL KUFT'U KU
CAHL IRUR DANA OLANLAR KILSA NADAN BIRLA BAHS
CAN'I DİL BIRLA NULA LA'LINK UCUN KILSAM NIZA'
AYIB İMAS SAKI SARAB'I SİTİDA YARINN BIRLA BAHS
KATİBİ KURSA NİZAMİ İNTİZAM'I NAZMINİ
DİRDİ LAYİK DUR KULURSINK SANKA SULAYMAN BIRLA BAHS

MANASI :

Behram MIRZANIN OĞLU . İBRAHİM MIRZA . TAMBASSIN İKİNCİ OĞLU BEHRAM MIRZANIN
OĞLUDUR . VALDESİ SİRVAN BÜYÜKLERİNDEN BİRİNİN KIZIDIR . TAMBASSIN DE DAMAD
İDİ İSMAIL MIRZA ZAMANINDA ÖLDÜRÜLMÜSTÜR A.A.A S 104 .

1) SULEYMAN MIRZA . TAHİMBASIN DÖRDÜNDÜ OĞLUDUR . SEMSİHAL SULTAN CERKESTEN
DOĞMUŞTUR . TAHİMBASIN VEFATINDE YIRMI BİR YASINDA İDİ TAHİMBASIN ONU COCUĞU
LUX ZAMANINDA MESHET MUKADDESE GÖNDERMİŞ VE MESHET HAKİMİNİDE ONA MUALLİM
TAYİN ETMİŞTİ . (SEYDİ ALİ REİSİN MEHET MUKADDESE GELDİĞİ ZAMAN ORADA İDİ
BİLÂHARE İSMAIL MIRZA ZAMANINDA HATİR SAHİBİ OLMUŞ . 978 DE MESHET MUKADDESE
ESTEN AZİL OLAN SAHULİ SULTAN ONU SAH YAPMAK İSTEMİŞTİ . A.A.A S 153 /

SANAHIN DUDAKLARI İLE BAHS EDUP SARAP İÇMEK AYIBTIR (SÖZ ACABILIRMI?)

HİC ACI BU HAYAT SUYU İLE BAHS İDEBİLİRMI

ASK DİRDİN BU NE HİTİETTİR DEVASİNİ BULMAZ

HİKMET İLMİ İCİNDE LOKMAN İLE SÖZ ACANLAR

KAZA GÜNLÜ İLE KADERDEN AKİL İLE ÇEKİSE

BENİ SANIRIM ANKA (KUS) SÜLEYMAN İLE RAZİYİM

KULUN HADDİ YOKTUR SULTAN İLE SÖZ AÇA

ZAHİT İLE ASKİN DERSİNİ Kİ GÖNÜL DİDİ KODU YAPMA

ALİM OLANLAR CAHİL İLE SÖZ AÇSALAR BİLMEMEZLİKTİR

CANU GÖNÜLELE DUDAGIN İCİN AĞIZ KAVGASI İTHEM NE OLUR ?

DOSLAR İLE SÖZ AÇMADA SARAP VİRSEN AYIB DEĞİL SAKİ

NAZMİNİN DÜZGÜNLÜĞÜNÜ NİZAMİ GÖRSE KATİBİ

DERDİ SÜLEYMAN İLE SÖZ AÇIYORSUN SANA LAYIKMIDIR ?

GAZEL BİTTİKTE NABRETTİN HOCAYA MESCİTTE KURAN OKU ! DEMİSLER (YERİ DEĞİL)
DEMİS , ONUN İCİN BİZ BURADADA SİZİNLE MÜNAKAŞA ETMEK İCİN GELMEYUP DURUYORUZ
SUAL VE CEVABA GÜCÜMÜZ YETMEZ ZİRA , OKUMUS FAZİLLAR (DOĞRU SÖZİN ACI DİR)
DİYE BÖYLEMİSLERDİR . FAKAT EĞER MAKSAT BİZİM BÜYÜKLERDE Kİ ŞEVGİMİZİ DENEMEK
İSE :

(MUELLİF ONUN İCİN)

ASTAN'I MURTAZAYA İNTİSABIM BARMINK

DAYAM'AL DAHA OL İSİKDİN FATH BARMINK

KANBARIMIN SİR YAZDANINK SURMIN ALIYI

UZKA LARLA Nİ SUAL VANI CAVABIM BARMINK

~~MÜNHAZİNİN~~

MANASI :

MUTAZANIN (ALİ) KAPISINA ALAKAM VAR BENİM ME

HER ZAMAN O KAPIDAN BANA KAPI AÇILMASI VAR

ALLAHIN ARSLANIN KIZI YİM MÜNACATI SORARIM

BASKALARLA NE SUAL NE CEVABIM VAR BENİM .

DEYİNCE SÖZDEN VAZ GECUP BİN BELA İLE ELİNDEN KURTULUP ONDAN SONRA GAZİ BEY
DİMEKLE MARUF BİR ZALİM GELUP BU MİKDAR ADAMI SAHA GÖNDERMEK MÜNABİP DEĞİLDİR
BUNLAR ~~OLMAYIBKİ~~ BERABER GÖNDERİLEN ADAMLARI YOLDA ÖLDÜRUP BİR TARAFI ÇIKUP
GİDERLER VE BEKKİ MUMKUNDURKİ BERAK HANA GELEN RUMİLİLER BULAR OLSUN VEYAHUT
BUNLARDI GİZLİ MEKTUPLAR VARDIR , BUNLARI ARAYUP GÖRMEREN BIRAKMAK ASLA DOĞRU
DEĞİLDİR . DEYİNCE SÖYLEYİNCE MİRZA DA (*ك. س. ع. ج.*) MANASI İLE HARE-
keti EDUP ERTESİ GÜN SABAH VAKTİ İKİYUZ ZERH GİMİS KORCI GÖNDERUP KERVAN EVİNİ
BARUP HEPİMİZİ TURUP .

DOGRU TUTULMAYINCA EGRI BULUNMAZ DIYE VE HER BIRIMINI BIRER KORDU (1) YE EMANET EDUP . FAKIRI IKI HIZMETCİM İLE VEKİLİ GÖKÖE HALİFENİN DEBASINA VE ATLARIMIZI DAHI BIRER KISIYE TESLİM EDUP DİĞER ESYALARIMIZI EVKAF MEMURUNDA EMANET BIRAKUP BÖYLENEN YER KİS GÜNLERİ OLUP ESYADAN AYRILDIKTA ELDEN NE GELUR TITREMEXE BAŞLAMISIZDIR MISALI İLE HAREKET EDUP ERTESİ GÜN MIRZA BULUNAN PADİŞAHLARIN BUYRUTULARI VE PADİŞAHLARDAN ALINAN MEKTUPLARI ALUP BİR KİSEYE KONUP KOYUP MÖHURLEYUP YOLDASLAR BU HALİ GÖRÜNCE HER BİRİHAYATEARINDAN UMITİNİ KESUP . FAKİRDE TESELLİ MAKAMINDA HER BİRİNE : HEPİMİZ KENDİ BU HALLERİ İSTEYUP BU YOLA GİRDİK MISALDIR : (KENDİ DUSEN AĞLAMAZ) DOĞMAKTAN GERİ KALMADIK . ÖLMECTEN GERİ KALMAYIZ SİMDİDAN SONRA BUNUN CARESİ SABURDUR . ZİRA BUYUKLER (SABUR İLE KORUK HELVA OLUR) DEMİSLER DİR Kİ SABUR SEVİNCİN ANAHTARIDIR .

(HAMDI)

SABR İLA YATTI DAVLAT'I CAVIT
SABR İLA BİTTİ MAYVAI' UMİD
BAGDA SABR İLA BITAR HUSA
HUSA HAM SABR İLA OLUR TUSA .

MANASI :

SABİR İLE İDİ DEVLET OLDU
SABİR İLE UMIT MEYVA OLDU

BAGDA SABUR İLE BASAK OLUR BASAKTA SABUR İLE GIDA OLUR .

YOKSA HAKKA BOYUN EGUP SONUNA BAKIN :

(NEGATİ)

" YARA YOD İKİ KADAMDUR BİRİSİNİ CANA BAS
ÇUNKİ BUMAYDANA KİRDİN AYA GİN MARDANA BAS . "

MANASI :

DOSTA YOL İKİ AYAKTIR BİRİSİNİ CANA BAS
ÇUNKİ BU MEYDANA GİRDİN AYAGİNİ ERKEKÖE BAS! .

DEYUP SONUNDA HEPSİNİ BAĞLAYUP KERCI BU HAKIRI BAĞLAMADILAR AMA UZERİNE BES KARAÇAYI KENDİ YERİNE VEKİL KODULAR MIRZANIN BU HALİNE ÇOK KİBİLUP ;

" (MUELLİKE ONAN İCİN)
KADRİNİ HARKİZ BİLURMİ ADAMIN
KARMİ' SARDIN ÇAKMAYANLAR ALAMIN ; "

MANASI

KADRİNİ HERKEZ BİLURMİ ADAMIN
KEREM VE SERDİN ÇEKMEYENLER ALEMİN
ADAMINKİYMETİNİ HİÇ BİR ZAMAN BİLURMİ

DEYU gamli HATIRA TESELLİ VERİRDİ . BAKAN BİR DEREDE KEDER GELİR OLURDUKİ B DUNYANIN MİHNETVE MESAKKATİNİ ÇEKMEYENLER

ölmeğe yakın olurdum .

" MAYDUR AY SAKI İ'LAÇI KISI BULGAY GAMNAK
ZAHİR'I GAM DAFİ'GA HİÇ MAY TIKI BULMAZ TIRYAK
KANC'I HUSNIDA İKİ ZULFİ BULUBDUR İKİ MAR
KATL UCUN GAMZASI TALİBALARI TİG'I ZİHAĞ BE
OL KUYAS TALATI KURKAN Nİ KİLUR HURNİ YAD
SUFİ BİR ZARRA KİNASINDA YUG İRMİS İDRAK
OL SANAM GAYRA VAYALAR KİLA LAYIKNMI MINK
TİG'I MUJKANI BİLAN SİNMI MUNDAK KİLA ÇAK
YAR RAHM İTİ KURUB YİĞLA DİGİM ZARİ BİLAN
KATİBİ BULDİ İSİNKAC ANİ AGYAR HALAK ."

MANASI :

EY SAKİ OLAN KİMSENİN İLAÇI SARABDIR
GAMİN ZEHRİNİN DEF'İNE HİÇ Mİ DOĞRU PANZEHİR OLMAZ
GUZELLİKİN HAZİNESİNDE İKİ ZULFU İKİ YILAN OLUR (BUGLUM)
GAMZESİ İSTEYENLERİ ÖLDÜRMEK İÇİN GULUCU KİLİC
O GÜNEŞ YUZU GÖREREK HURİYİ NİCİN ANSİN
SOFİ BİR PARÇA AKLINDA GELMİS OLAN İDRAMİ YOK
O GÜZEL BASKALARINA VEFALAR YAPSUN BANA LAYIKMI
KİRMİKLERİNİN KİLİCİ İLE SEFİ BÖYLECE YIRTASIN
FIGAN İLE AĞLADIGIMI GÖRÜÖ DOST MERHAMET ETTİ
(KATİBİ) BASKALARINI ÖLDÜRMEKTE ONU PARILDAR BULDU .

SÖYLENEN GAZELİN FİKİRİ İLE UYKUYA VARUP TEBADUF ARASINDA UYANIK OLANLAR GİBİ
DİLİME VEZİNLI BİR MİSRA' AKUP ERİNGÖNN UYKUDAN UYANINCA BU ALLAHIN İLHAMIDIR
DIYE BU SÖYLENEN MİSRAI BAĞLAYUP BİR MURABBAH VER DEYUP EVKAF MEMURUNA VE İMAM
ALİ MUSA RİZAYA GÖNDERİLDİ :

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" ALAMA KAMMİS DAKILDUR SANA BANZAR BİR DALIR
HADDİ YUKDUR KİM SANINLA PANCA URA MARRA SİR
KİL TARAHHUM VADİ'İ' MİHNATDA KALDUM BAN FIR
YA ALİ SANDAN MADAD DİSTİM BANA OL DASTKİR
ÇAĞRA'I ZARDAM ASİKKNDA VƏRUB HAK AYLADIM
ZUI'AL FİKAR-I MUHRUN İLA SİNAMI ÇAK AYLADIM
LA FATA'AL A'LA SİRRİNİ İDRAK AYLADIM
YA ALİ SANDAN MADAD DUSTUM BANA OL DASTKİR
ALAM RUYADA SAD İDUB BASARAT AYLADIN
RAH'I AMİNİ KUSTARUB BANA İSARAT AYLADIN
KUNLUMİ VİRAN İKAN YAPDUN İMARAT AYLADIN
YA ALİ MADAD SANDAN DUSDUM BANA OL DASTKİR .

" FAL IDUB ISMIN SANIN KIRDIM YULA AY NIK NAM
 HIND'U SINDI , MAVARA'I'AL NAHRI KAST ATDIM TAMAM
 CAN'U DILDAN TANKRI SAHIDDIR SANADUR ILTICAM
 YA ALI SANDAN MADAD DUSTUM BANA OL DASTKIR
 HIDDAN AZM AYLADIM SAH HURASAN ADINA
 ISIKINA YUZ SURUB KUL OLMUSUM ACDADINA
 BIR NAZAR KIL BAN GARIBIN NALA VU FARYADINA
 YA ALI SANDAN MADAD DUSTUM BANA OL DASTKIR
 AYLADI KAN SANI AL'AMDA ZATIN OL CALIL
 IRTIFA' KADRIN ICUN (HEL ATI) RUSAN DALIL
 HIMMAT ILA HALIMA RAHM IDA SAH ARDABIL
 YA ALI SANDAN MADAD DUSDUM BANA OL DASTKIR
 UMARIM BANA I'NAYAT KILA ON IKI IMAMAMALCA'MDUR ZAHIR'U BATINRAANLAR
 AY HUMAM
 CUMLASININ ASIKINA YUZ SURUB OLDUM GULAM
 YA ALI SANDAN MADAD DUSDUM BANA OL DASTKIR
 MIHNAT'I GURBAT BANIM BAGRIMI PUR HUN AYLADI
 DARD'I FIRKAT KUZLARIM YASINI CAYHUN AYLADI
 NAR'I HASRAT HALIMI GAYAT DIKAR KUN AYLADI
 YA ALI SANDAN MADAD DUSDUM BANA OL DASTKIR
 KATIBI OLA MUHIB'I HANDAN MUSTAFA
 NUR'I SAVKLA DARUNI DAYAM OLA PUR SAFA
 SANA MANSUB IKAN OL LAYIKMIDIR CAKMAK CAFA
 YA ALI SANDAN MADAD DUSTUM BANA OL DASTKIR .

NABI :
 SANA BENZER BIR CESUR DUNYAYA GELMIS DEGILDIR
 SENINLE PENCELESMEGE ARSLANIN HADDI YOKTUR
 MIHNET VADISINDE BEN ACIZ KALDIM MERHAMET IT
 EY ALI DUSDUM MEDED SENDEN BANA YARDIM ET .
 SARI CEHREMI KAPINDA GELUP TOPRAK ETTIM
 SEFKATIN KILICI ILE SINEMI PARCALADIM
 YUKSEK FERMANIN ICIN SERINI IDRAK ETTIM
 EY ALI MEDED SENDEN DUSTUM BANA YARDIM ET .
 RU'YA ALEMINDE MEMNUN EDUP MUJDE ETTIN
 EMIN YOLU GÖSTERUP BANA ISARET ETTIN
 GÖNLÜMÜ VIRAN IKEN YAPTIN MAMURETTIN
 EY ALI SENDEN DUSTUM BANA YARDIM ET .
 SENIN ISMINI FAL ACUP EY EYI ADRI YOLA GIRDIM
 HINDU SENDI , MAVERAUNNEHTRIBUTUN GEZDIM
 ALLAH SAHITTIR CAN VE GÖNÜLDEN ILTICAM SANA DIR
 EY ALI MEDED SENDEN DUSTUM BANA YARDIM ET .
 HURASAN SAHI ADINA HINDDEN HAREKET ETTIM
 KAPINA YUZ SURUP ECDADINA KUL OLMUSUM
 BENI ARIBIN FIGAN VE FERYADINA BIR KERRE BAK
 EY ALI MEDED SENDEN DUSTUM BANA YARDIM ET

SENI MEN' EYLEDI DUNYADA ZATIN BUYUK OLSUN
ITIBARININ YUKSEKLIGI ICIN (HEL ATI) AYDINLIK DELIL
ERDEBIL SAHI LUTF EYLE HALIME MERRHAME ET
EY ALI MEDED SENDEN DUSDUM BANA YARDIM ET .
ON IKI IMAM BANA LUTUF EDERLER ÖMRUM
DISINDE VE ICINDE SIGACAK BIR MEDED ONLAR EY SEYT
HEPSININ KAPISINA YUZ SURUP OGLAN OLDUM
EY ALI MEDED SENDEN DUSTUM BANA YARDIM ET .
GURBET ACISI BENIM ICIMI KANLA DOLU ETTI
AYRILIK DERDI GÖZLERIMIN BASINI CEYHUN GIBI YAPTI
HASRET ATESI HAMIMI COK BASKA DURLU YAPTI
AY ALI MEDED SENDEN DUSTUM BANA YARDIMCE OL .
KATIBI HANDAN SECILMIS DOST OLSUN
SEVKININ NURU ILE ICI DAIMA SAFA DOLU OLSUN .

SÖYLENEN MURABBA SEYTLE ARASINDA MESHUR OLUP TESADUR IMAMIN HADEMESINDEN BIR
KIMSE GELUP MEVCUT OLAN VE OLMAYAN (RU'YA ALEMİNDE HAZRETI MURTEZA ALI BANA
SABAHA DOĞRU GELUP MIR SEYIT ALIYI ZİYARETEYLE DIYE BENİ BANA GÖNDERDİ) DIYE
GELUP TURLU YALVARMALAR EDUP VE BU SÖYLENEN RU'YA SEHIRDE MESHUR OLUP HALKIN
ARZUSUNA COK NUFUZ EDUP EVKAE MEMURU VE BUTUN SEYITLER MIRZANIN KARSISINA VARU
- P . BIR KISI IMAMI ZİYARET E GELUP VE VA'DINI VERUP SAHA GITMEK NİYETİ ED-
INUP VE SİMDİDEN SAHİN RUM PADİSAHINA YUKSEK İTAAT OLSUN , ASURE GÜNLERİNDE
BUNA BU SEKİLDE EZİYET ETMEK MÜNASİP DEĞİLDİR VE BUNLARDA HİLE OLSA ELBETE
MALUM OLURDU . ZİRA HAK TAALA CELALETLİ VE YUKSEK KELAM KADİMDE VE BUYUK KR'AN
DA : (MUCRİMLER SURATLARINDAN TANINIR) DIYE BUYURMUSTUR . BUNLARDA ASLA O E
İHTİMAL YOKTURKİ BUNUN GIBI HAL MEYDANA GELSİN DIYE SÖYLEDİKLERİNDE ALİMLERİN
VE SEYİTLERİN BU SEKİLDE SÖZLERİ MİRZAYA KUVVETLE TESİR EDUP HAKİR DAHI :
(NEGATİ)

" KANDUYI TA'RİF İDARMIS MÜSK'İ TAR
OKSUZ OGLAN KUBAKIN KANDU KABAR . "

MANASI :

COK KOKU KENDİNİ BELLİ EDERMİS
OKSUZ COÇUK GÖBEGİNİ KENDİ KESERMİS .

MANASI İLE HAREKET EDUP SİİR SANATINDA BIR MİKTAR BOS LAKIRDI EDUP VE MİRZAYA
HABER GÖNDERUP HABERİN DOĞRU VE YALANA İHTİMALİ VARDIR BİZİ, TEŞSUF ETME :

(SİHİ)

" DİMA KİM İDASIN KALA YANUNA
SANA KALURBA KALMAZ OĞLANUNA . "

DEYUP VE HALE MÜNASİP ÜÇ GAZEL YAZUP GÖNDERUP , ONDAN COK ZEVK EDUP BİRİNCİSİ:

(MUELLİF ONUN İCİN)

SİNDİN AY DİL AĞRIMIS CAHD İT YARAS OL YAR İLA

ASTI BULMAKDIN AMA KİL HAZRAGYAR İLA

HATIRIM CAM'IT AY LAB CAN BAHSINK ILA AY PARI
AKLIMI KILMA PARISAN ZULF'I A'NBAR BAR ILA
CAM AS'KI HUS ITIB MIN KUY MINI UZ HALIMA
MAST MIN TABI'M ALISMAZ ZAHIDA HUSYAR ILA
ZULFI SAHIR CASMI PUR FITNA UZININK ISI AL
NI BULUR HALIM MANINK OL GAMZABI MAKKAR ILA
BAG'I DAHRINK ZAVKINI KILMAK TILARSINK KATIBI
ÖMRINKI UT KARIMARI BIR SARVHUS RAFTAR ILA . "

MANASI :

SENDEN EY GÜNÜL ACIMIS GAYRET İT DOST İLE SUL OL
FAKAT BASKALARİLE SULH OLMaktan BAKIN ! ...
HATIRIMI TOPLA EY DUBAK CAN BAGISLAMAM EYLEDİ EY PERİ
ANBER VAGDIRAN ZULFUNLE AKLİMİ PERİSAN ETME
ASKIN KADEHİNİ İCUP BENİ BENİ KENDİ HALİME BIRAK
TABİATIM SARHOZ ZAHİDE AKİLLİLİK İLE ALISMAZ
ZULFİ SEHER YAPAN , GÜZÜ FITNE DOLU KENDİNİN İSİ DÜZEN
O GAMZESİ HİLEKAR İLE BENİM HALİM NE OLUR ? ...
ZAMAN BAGİNİNİN ZEVKİNİ YAPMAK İSTERSEN (KATİBİ)
ÖMRÜNÜ BİR GÜZEL BOYLU GİDİSİLE GECİRİYORSUN ...

İKİNCİ GAZEL :

"
OL YAR KİSİBAKA MAHR BAK BULMAZ İMİS
A'SİK OLNA ANKA SADIKAN BULMASINI İMİS
DİL'I BULBULGA KULSAN KUYI DİN YİYİK
KULZAR'I CİHANDA ASYAN BULMAS İMİS
ASKİMİNİ TUXİRDİ İLKAN AHAM ULVİ
HİC SU'LASI ATASINK MİHAN BULMAS İMİS
MUJKANLARI SİNAMDİN UTİB YATI DİLA
AMA Nİ KİLAY ZAHMİ İYAN BULMAS İMİS
AY KATİBİ DAYAM İSİTİR BİZ İLDİN
ULTURSA KİSİ RAKİBİ KAN BULMAS İMİS .

MANASI :

D DOST KİMBEYE SEFKAT OLMAZ İMİS
ASIK OLAN ONA SEVİNCİLİ OLMAZ İMİS
BULBULUN GÖNLÜNE BAHCESİ KÜYDEN FENA
CİHANIN GÜL BAHCESİNDE YUVA OLMAZ İMİS
ASKİMİ DEVİRDİ İNSAN DAHA YÜKSEK
ATESİNİN SU'LESİ SAKLI OLMAZ İMİS
KIRPIKLERİ SİNEMDEN SAVURUP GÖNÜLE KAFİ GELDİ
AMA NE YAPSIN YARASI BELLİ OLMAZ İMİS
EY KATİBİ DAİMA BİZ BASKASINDAN İSİTİRİZ
BİR KİMSE RAKİBİ ÖLDÜRSE KAN OLMAZ İMİS .

ÜÇÜNCÜ GAZEL :

"

(MÜEELİF ONUN İÇİN)

HANKA CAVR İTİB CEFA KILGAN SANİRLAR YARDUR
MİN TANIRMIN AY KUNUL BA'İS BARI AGYAR DUR
KUZLARIM YASİGA RAHM AYLAB YASURMA HUSNINKİ
DİRLAR AY MAH DAVA KARSU ASIK DİDAR DUR
RUHLARINK BAĞ'I CANAN BULGAY LAHINK AB' HAYAT
AY TABİBİM Nİ SABABDİN KUZLARINK BİMAR DUR
TAPSA BİR DAMDA İCARDI KANİNİ AS'IKLARINK
GAMZASI OL BİVAFANINK KURİNCÜK HUNHAR DUR
KATİBİ BİDANKNİ RAD İTMANK YAMAN DUR DUSTUM
OL İSİKİNK İTLARİGA YAHSİ HİDMATKAR DUR

MANASI :

BANA EZİYET EDUP CEFA YAPAN SANİRLAR DOSTTUR
BENİ TANIRIM EY GÖNÜL SEBEP OLICILAR HEY BASKALARIDIR
GÖZLERİNİN KASINA MERHAMET EDUP GÜŞELLİĞİNİ KIZLI ETME
DİRLER EY MAHTABA KARSİ ASIK GÜZEL GÖRÜNÜR
YUZLERİN CENNET BAĞI • DUDAGIN HAYAT SUYU OLAN
EY TABİBİM NE SEBEPDEN GÖZLERİN HASTADIR
BİR ANDA BOLS AŞIKLARIN KANİNİ TUBEREDEN İÇERDİ
O VEFASIZIN GAMZESİNİ GÖRÜNCE KAN İCİCİDİR
(KATİBİ) BENDENİ RED ETMEK YAMANDIR DOSTUM
O KAPININ KÖPEKLERİNE GÜZEL HİZMETCİDİR .

NUNDA MIRZA SAHTAN KORKUP VE ITTIGI SEYE PISMAN OLUP ASURA GUNUNDE HEPİMİZİ
RAKTI . VE TEKRAR BU HAKİRE ZİYAFET EDUP ATLARIMIZI VE ESYALARIMIZI VERUP
KAT PAK COK ESYA GAIP OLUP VE DÖRT PARÇA ZINETLİ KİTABIMI ALUP HAKEMLERİ VE
KUTUPLARI BİR KİSEYE KOYUP , VE MÖHULEYUP KOPCAĞI BABISI ALİ BEY ADLI BİR
BAVUL İLE(3) HEPİMİZİ HAPİS SURETİLE SÖYLENEN SENENİN MUHAREM AYININ ORTA-
RINDA SAHA GÖNDERUP TESADUF SAHİN BİR KADINI VE BEHRAM MIRZANIN (3) BİR KAD-
I İMAMA ZİYARETE GELUP BİZİN İLE YOLDAS OLUP , YOLDA BİR COK MUNASİBET TES-
EDİLUP HER BİRİSİ SAHA VARILDIKTA TURLU LUTUFLER EYLEDİLER . VE ONLARIN
İFASI İLE YOLLARDA YUZLERİNE GÜLÜN DİYE HER DAKİKA YOLDASLARA NASİHAT EDUP:

(HAFİZ)

" ASAYİS DUKİTİ TAFSİR İN DU HARFAST
BA DUSTAN TALATTUF BADAUSMANAN MUDARA . "

MAŞİ:

RAHAT VE HUZURUN İKİ DÜNYADA MANASI BU İKİ SÖZDÜR
DOSTLARA LUTUF İLE MUMMELE ETMEK SUSMANLARI İDARE İLE KULLANMAK-
TIR .

UP VE BİR GÜN TESABURA GELİNUP İMAM ZADE MEMET MEHRUK VE SİH ATTAR (4) ZİYA
ET OLUNUP VE HORAZAN VEKİLİ AĞA KEMAL İLE GÖRÜSÜP , O DAHI YOL VERUP , ORA-
SEBZEVARİ KELİNUP BASI REZİL-KİMSELER HUCUM VE TAARUZ ETTİKTE (İT URUR
RVAN GEÇER) MİSALİ İLE HAREKET OLUP , BİN BELA İLE ELLERİNDEN KURTULDUK .

...((İRAK ACEMDE VAKİ OLAN HALLERİ
BİLDİRİR .))...

LERDEN BİR GÜN İRAK VİLAYETİNE AYAK BASUP DEMAVENT DAĞININ ETEGİNDEN YANI
ENDARAN TARAFINDAN BESTAME GELİNUP , İMAM MEMET EFTAH VE SİH BAYEZİT BESTAMI
VE SİH EBULHASEN HARKANİ ZİYARET OLUNUP .

) ...

YASAKCI (LUGATİ ÇAKATAY) .
TAHMASBİN KARDESİDİR . TAHMASB BAHLİCİNDİ ONU İSFAHANA VALİ TAYİN ETMİŞTİ .
HUMAYUNUN MEMLEKETİ BİRAKUP KAZVİNE GELDİĞİ ZAMAN ONUNLA GÖRÜŞMÜŞTÜR .
H CİLT XI S 11 . A.A.A 75 .
SİH FERİDETTİN ATTAR TESABURDANDIR . H VIII S 19 .
BAYEZİT BESTAMI BESTAMDA DOĞMUŞTUR . K.A I S 304 .

ERTESİ GÜN YOLA ÇIKUP DAMGANA GELİNUP , O GECE YOLDASLARDAN RAMAZAN BÖLÜKBASI
DİMEKLE MA'RUF BİR ELVERİSLİ VE DINDAR KİMSE BU'YA ALEMİNDE HAZRETİ BAYAZIT
BESTAMI KIRK DERVİS İLE GELUP : (DUA EDELMİ Kİ MİR SEYİT ALİ YOLDASLARI İLE
SAG VE SALİM VATANINA VARA.) DEYE DUA EDUP O KİMSE DAHI OKUYUP ONDAN SONRA YOL
FERMANI YAZUP VE MÖHÜRLEYUP : (YOLLARDA KİMSE MANİ' OLMASIN .) DİYE BU HAKIRI
HABERDAR EDUP BÜYÜK HİKİMİN YÜKSEK LÜTFÜNE SÜKURLER OLUDU . DOĞRUSU BUKİ BU CAN
BESLEYEN HABER , ÖLMÜŞ GÖNÜLLERE TAZE HAYAT VERDİ . VE DAMGANDA İMAM ZADE CAFER
ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA SEMNANA GELİNUP SEMNANLI SİH ALAETTİHA HAZRETLERİ
ZİYARET OLUNUP ORDA DAHI BİR ÇOK SEVMEDİĞİMİZ KİMSELER OLUP BİZİM İLE MEZHEP
BAHİSİ ETMEK NİYET ETTİKLERİNDE YOLDASLARA : (PARANI , YOLUNU , DİNİNİ GİZLE)
HADİSİ İLE HAREKET EDİN ZİRA :

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" AKİL OLANLAR AYLAMAZ BİR AN

ZAHABİ , MAZHABİ , ZİHABİ BAYAN . "

MANASI :

AKİL OLANLAR EYLEMEZ BİR AN

ALTUNUNU , MEZHEBİNİ , TUTTUGUYOLLAR BELLİ ETMEZLER .

DEYUP ONLARDA YOLA GELMİŞ OLUP ERTESİ GÜN SABAH VAKTİ HAREKET EDİLUP YOLLARDA
DAHI HER BİRİNE BİR ÇOK ŞEKİLDE NASEHATLER EDUP TABİİTLARINE UYGUN TESELLİ
VERİRDİM :

(MÖNLA RUM)

SUFI NASEVAD SAFTI TADAR NAKASAD CAMI

BİSYAR SAFAR BAYAD TA PUHTA SAVAP HAMI .

MANASI :

SOFİ KAPIYA KADAR BİR KADEHİ ÇÖTÜRMEZSE SAF OLMAZ

HAMLIK PİSSENE KADAR ÇOK SEFER YAPMAK LAZIMDIR .

MANASINI BÖYLEYUP (ASLA BİR KİMSE SİZDEN FAZLA SEFER ETMİŞ DEĞİLDİR . BÖYLE
İSE RİSMİS OLMAK LAZIMDIR . AKILLI TAM OLAN KİMSE ASAGI VE ALCAK OLAN REZİLL-
ERİN SÖZÜNE UYMAK MÜNASİP DEĞİL .) DİRDİM . ONLARDA SÖZÜMÜ KABUL EDUP NASEH-
ATIM İLE HAREKET EDERLERDİ . BÖYLECE BİR GÜN SUY SEHRİNE GELİNUP İMAM ABDUL
AZİM VE BİBİ SEHRBAN İMAM HÜSEYİN ALLAH ONDAN RAZİ OLSUN ZEVCE Sİ ZİYARET
OLUNUP , ORADA PADİSAHİN OĞLU MEMET HADABENDE (1)

MEMET HUDABENDE TAHMASBİN OĞLUDUR . VE İSMAİL MİRZANIN KARDASIDIR .
TAHMASBİN ZAMANINDA HURASANDA BULUNUYORDU . İSMAİL MİRZANIN KAKAHA KALA-
SINDA HAPİS ESNASINDA ONU VELEHDELİĞİ GETİRDİ . İSMAİL MİRZANIN ÇULUS
ZAMANINDA KİBÜYİNE ÇAĞRILDI FAKAT GİTMEĞİ KORKTU BİLÂHARA SAH İSMAİLİN
ÖLDÜRÜLMESİNDEN SONRA KENDİSİ SAH OLDU . GÜZLERİ PEK İYİ GÖRMEZDİ .
MUCEVHERE KARSİ AÇIZDI VARDI . KULLANLARINA BİDE KUPELER TAKARDI . BU
YUZDEN VUKUBULAN DİDİ KODULARA KARSİ Sİİ MUFTİLERİNDEN PETVA ALMISTI .
HUMAYUNUN İRANA GELMESİNDE HERATTA SEHR BAĞINDA ONUKARSILAMIS . HUMAYUN
ONU PEDERİ GİBİ AGUSUNA BAĞMISTI . K.A GİLT IV S 13 . H XI S 13 .

MIRZA İLE KORCUBAŞI SÖNDÜK AĞA (1) İLE GÖRÜŞÜP MEĞER SAH BUNDAN EVVEL İSMAIL
MIRZAYI (2) KARDİNDEN HURASANA YANI HERİYE GÖNDERİP ONU KEZDİNE ÇAĞIRUP
İSMAIL MIRZANIN HURASANDA BAZI HALLERİ MEYDANA ÇIKUP ONUN İÇİN KEZDİNDE
SAHİN EMİRİLE EMİRLERDEN ÖLDÜRÜLÜP MEMET HAN (3) DAHI HERATTA YANI HERİDE
İSMAIL MIRZANIN BİR ÇOK ELVERİSLİ ABANINI SAHİN EMİRİLE ÖLDÜRÜP , GİNE MEMET
HUDABENDEYİ İSTEDİKTE SAH SÖYLENEN KORCU BAŞI İLE GİNE ONU MEMET HANA GÖND-
RUP , İSMAIL MIRZAYI DAVET EDUP (4) MEMET HUDABENDE İLE BU HAKIR GÖRÜSTÜKTE
SAHİN SAADETLİ PADİŞAH TURLU

- 1) SÖNDÜK BEYİN KORCI BAŞI AFSAR . A.A.A 3 75 .
- 2) TAHMASBİN İKİNCİ OĞLUDUR MUSA SULTAN MUŞLUNUN KIZINDAN DOĞMUŞ MEMET
HUDABENDENİN KARDASIDIR . KIZILBASLAR ÜZERİNDE BÜYÜK BİR NUFUZ KAZANMIŞ.
İSKENDER PAŞA İLE ERZURUM HAVABİSİNDE ÇENE ETMİŞTİR . KIZILBASLAR ONU
SAHİĞE BİLE GECİRMEK İSTEMİŞLER . TAHMASBİNDA BUNU ANLAYARAK ONU HABİS
ETMİŞTİ . TAHMASBİN ÖLÜMÜNDE KIZILBAS BÜYÜKLERİ ONU SAH ETMEK İSTİYORLER
İDİ . FAKAT İSTAĞLU BÜYÜKLERİ Kİ DEVLETİN TEMELİ İDİLER BUNLAR İSMAIL
MIRZADAN KORKUYORLARDI .
BUNUN İÇİN HAYDAR MIRZAYA TARAFTAR OLMUŞLARDI . FAKAT RUMLU BÜYÜKLERİ
AFSAR BÜYÜKLERİ . TÜRKMAN BÜYÜKLERİ ONUNLA ANLAŞMIŞLARDI . NETİCEDE 984
DE SAH OLMUŞTUR . 25 SENE KAKAHA KALASINDA HAPİS OLMAKLA AKLINE HELEL
GELMİŞTİR . GÜNDE KIRK DİRHEM KOLONYA İÇERDİ , ÖLÜMÜDE BU YUZDEN OLMUŞTUR.
- 3) MEMET HAN SERAFETTİN HERAT VALİSİ İDİ . ÖZBEKLERİN HUCUMLARINA KARŞI MEMET
HUDABENDENİN DE YARDIMİLE HERATİ MUDAFAA ETMİŞTİ / EN SONRA BERAK HANIN
DA HERATTA MEMET HAN İLE HARBE GELMİŞTİ . HUMAYUN HERATA GELMESİNDE ,
İYİ BİR KABUL İÇİN HUMAYUNDAN FERMAN GELMİŞ . MEMET HAN SERAFETTİN DE
MEMET HUDABENDE İLE HUMAYUNU İSTİKBAL ETMİŞLERDİ . A.A.A 75-74

KIZILBASLAR İSMAIL MIRZAYI BABASININ YERİNE GECİRMENİ İSTEDİLER . 1346 / QIZLI
TOPLANTILAR YAPTIDAR . TAHMASBİN BUNU İSİDEREK ONUN ADAMLARINI ÖLDÜRMESİ
İÇİN HERAT VALİSİ MEMET HAN SERAFETTİN OĞLUNA EMİR VERMİŞ . İSMAIL MIRZAYI
KARVİNE ÇAĞIRDT . GELİNCE KENDİSİNİ KAKAHA KALASINA HAPİS ETTİ / İSMAIL
MIRZA YIRMI BES SENE BUNKALADA MAHBUS KALMIŞTIR . TAHMASBİN KAKAHA KALASI
-N BASKA BİR ODASINA KAPATTIĞINI GEYLAN HAKİMİ AHET KH HANLA OLAN MEKATİBE
LERİ MEŞHURDUR . K.A IV 3 11 A.A.A 3 91 .

DOSTLUGU SÖYLEYUP BİR MİKTAR PERİŞAN OLMUS HATIRIMIZ İYİ OLUP , ONDAN SONRA ERTEBİ GÜN HAREKET EDUP YANI BİR BUCUK AY MİKTARI ZAMANDA YANI SEFER AYININ SONUNDA İRAK MERKEZİNE , YANI KAZVIN BEHRİNE (1) GELİNUP SAHA SÖYLENDİKTE HİÇ BİRİMİZİ ŞEHRE KOMAYUP SEBZEKERAN DİMEKLE MARUF BİR KASABAYA GÖNDERUP USTUMUZE SAHİN VEKİLİ YANI BÜYÜK VEZİRİ OLAN MASUM BEYİN (2) DİVAN BEKCİSİ MEHMUD BEYİ KOYUP VE İSİK AGASI (3) GELUP NE KADAR ADAMIZ , İSİMLERİ İLE YAZUP VE KAC AT VARDIR DEFTERE YAZUP , KENDİ ADAMLARINA BİZDEN GİZLİ : (HER GECE BEKLEYİN BAKALIM SONU NASIL OLUR .) DİYE TENBİH EDUP VE MESHETTE VEKİL OLAN KÖKCE HALİFE İLE VEZİR OLAN MİR MENSİYİ AZİL EDUP YANI : (BUNLARI NİCİN DAHA EVVEL BANA SÖYLEMEDEN GÖNDERDİNİZ ?) DİYE HEDDETLENUP ÖYLE İSE BİZİM İLE YOLDAS OLAN KOPÇACI ALİ BEYİN BU HAKİRE YASADUL PİR ALİYİ GÖNDERUP : (BUNLARIN AKİBETİ -NDEN ASLA HAYIR GELMEZ . EĞER PARADAN BİR MİKTAR SEY VARSA BİZDE EMANET BİR- AKIN , EĞER BÜYÜK ALLAH KURTULMAK NASİP EDERSE GENE SİZİN OLSUN . EĞER BİR HAL OLURSA ZALİMLERE KALMAKTANBA BİZE KALSIN .) DEYUP FAKİR DAHI : BU KADAR ZAMAN GURBET GPREN KİMSELERDE AKÇA OLMAZ . VE ÖLUMDEN KURKAN BURAYA GELMEZ . HAK BÜYÜK VE İYİ KELAM KEDİMİNDE VE BÜYÜK KİTABINDA (ONLARIN ECELİ GELDİĞİ ZAMAN NE BİR DAKİKA NE BİR ZAMAN GECİKİR .) DİYE BUYURMUSTUR . ONA INANDIK VE SOZUNE INANDIK O MİSAL GİBİ ALLAH MUBAREK VE BÜYÜKTÜR . ÖLDÜRMEYİ KİMSE ÖLDÜRMEZ .) DİYE CEVAP GÖNDERUP ONDAN SONRA ALLAHA YUZ GEVİRUP , HASİLİ SAH KİSEDE OLAN MUBAREK HAKİMLERİ VE PADİSAHLARDAN ALINAN MEKTUPLARA BAKUP VE BİZİM İLE YOLDAS OLAN HANIMLAR YANIN SAHİN HATUNLARI İLE BEHRAM MİRZANIN HATUNU DAHI BİZİM İÇİN (MAZLUMLARDIR HEPSİNİN YOLLARDA HALLİNE VAKİF OLDUK .) DİYE ŞAHADET ETTİLER VE BİR MURABBA DÖYLENUP SAHA GÖNDERİLDİ ;

-
- 1) TAHMASBİN GÜLÜSÜNDEN SONRA 3 SENE TEBİZZDE OTURMUS FAKAT VAN MEMLEKETİNİN OSMANLILAR ELİNE GEÇMESİNDEN SONRA MERKEZİN OSMANLILARA YAKIN OLMASINDAN DOLAYI MERKEZİ KAZVİNE NAKİL ETTİ . ORAYI GELİNCE İMAR ETTİRMİŞ VE YIRMI SENE ORADAN AYRILMAMISTIR . A.A.A 872 .
 - 2) MASUM BEYİN SAPEVE , SULTANATIN VEKİLİ İDİ . HURASANDA DİNİ MEMEDİN OĞLU EBUL MEMETE KARŞI İBRAHİM MİRZA İLE BERABER EBRUDDA HARE ETTİ . 976 DA HACCA GİTMİŞ . HAC YOLUNDA OĞLU HAN MİRZA İLE BEDEVİLER TARAFINDAN ÖLDÜRÜLMÜŞTÜ . A.A.A 80.89 .
 - 3) İSİK AGASI = TETRİFATCI (LUGATİ ÇAKATAY) .

(MUELLIF ONUN ICIN)

" SAH'I MARDAN DILDILA RUZ'I NABARD OLSA SUVAR
ZU'ALFIKARA DURMAZ IDI RUSTAM'I ISFANDIYAR
NULA ANINCUN DISA LUTF AYLAYUP PARVARDKAR
LAFATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
HAR ZAMAN I'DAYA OL SAH'I VILAYAT SALSA AT
ZARF'I SIMSIRIN KURAN FARZANALAR OLURDI MAT
YASF IDUP SANIN ATUN IDARDI FAHR KAI'NAT
LA FATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
SUL GAZADA KAFIRI KIRMAGA ITMISDI YAMIN
CYLA CALDI TIGI OLDAM KANA GARK OLDI ZAMIN
DIDI HAKKINDA SAHADAT AYLAYUP RUH'AL AMIN
LAFATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
AYLADI ANA SAGA'AT HIL'ATINI HAK A'ta KILICINDAN KAN TAMARSA TAKMIDIR
RUZI'GAZA
DIDILAR CUMLA MALAI'K AYLAYUP ANA DUA'
LA FATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
SIR YAZDANDAN KACIRDI HAVF IDUP BIR BAYAN
KAHRAMANLAR FIG'I HUNRIZINDAN ISTARDI AMAN
MARD OLUP HAR KIM KILIC KUSANSA IDAR BIKUMAN
LA FATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
NA'RA URUB AYLASA SAH'I FAGAF A'ZMI' SAVAS
SALSA SAYF'I KATI'IN DUYMAZDI ANA DAG'UTAS
HALK OLUP FARMAN BARI DIRLARDI KUYUB YARA BAS
LA FATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR
HAYBARIN KOPARDIKAPUSIN KODU A'LAMDA NAM
A'RSA ASDI TIGININ SAD OLDI CUMLA HAS'U A'M
MURTAZAYA KANBAR OLUP KATIBI IDAR MUDAM
LAFATA AL'ALA LA SAYF ILA ZU'ALFIKAR . "

ASI ;

MANASI :

YEGITLERİN SAHİ GENK GÜNÜ DULDÜLE BİNSE
ZULFIKARINA (KILICINA) RUSTEM VE İSFENDİYAR KARSI
DURAMAZ OLDU .

ONUN İÇİN NE OLUR LUTUF İDUP SÖYLESE ALLAH
ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA KILIC YOKTUR
HER ZAMAN DÜŞMANLARA O VİLAYET SAHİ AT SALSA
KILICININ VURUSUNU GÖREN ARIFLER MAT OLURDU
VASİF EDUP SAHİNİ MUHAMMED ANLATIRDI

ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA KILIC YOKTUR
BU GAZADA KAFİRİ KIRNAGA YEMİN ETMİŞTİ
KILICI OYLE CALDI O ZAMAN YER KANA BOĞULDU
DİDİ EMİN RUH HAKKINDA ŞAHİDET EYLEYUP

ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA KILIC YOKTUR
ONA KAHRAMANLIK HİL'İTİ HAK İHSAN EYLEDİ

KİLİNCİNDAN KAN DAMBASA GAZA GÜNÜ TANNİDİR
BUTUN MELEKLER ANA DUA EDUP DİDİLER

ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA BİR KILIC YOKTU
ALLAHIN ARSLANINDAN KORKUP BİR SURELE KACIRDI

KAHRAMANLAR KAN DÖKÜLEN KILICINDAN AMAN İSTERDİ
KAHRAMAN OLUP HER HİM KILIC KUSANSA ŞÜPHEİNİ SÖYLER

ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA KILIC YOKTUR
SA'RA EDUP NEGİF SAHİ (TEPE) SAVASA NİYET EYLESE

KESEN KILICINI SALSA ONA DAG TAS DURMAZDI
ZAHİR OLUP TABASI YERE BAS KOYUP DİRLERDİ

ALİDEN BASKA BİR GENÇ VE ZULFIKARDAN BASKA KILIC YOKTUR

KNR

FERAS HANESİNDE YANI NÖBET CALAN EVDE ZİYAFET EMİR EDUP YAKIN BEYLERİNİ O MECLİSE GÖNDERUP : (KUDRET GÖSTERMEK İÇİN BESER YUZ VE BİNER TUMENE MAL OLMUŞTUR .) DIYE GAYET BÜYÜK BİR ÇOK YUZ KADİFE VE İBRİSİM NAKİSLİ VE RESİMLİ VE ALTUN DOKUMA HALILAR VE ABA YASTIKLAR VE YADİGAR DOSTALIKLI VE RESİMLİ CADIRLAR VE OTAGLAR VE GİFLER GÖSTERUP EMİRLERİNDEN YAKINLARI-NDAN OLAN YUZ BASI HASAN BEYİN SÖYLENEN ESYALAR İÇİN : (BİR BÜYÜK HAZİNE-DİR .) DİDİKTE BU HAKİR DAHI : ۴ PADİSALARDA HAZİNE GÜMÜŞ VE ALTUNUNİLE HARP ALETİDİR . BU SEYLER HAZİNE DEĞİLDİR .) DEYİNCE HAYRAN OLUP CEVABA GUCU METMEDİ VE ELÇİLERİ OLAN TABET AGA TEBRİZ YOLU İLE DAHA EVVEL GİDUP BİZİ BİR AY KADAR BIRAKMAYUP BİR KAC KERRE DAVET EDUP , SONSUZ SOHBETLER OLUP SOHBET ESNASINDA : (RUM DİYARINDAN BRAK HANA YARDIM İÇİN UCUYUZ YENİ GERİ GÖNDERİLMİŞ .) DIYE SÖYLEDİKTE BU HAKİR DAHI : (ONLAR BERAK HANA YARDIM İÇİN GÖNDERİLMİŞ DEĞİLDİR . BELKİ HESTER HAN YOLUNDA HOCA AHMET YESEVİ MUKADDES OLSUN EVLADINDAN BABA SİHİ ÇERKES SEHİT EDUP , YOLLAR KAPALI OLMAKLA RAHMETLİ VE SİH ABDULLATİF HAZRETLERİNİ GEÇÜRMEK İÇİN GÖNDERİLMİŞ İDİ . EĞER YARDIM İÇİN GÖNDERİLSE BİNLERCE ASKER GÖNDERİLİRDİ) DİDİKTE İNANUP VE BİR GÜN MECLİSTE ALİMLARINDAN VE AKRABASINDAN MİR İBRAHİM MERRH SAFAVİ BU HAKİRA SORUP : (RUM ALİMLERİ BİZİ KAFİR AD ETMEYE SEBEP NE DİR ?) DEYUP HAKİR DAHI : (SAHABELERE SOĞULUR DIYE İSİDİLİR .

(VE BENDEN HABERSİZ YAPILAN MEKATİBELERİ TANIMAM FAKAT SİNAN BEY OLURSA KABUL EDERİM .) DEMİŞ . BUNDAN SONRA ARADA SULH OLDU . SÜLEYMAN KANUNİ SİNAN BEYİ 966 DA KAZVİNE GÖNDERDİ . ORADA SİNAN BEYİN TAHMASBLA KONU-SMALARİ MESHURDUR . BU KONUSMALAR TAHMASBİNDA HOSUNA GİDUP :

کرمستانده از خرد زندہ است * ان خردمندى فرستندہ است

DEMİSTİR . SİNAN PASANIN GİTMESİNDEN SONRA TAHMASBİN CASİNİKİR BASISI HASAN AGASI 300 HİZMETKARİLE ELÇİLİKTE DÖNMÜŞTÜ . BUNLARIN PADİSAHIN KENDİ YAZISI İLE YAZDIĞI MEKTUBU VE HEDİYELRİ GETİRMİŞLERDİ . TAHMASBİN DA KANUNİYE GÖNDERDİĞİ (TAHMASBNAME) Sİ MESHURDUR . MUAHEDENİN AKTİNDE HER İKİ TARAFTA MEMNUN OLMUŞTU . ACEM MİR SAİRLERİ BUNUN İÇİN BU BEYTİ TARİH DÜŞÜRDÜLER :

منہی اقبال در این گہنہ دیر * غفلتہ انداخت کہ الصلح حیر

A.A.A S 34 58 59 88 95 . G.M.I S 557 .

ISIDILIR . ÖYLE OLDUGU ICIN SERIAT KITAPLARINDA (SIHLERE SÖGMEK KUFURDUR)
DIYE YAZILMIS VE KAYIT EDILMISTIR) DIDIKTE : (IMAMI AZAM YANINDA ÖYLEDIR
AMA IMAM SAFII YANINDA KUCUK GUNAHTIR) DIYE CEVAP VERUP FAKIR DAHI : (SAFI
YANINDA KUCUK GUNAH OLMASINI BIRAKUP WEONDAN BASKA HAZRETI AYSE HAKKINDA
BAZI KÖTULUK KONDURULMUS DIYE ISIDILIR . O TAKTIRDE HAZRETI PEYGAMBERE
AR ULASUP SÖGMEK LAZIMDIR . ÖYLE ISE O KAVIM ISLAMANDAN CIKUP ÖLDÜRÜLMESİ
DOGRUDUR VE ISLAMLIKIN DISINDAKI ZAMANDA TOPLANAN MALLARI GAZILERE HELAL
OLUR VE KADINLARI VE COCUKLERI ESIR OLUP , EGER O INANCIYI DÖNMEZLERSE
HAPIS LAZIM GELIR , EGER DÖNSELER HATUNLARINA NIKAHSIZ VE NIKAH ILE VE
DÖNDÜRÜLMESİ DOGRU OLUR . DEDIKTE INKAR EDUP (KIM AYSEYE KÖTULUK KONDURUR
ISE BIZIM YANIMIZDA DA KAFIRDIR . ONDAN HEM SÖGMEK LAZIM GELUP , HEM KURAN
YALANLAMAK LAZIM GELIR . ZIRA ONUN HAKKINDA HAZRET HAK SAH VE AZEMETI
YUKSEK OLSUN BIR COK YERDE KURANI KADIMDE VE BUYUK KITABINDA NAMUS VE
BUYUKLUGUNE SAHADET EDER , AMA AYSEYE SEVGIMIZ YOKTUR . HAZRETI ALIYE
KARSI GELDİKÜN (DIYE ONU ITIRAF EDUP FAKIR TEKRAR . § BUNA NASIL ~~CEVAP~~
~~CEVAP~~ VERIRSINKI MUBAREK HADISDE (BENIM UMMETIM ALIMLERI BENI
ISRAIL PEYGAMBERLERLE BIR KIYMETTEDIR) DIYE BUYURULMUS İKEN IMAMLARA
DIL UZATILIRMIS) DEYINCE : (SÖYLENEN ALIMLERDE BIZIM ALIMLERIMIZ DAHIL
DEGILMIBIR ?) DIDIKLERİNDE : (LATIFE YUZUNDEN MİLLETEN OLAN ALIMLER
HEPSİ DAHILDIR .) DEYUP TEKRAR MALUM DEGILMIDIRKI ALIMLER HAKKINDA :
(ALIMLERİN ETLERİ ZEHİRLİDİR , KOKLAYAN HASTA OLUR YİYEN ÖLÜR) DIYE
SÖYLENMİŞTİR . ÖYLE ISE ONLARA DIL UZATANLARA DUNYADA VE AHIRETTE EBETTE
BIR BELA BASINA GELMEK MUHAKKAKTIR . DEYINCE ASLA CEVABA GUCU YETMEYUP
SÖZÜ KESUP : (BUTUN BU SEKILDEKİ SÖZLER UZERE KONDURMAKTIR .) DIDIKTE BU
HAKIR DAHI BASKA YAPRAK DIYE BASKA SOHBETLERE BASLANDI . VE BIR GUN SAH
BU ACIZE SORUP : (BU DUNYAYI TEMASA ETTIN , GÖRÜKUN MEMLEKETLERDE HANGI
SEHIR MAKBULUN OLDU ? ? DIDIKTE BU FAKIR DAHI ACIKCANA :

(MUELLIF ONUN ICIN)

" KIZUB SAYR AYLADIM HAR SAHRINI KARGI BU DUNYANIN

NAZIRINI KORMADIM HAR KIZ SITANBUL VA KALATANIN . "

DEYUP SAH TASTIK EDUP TEKRAR BU HAKIRE : (RUM VILAYETİNİN BEYLERBEYLERİNİN
VE EMIRLERİNİN DIRLIKLERİ NE KADAR TUMEN OLUR ?) DIYE SORDUKTA BU HAKERDE
CEVAP VERUP : (RUM MEMLEKETİNDE PADİSAHİMİZİN BEYLERBEYİLERİNİN VE EMİR-
LERİNİN DIRLIKLERİ KENDİLERİNE AITTIR . ASKERİN HER BİRİSNİN PADİSAHTAN
BASKA DIRLIKLERİ VARDIR . DİGER PADİSAHLARIN EMİRLERİNİN DIRLIKİ

KENDİLERİ EMİR ETTİLERİ ASKERE GÖREDİR . EĞER PADİSAHİMİZİN BEYBEYİLERİNİN VE EMİRLERİNİN BU SEKİLDE EMİRLERİ ALTINDA OLAN ASKERİN DİRLİKLERİ TOPLANUP KENDİLERİNİN DİRLİKLERİ İLE HESAP OLUNSA TUMEN DEĞİL . BİR ÇOK BEYLER BİLE BELKİ BİR ÇOK YUZ GELİR OLURDU . MESELA RUM İLİVE ANADOLU VE MİSİRA . BUDUN VE DİYARİBEKİR . BAGDAD . YEMEN . CEZAYİR . MAGRİP BEYLERBEYİLİNİN HER BİRİSİ NİN EMİR ETTİĞİ ASKERİN DİRLİKLERİ DİĞER PADİSAHLARIN BUTUN ASKERİNİN DİRLİKLERİNDEN FAZLA OLUR . BASKA BEYLERBEYİLERİNİN VE EMİRLERİNİN DAHI BU SEKİL ÜZERENEDİR . VE DEVLET İSLERİNE LAYIK OLANDA BUDUR . ZİRA BASKA VİLAYETLERİN PADİSAHLARI HANLARI SULTANLARI İLE KOL KENDİLERİNİN OLMAKLA İDARE İLE KULLANUP RUM VİLAYETİNDE ASKER MUBAREK PADİSAHİMİZİN OLMAKLA BEYLERBEYİLERİ VE EMİRLERİ DİĞER KOLLARINDAN SAYILI OLUP BİR PARÇACIK MUBAREK EMİRLERİNDEN AYRILILMAK MUMKUN DEĞİDER DENİLDİ VE O MECLİSTE SAHİN BAZI EMİRLERİ İBRAHİM MİRZA MESHETTE ALDICI KİTAPLARI SAHA SÖYLER ZAMANIDIR . SAH ONU HAKİKATEN GERTİRTİR DİDİKLERİNDEB FAKİ (FITNECİLİK UYUMUS BULUNUYOR . ONU UYANDIRANA ALLAH LANET ETSİN) İLE HAREKET EDUP GEÇENDEN GEÇEREİM DİYE CEVAP VERUP SOHBETİ BİR BASKA YOLA DUSURUP SONUNDA SAHA İZİN İÇİN BİR GAZEL SÖYLENDİ :

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" ASİK İSAN HUN GAM YIMAKDAN AYDIL LAZZAT AL
 ARİF İSAN CAMİ' MEY NUS AYLAYUB BİR HALAT AL
 Bİ BAKADIR MAL DUNYAYA KUNUL MAYL AYLAMA
 KİSSA'I KARUNİ VAR KUS AYLA ANDAN İBRAT AL
 QLMAGA CAN NAKDİNİ MINNATMI AYLAMAZSIN BANA
 KİL TAKALLUM BİR NAFAS BANDAN ANİ Bİ MINNAT AL
 RAHM İDUB BAN NATUVANA KİRDİ GAMZİN ZAHMİNİ
 AY TABİBİM BARI KAL NAKD'I HAYATI UCRAT AL
 KAZMA MACNUN KİBİ TAGLARDA ABAS AY KUHKAN
 ASK VADİSİNDE SAKİRD OL BANA BİR SAN'AT AL
 YARI KUKSAM OLMADAN KAR ATDI HASRAT CANİMA
 CAHD' İDUB AY HASTA DİL DAST'I ACALDAN MUHLAT AL
 SUBHA YUK HUB'AL VATAN İMANDANDIR KATİBİ
 HALİNİ ARZ AYLAYUP SAH KARAMDAN RUHSAT AL . "

MANASI :

MANASI :

ASIK ISAN GAM KANI YEMekten EY GÖNUL LEZZET AL
ARIF ISEN SARAP KADENİNİ İCUP BİR HAL AL
BAKASIZDIR DUNYA MALİNE GÖ-NUL MEYİL ETME
KARUNUN HİKAYESİNİ GİT İSİT ONDAN İBRET AL
CANIN AKGASİNİ ALMAGA BANA MİNNET Mİ ETMEZSİN BERNKERNKN
BİR KERRE KUTUSU BENDEN ONU MİNNETSİZ AL
BEN KUDRETSİZE MERHAMAT EDUP GAMZEN YARANA GİRDİ
EY TABİBİM HİC OLMAZSA GEL HAYATIN AKGASİNİ ÜCRET AL
EY DAĞ KAZAN (FERHAD) DAĞLARDA MECNUN GİBİ GEZME BEYHUDE DİR
ASK VADİSİNDE SAKIRD OL BANA BİR SAN'AT AL
YARI ÖLÜMDEN GÖRSEM HASRET CANIMA TESİR ETTİ
EY HASTA GÖNUL GAYRET EDUP ECEL ELİNDEN ZAMAN AL
SÜPHE YOKKI VATAN SEVGİSİ İMANDAN GELİR (KATİBİ)
HALİNİ SÖYLEYUP İHSAN EDEN SAHDAN İZİN AL .

SÖYLENEN GAZELDEN SAH ÇOK HOSLANUP ZEVKLİ OLUP İZİN VERUP , MÜBAREK PADİSAH
HAZRETLERİNİN BÜYÜK VEKARINA MEKTUP YAZUP (1) YÜKSEK DERECEDE DOSTLUK GÖST-
ERUP VE BİR ÇOK MUHABBETLER GÖSTERUP YUZ BASI HASAN BEYİN BİRADERİ NEZİR
BEYİ BİR MİKDAR ADAM İLE GÖNDERUP (2) VE TEKRAR HİL'AT VERUP , KAZVİNDE İMAM
SEHZADE HÜSEYİN ZİYARET OLUNUP , REBİULAHİRİN BAŞLARINDA BAGDAD SEHRINE
HAREKET OLUNUP SULTANİYE YAKININDA EBHER ADLI SEHRİN ÖNÜNDEN GECİLDİKTE
ORADA PİR HÜSAN BİN AHI ORAN ZİYARET OLUNUP , ONDAN SONRA KARTAN GECİLİP
ORADA DAHI SİH MEMET BEM TİZ BEN HOCA AHMET YESEVİ ZİYARET OLUNUP ORADAN
DERKEZİN SEHRINE , ONDAN SONRA HEMEDAN SEHRINE VARILUP AYNELKAZAT HEMEDANI
VE PİR EBULALAY MAHACİR MEKİ MUHAMMET BAYRAKDARI ZİYARET OLUNUP ORADAN SAAD
ABBAD KASABASINA VARILUP HUDUD BEYLERİNDEN PİK OĞLU HASAN BEYE BULUSUP O DAHI

) SAH TAHMASBATAN SEYDİ ALİ REİS İLE GELEN NÂMENİN SURETİ .

HASIYE : V M.F II 71/72 .

) A.A.A S 86 .

TURLU ITIBAR VE ZİYAFET EDUP ONDAN SONRA ELVENT DAGI VE NEHAVENT Dahi
TARAFINDAN YANI LURISTAN ETKENDEN BISTON DAGINE (1) GELINUP IMAM KASIM
ZİYARET OLUNUP ORADAN VEYSELKARAN KASABASINA GELINUP ORADA Dahi HAZRETI
VEYSELKARANI ZİYARET OLUNUP ONDAN SONRA KASRI SIRIN (2) YOLU İLE KURDİ-
TAN ICINDEN ZENCİR KALASINA GELINUP O GÜN HAVADA ANSIZIN BİR HUMA (3)
GÖRULUP HAYIR ALAMETTİDİR DIYE HALK GOK SEVINUP , NES'E İLE SEYİR EDUP
GİMİ MUBAREKLİĞİNİ VE KİMİ HALLERİNİ ANLATUP NETEKİM SİH SA'Dİ SÖYLER :

(BEYİT)

" HUMAY BAR HAMA MURGAN AZAN SARAF DARAD
KI USTUHVAN HURAD VA CANVAR NAYAZARAD ."

MANASI :

HUMAY KUSU BUTUN KUSLAR UZERİNDE O SEREFİ VERDİR KI :
KEMİK YİİR VE CANLILARI INCİTMEZ .

MANASINCA MESELA GİDASI ASLA EMİKDEN BASKA SEY OLMAYUP SADE KEMİK OLUP ONU
YİYUP ONUNLA YASAR DİRLAR . BAZILARI RİVAYET EDEN SÖYLE RİVAYET EDERKİ :
GIDA ZAMANINDA HUMA O GEMİĞİ SEMA BOSLUGUNA ÇIKARUP , HAVADAN YERE BIRAKIR
DUSUP PARÇA PARÇA OLUR . O PARÇALARIN HEPSİNİ BİR SIRA UZERİNE YAPUP ONDAN
SONRA YER , HATTA ACEM VİLAYETİNDE MESHUR İMİS KI : BÜYÜK RUTBELİLERDEN
HER KES BİR SEY YİYUP HAZİM KABIL GEMASSA HUMA GİBİ SIRA İLE YEMEK ADET
İDİ KI HAZİM KABIL OLURDU . DİRLERMİS . O GÜN NAZİM BEHE İZİN VERİLUP ~~HEDE~~
GİTTİ . ERTESİ GÜN SABAHLEYİN ZENCİR KALASINDAN HAREKET OLUNDUKTA DOKUR
ÖLÜM DEDİKLERİ BÜYÜK NEHERDEN GECİLUP HEZERNEHŞAN BAN SEHRİNE GELINUP ORA-
DAN SÖYLENEN SEHRİN SONUNDAN BAGDAD SEHRİNE GELINUP HİZİR PASA İLE GÖRUSUP
DURLU İLTİFATLARINA NAIL OLUP RUP DİYARINA HAREKET EDİLDİ .

(GERİ KALAN HALLERİ BEYAN EDER)

MUBAREK GEMAZİYÜLEVVELİN BAŞLARINDA DİCLE YANI BADAD KENARI GEMİLER İLE
GECİLUP . BUNDAN EVVEL ZİYARET OLAN MEZARLAR TEKRAR ZİYARET OLUNUP ONDAN
SONRA HAREKET OLUP . SEMKE KASRI VE HARBİ YOLU İLE TIKRİDE GELINUP ORADAN
MUSULA ULASUP ESKİ MUSUL VE CEZİRE YOLU İLE NUSAYBİNE GELİNDİ . ONDAN SONRA
DİYARBAKIRDAN MARDİN YOLU İLE MÖNN EMEDE BELINUP .

-
- 1) FERHADIN , SIRIN ASKINA DELDİĞİ DAG . .
 - 2) DÜRDUNCU MURADIN ERİVAN VE BAGDAD SEFERLERİNİ YAPTIKTAN SONRA 1639 DA
İRANLA YAPILAN MESHUR MUAHEDENİN YAPILDIĞI YERDİR .

NAİMA TARİHİ : CİLT III S 430 .

ORADAN İSKENDER PASA (1) HAZRETLERİ İLE GÖRÜŞÜP TURLU LUTUFLERİNE NAIL OLUP
VE BİR ÇOK DEF'A SOHBET EDÜBÜP BASA GELEN HALLERİ İSİTTİKLERİNDE HAYRET EDÜP,
(SİZE YAKI OLAN HADİSE TOHUM DARIYE OLMAMISTIR . VE SİZİN GÖRDÜKLERİNİZ GAR-
İF VE KAYP SEYLER BELKİYA VE CİHAN SAH RU'YASINDA GÖRMEMİSTİR .) DEYÜP TEM-
ASA OLUNAN VİLAYETLERİN PADİSAHLARINA VE ASKERLERİNE SORUP BU HAKIR DAHI
KALAM KADİMDE VE BÜYÜK KİTAPTA (*الآن غلبت الروم في أدنى الأرضي و هم من بعد ضللتهم سيطرون*
في بضع سنين لله الأمر من قبل ومن بعد ويتوعدون يفرح المؤمنون بنصر الله ينصر من يشاء وهو العزيز الرحيم)
DIYE BÜYÜRMÜSTÜR . ÖYLE OLDUĞU İÇİN
YER YUZUNDE NE RUM VİLAYETİNE BENZER BİR VİLAYET VE NE ALEMİN SİGİNDİĞİ PADİ-
SAH HAZRETLERİNE MÜSAVİ BİR PADİSAH VARDIR .

" M (MUELLİF ONUN İÇİN)

PADİSAHI RUMA NİSBAT SAH OLANLAR HAK BUDUR
BİR KİSİ BAKLI HACABDA PADİSAH OLMAKDUR . "

VE RUM ASKERİNE KARŞI GELİR . ASKER OLMASI CİHANDA BİR TANE DAHA DÜŞÜNÜLEMEZ.

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" MAGRİB'İ MABRİKDA RUMUN LASKARI MASHURDUR
KANDA AZM AYLArsa ANLAR DAYMA MANSURDUR . "

YOKSA HAK YÜKSEK OLSUN AHRETE ÇIKARINCA RUM VİLAYETİNİ MAMUR VE PADİSAHİMİZİN
ÖMÜR VE DEVLETİNİ ÇOK ÇOK VE MUZAFFER ASKERİNİ HER ZAMAN AYNI NİYETTE EDÜP
DÜŞMANLARI MAGLUP VE KUVVETSİZ VE HAKIR VE SAYISINI AZ OLSUN MUHAMMEDİN HÖRM-
ETİ İÇİN AMİN . DEYİNCE ONLARDA TASDİK EDÜP : (DÜNYANIN HALİNE BİZİM DE ANLA-
YİSİMİZ VARDIR . HAKİKATEN SÖYLEMEN BİN DERECE FAZLADIR .) DEYÜP BOBET ESNA-
SINDA BU HAKIRIN DEVLET KAPISINDA ÖLDÜ DIYE HABERİ İSİTİLÜP MİSİR KAPTANLIĞI
RODOS SANCANI BEYİ KURT OĞLUNA EM (2) .

-
- 1) KANUNININ AVRUPA SEFERLERİ ESNASINDA BUNDAN İSTİFADE ETMEK İSTEYEN TAHMAS-
BİN ERCİS VE AHLAT KALALARINI MUHASARASI ESNASINDA , OĞLU İSMAIL MİRZA İLE
HARP ETMİSTİ . G.M I 9 557 A. IV 11-15 (VEMAHUT 11-10) .
 - 2) MİSİR KAPTANI OLAN (KURD OĞLU HİZİR BEY) BİLÂHARA 975 DE ACE HUKUMDARI
VERİLEN FERMAN , VESİKA , T.E.M BİR OSMANLI DONANMASININ BOMATRA SEFERİ

VERILDIGI (1) SÖYLENUP HAKIR DAHI : (PADISAH HABRETLERİ SAĞ OLSUN YER MESE-
LESİ KOLAYDIR) DEYUP FAKAT GEMLİ GÖNLE TESELLİ ETMEK İÇİN :

(MUELLİF ONUN İÇİN)

" RAGBAT İDARMI ADAM OLANLAR BİR HANİVA
SAYD OLMA DANA AY KUNUL ALDANMA DANIYA
SAHM'I KAZA BİLÜRSİN İRİSUR NİSANIYA
ÇAKMAK KAMAN'I MİHNATI A'LAMDA YANIYA
KORDUN ZAMANA UYMADI SAN UY ZAMANIYA
NAY KİBİ İNLİSİN NULA HAR DAM İDUB FIGAN
KANUN İDİNDİ KADAKI ÇANK İTMAKİ CİHAN
ÇUNKİM SANIN TARAŞANA RAKS AYLAMAZ ZAMAN
KUC AYLAMA USULA KUZAT DAYARIN HAMAN EN
KURDİN ZAMANA UYMADI SANI UY ZAMANIYA
BİS İKMA DAHRA HURMAT İCÜN OLMA MUBTAZAL
HAR KİSİYA NASİB KALUR BUDUR NİSAL
AL VİRMEŞA ZAMANA SAKIN AYLAMA CİDAL
PANDİM KABUL AYLA SANIN SUZİM USLA KAL
KURDUN ZAMANA UYMADI SAN UY ZAMANIYA
DUNYA SANIN OLA TUTILAM NAYLAGAN KARAK
A'KİL ODURKI YUK YİRA HARÇ İTMAYA AMAK
SANMA MARAMİN UZRA DUNAR DAYMA FALAK
KUS İT NASİHATİN HALA BİNDAN SANA DİMAK
KURDİN UYMADI ZAMANA SAN UY ZAMANIYA
YAZMİŞ NAKİM MUKADDAR İSİ LAVHA ÇÜN KALAM
ALBATTİ BAŞA KALSA KARAK YAZILAN RAKAM
SAD OLMA HURMAT İLİ FANA KALSA ÇAKMA GAM
AY KATİBİ CİHANDA NADİR ÇAKDURKUN ALAM
KURDUN AYMAĞI ZAMANA SAN UY ZAMANIYA . "

-
- 1) ~~MANNA~~ HİZİRİN ALDIGI EMİR LER ARASINDA SÜLEYMAN PASANIN (DIYU) DE BİR-
~~MANNA~~ KUP GELDİĞİ VE SEYDİ ALİ REİSİN KEÇERATA TESLİM ETTİĞİ TOPLARI VE
BAHALARINI ALUP GETİRMESİDE EMİR EDİLMİŞTİR . BUDA SEYDİ ALİ SEFERİ
İÇİN BİR VESİKADIR . BİR OSMANLI DONANMASININ SOMATRA SEFERİ S 881.

MANASI :

ADAM OLANLAR BİR BEYE RAĞBET EDERMİ
EY GÖNÜL TUZAGA AV OLMA YAKINLARA ALDANMA
BİLURSUM KAZA OKUNU NISANA ERISUR
DUNYADA MIHNET KEMANINI ÇEKMEK NEYE DİR ?
GÖRDÜN ZAMAN UYMADI SEN ZAMANA UY ! ...
HER ZAMAN FIGAN EDUP KAMIS GIBİ İNLESİN NE OLUR
DUNYA BÜYÜK CENK (ÇALGI) ETMEYİ KANUN ETTİ
ÇÜNKÜ SENİN NAGMENE ZAMAN RAKS ETMEZ
GÜÇ ETME DÜNYANIN DÖNÜŞÜN USULİ GÖZET
GÖRDÜN ZAMANA UYMADI SEN ZAMANA UY ! ..
ZAMANA BAS EĞME HÖRMET İÇİN İTİBARSIZ OLMA
HER KİMSEYE KİSMETİ GELİR MESEL BUDUR .
ZAMAN YARDIM ETMESE SAKIN KAVGA ETME
NASİHATIMI KABUL ET BENİM SÖZÜMÜN ÜZERİNE GEL
GÖRDÜN ZAMAN UYMADI SEN ZAMANA UY !...
DUNYA SENİN OLSUN TUTSAMDA GEREK NE YAPSIN
AKILLI O DUR Kİ YOK YERE EM EK HARÇ ETMESİN
SANMAKİ DAİMA ARZUN ÜZERİNDE DUNYA DÖNER
NASİHATIM DİNLE HELE BENDEN SANA SADE SÖYLEMEK
GÖRDÜN ZAMAN UYMADI SEN ZAMANA UY .
ÇÜNKÜ KALEMİN NE MUKADDERSE LEVHAYA YAZMIŞ
ELBETE YAZILAN YAZI BASA GELSE GEREKTİR .
HÖRMET İLE SEVİNME FENA DEĞİLSE GAM ÇEKME ?
EY KATİBİ CİHANDA ÇEKDİĞİN EM EK NEDİR ?
GÖRDÜN ZAMAN UYMADI SEN ZAMANA UY ! ..

DEYUP ALLAHIN SONSÖZ LUTFUNE BOYUN EGUP FAKAT HURMUZ İSKELESİ VE KEÇERAT
MEMLEKETLERİ RUM VİLAYETİNE BAĞLAMAK ARZU HATIRDAN ÇIKMAYUP SONUNDA KENDİ
KENDİME :

— 99 —

(LAMII)

" SENIN GITMEZ BASINDAN BUHAVALAR
DİMAGIN CUMLA TUPRAK DULMAYINCA
BU SERKERDANLIGIN PAYANI YOKTUR
VUCUDUN SERTEBER HAK OLMAYINCA . "

DIYE NAZİHAT EDUP ONDAN SONRA SAADET MERKEZİNE YUZ SURMEK UMIDI İLE RUM VİLAYETİNE YUZ CEVİRUP ERGANI DE ZILKUFL BENİ ZİYARET OLUNUP ORADAN HARPUT YOLU İLE MALATYAYA GELİNUP SEYİT GAZİNİN AKRABALARI ZİYARET OLUNUP ORADAN RUM VİLAYETİNE YANI SİVAS SEHRİNE GELİNUP ORADA DAHI ALİ PAŞA HAZRETLERİ İLE GÖRÜŞÜP ONLARDA SONSUZ LUTUFLER GÖSTERUP ORADA ABDULVAHAP GAZİ ZİYARET OLUNUP VE ALİ BABA İLE GÖRÜŞÜP BİR DUASI ALINUP ONDAN SONRA İSTANBULA HAREKET OLUNUP KEN OVA BİNDAN KARAHİSAR BEHRAM SAHA VE YUZ OK İCİNDEN HACI BEKTAŞA GELİNUP SULTAN HACI BEKTAŞ HAZRETLERİ VE BALIM SULTAN ZİYARET OLUNUP ORADAN KIR SEHRE GELİNUP ORADA DAHI AHI ORAN VE ASİK PAŞA HAZRETLERİ ZİYARET OLUNUP ORADAN AYAS YOLU İLE VARSAK İCİNDEN GECİLİP VE KIZIL IRMAK ÇAŞNIGİR KÖPRÜSÜNDEN GECİLİP ANKARA SEHRİNE ULASUP HACI BAYRAM SULTAN VE EVLADI VE HİZİR ALEYHİSSELAM KIZI ZİYARET OLUNUP VE CENABI BABA İLE GÖRÜŞÜP ONLAR DAHI SONSUZ LUTUFLER GÖSTERUP ONDAN SONRA BEYPAZARI YOLU İLE BOLUYA ORADAN MUDURNUYA UGRAYUP ORADAN GÖYNUĞE GELİNUP SİH AK SEMSETTİN ZİYARET OLUNUP TARAKLI YENİCE SİNDEN GEYVEYE GELİNUP ONDAN SONRA SAKARYA SUYU KÜPRÜSÜ GECİLİP AGAC DENİZİ GECİLİP SABANCA YOLU İLE İZMİTE GELİNUP NEBİ HOCA ZİYARET OLUNUP ORADAN GEBZE YOLU İLE USKUDAR BOĞAZI GECİLİP SULTANAT KAPISINA YANI İSTANBUL SEHRİNE SİHHAT VE SELAMET İLE GELMEK KİSMET OLDU . (HAMD EDEYİM O ALLAH Kİ BİZİ KORKULARDAN KURTARDI VE BİZİ MEMLEKETLERİN EN İYİSİNE ULASTIRDI) HULASA DÖRT SENE TEMAMLANDIKTA EMEM VE MİHNET VE BASA GELEN VAKIALAR VE ZAHMET HEPSİ NİHAYET BULUP . DOKUZ YUZ ALTMİS DÖRT SENESİ RECEBİNİN BAŞLARINDA AKRABALAR VE SADİK SOSLAR VE YAKINLAR VE KARDESLERLE BİR ARAYA TOPLANILDI . (فَمَجَّدًا ثُمَّ حَمْدًا ثُمَّ حَمْدًا عَلَى الْأَعْلَاءِ وَالنَّوَّارِ عِدًّا .) VE SAADETLU PADİŞAH DEVLETLE EDİRNEDE OLMAKLA HEMAN İKİNCİ GÜN HAREKET OLUP ONDAN SONRA EDİRNE SEHRİNDE MUBAREK TAHTLARININ AYAGINA YUZ SURMEK NASİP OLMUS ALLAHA SÜKUR GİNE NASİP OLDU :

— 100 —

(MUELLIF ONUN ICIN)

" OL SANAM NINK DARDI ASKI SANKA AY DIL YAR IMIS
MIN SANINK HALINKGA RASK ITIM NI ZAVKINK BAR IMIS
HAK PAYIN BASIKA TAC ITINK OLY SAHIN YINA
HAMDILILLAH KIM SANINK BASINDA DAVLAD BAR IMIS
OL TABIB CAN MININK HALIMKI BURSA ITIKIZ
KANC GANDA MIHNAT DARDINK BILAN BIMAR IMIS
AKLIMI KAGMA ITIB DIL MULKINI GARATT KILAN
DUSTLAR ALDUM HABAR BIR GAMZASI TATAR IMIS
ZULF'I YARI VASF ITIB KILDINK MUATTAR A'LAMI
KURSA ITURDI NAVAYI KATIBI ATTAR IMIS . "

MANASI :

O GUZELIN ASKININ DERDI EY GÖNÜL SANA DOST IMIS
BENİ SENİN HALINE HİS EDERDİM NE ZEVKİN VAREMİS
O SAHİN AYAK TOPRAGINI BASNA TAC YAPIN YINE
ALLAH SÜKUR Kİ SENİN BASINDA DEVLET VAR IMIS
O TABİB BENİM CANIMIN HALİNİ SORSA
GAM KÖŞEDİNDE MİHNET DEDİN İLE HASTA IMIS
AKLİMİ YAĞMA EDÜP GÖNÜL MÜLKÜNÜ YAĞMAEDEN
DOSTLAR HABER ALDIM BİR GAMZESİ TATAR IMIS
YARIN ZULFÜNÜ VASF EDÜP DÜNYAYI GÜZEL KOKULU ETTİN
GÖRSE GAYİP EDERDİ NA'MEYİ (KATİBİ)
ATTAR (İTİR SATICI) IMIS .

HULASA ALEMİN SİĞİNDİĞİ PADİŞAHIN LUTUFLERİNE VE İHSANLARINE NÂİL OLUP VE
BÜYÜK VEZİRLER DAHI TURLU LUTUFLER EDÜP , BİLHASSA BÜYÜK İZİNLİ , ÇOK ULU
VEZİR YANİ RÜSTEM PAŞA (1) HAZRETLERİ SONSUZ LUTUFLER EDÜP DURLU LUTUF VE
HİMMETLERİNE

1) RÜSTEM PAŞA ASLAN HIRVATTIR MÖHRÜMAH SULTANIN ZEVCİDİR .
SARILIK İLE 1557 MUTAREKESİ ZAMANINDA ÖLMÜSTÜR . (HAMMER) .

YAKIN OLUP (INSAN IHSANLARIN KULCAGIZIDIR) MANASINCA IHSANLARIN MEHCUBU VE CAN VE GÖNÜLDEN KOLU OLUP VE BU KULA HER GÜN SESEN AKÇA İLE YÜKSEK KAPI YERİNDE HUSUSİ MEMURLUK SADAKA OLUNUP VE BERABER OLAN KETHUDALARA SEKİZER AKÇA TERFİ VERİLİP , GENE MİSİRDA HUSUSİ MEMURLUK LUTF OLUP VE BİR GÖLÜK BASINA SEKİZ AKÇA , VE DİĞER YOLDASLARA ALTISAR AKÇA TERFİ VERİULUP BİRİSİ MİSİR CAVUSU OLUP DİĞERLERİ GÖNÜLLÜ GEDİĞİNE BAĞLANUP VE DÖRT SENELİK GEC- MİS ULUFELERİ VERİLUP VE AYLIK LARI VE VEKALETLERİ MİSİRDA VERİLMEK İCİN FERMAN LUTUF OLUDU , VE MUBAREK RECEBİN SONLARINDA SAADET LU PADİSAH KUVVET SAADET VE BÜYÜKLÜK İLE SALTANAT KAPISI KOSTANTİNİYE SEHRİNE YUZ CEVİRUP CATALCA KONAGINA GELİNDİĞİ GÜN BUKOLA DİYARBEKİRİN TİMAR DEFTERDARLIĞINI SADAKA EDİLUP ALLAHA ÇOK SÜKUR DEVLET LU PADİSAH HAZRETLERİNİN SAADETLERİNDE HEPİMİZ BİR NİYETTE OLDUK , BÜYÜK ALLAH SAADET LU PADİSAHIN ÖMRÜNÜ VE DEVLET -İNİ VE BÜYÜKLÜK VE GALEBESİNİ GÜNDEM GÜNE DAHA ZİYARET EDUP DÜŞMANLARINI HER ZAMAN KAHR VE KUVVETSİZ VE HAKİR VE SAYISINI AZ ETSİN AMİN EY HAYIR YARDIM EDEN EVVELİN VE SONUN PEYGAMBERİ YUZU SÜYUNA :

(MUELLİF ONUN İCİN)

" YA İLAHİ GÜMLEMİZİ EYLEDİN DÜNYADA SAD

AHRETTE DAHI EYLE RAHMETİNLE BER MURA . "

BU HİKAYEDEN İBRET ALANLARA VE EVVELDEN MALUMAT SAHİBİ OLANLARA HİSSE O DUR KI BİR İNSAN OLMAYACAK BEYLERE VE UZUN SEVDALARA YELTENMEYUP (KANAAT TU- KENMEZ BİR HAZİNE DİR) MANASINCA HAREKET EDUP SÜKUT HALİNDE OLSUN HASİLİ ALLAHIN TAKTİRİ VE ALLAHIN BOZULMAZ EMRİ İLE GURBET DİYARINA DÜŞUP VATANDAN UZAK VE ONDAN AYRI DÜŞMÜS OLUP MABAKKAT DENİZİNDE KUVVETSİZ VE HAYRETTTE KALAN VE BELA GİRDABINDA OSUZ OLUP MİHNET VADİSİNDE BASI DÖNEN VE GURBET COLUNDE İNLER VE AĞLAR İLEN (VATAN SEVGİSİ İMANDAN GELİR) MANASINCA VATAN ARZU EDUP KENDİ MEMLEKETİNE HAREKET VE İSLAM PADİSAHİNİN EKMEĞİNİN HAKKINI BİLUP SAADET MERKEZİNE YUZ SÜRMEĞE NİYET VE KATI HÜKMÜNÜ VERSE ELBETTE O KİM ÇOLDE KAMHAYUP NİYETİ BÜYÜK ALLAHIN YANINDA HASİL VE AZ ZAMANDA PEK ÇOK NİY ETLERİNE ULASUP DÜNYA VE AHRET YUZLERİNİN AKLIKLARINI KAZANUP HALK ARASINDA MAKBUL VE MED İDİLMİS VE NİYETLERİNİN KAPILARI AÇILMİS OLMAK MUHAKKAK DİR , ALLAHIN LUTFU İLE GALATA BELEĞİNDE SABAN AYININ BAŞLARINDA DOKUZ YUZ ALTMİ DÖRT HİCRİ SENE VE İHSAN VE MUHAMMEDE DUA VE NOKSANSİZ SELAM İLE YAZI İLE SEFER AYININ ORTALARINDA DOKUZ YUZ ALTMİS BES SENE SİNDE SON BULDU ...

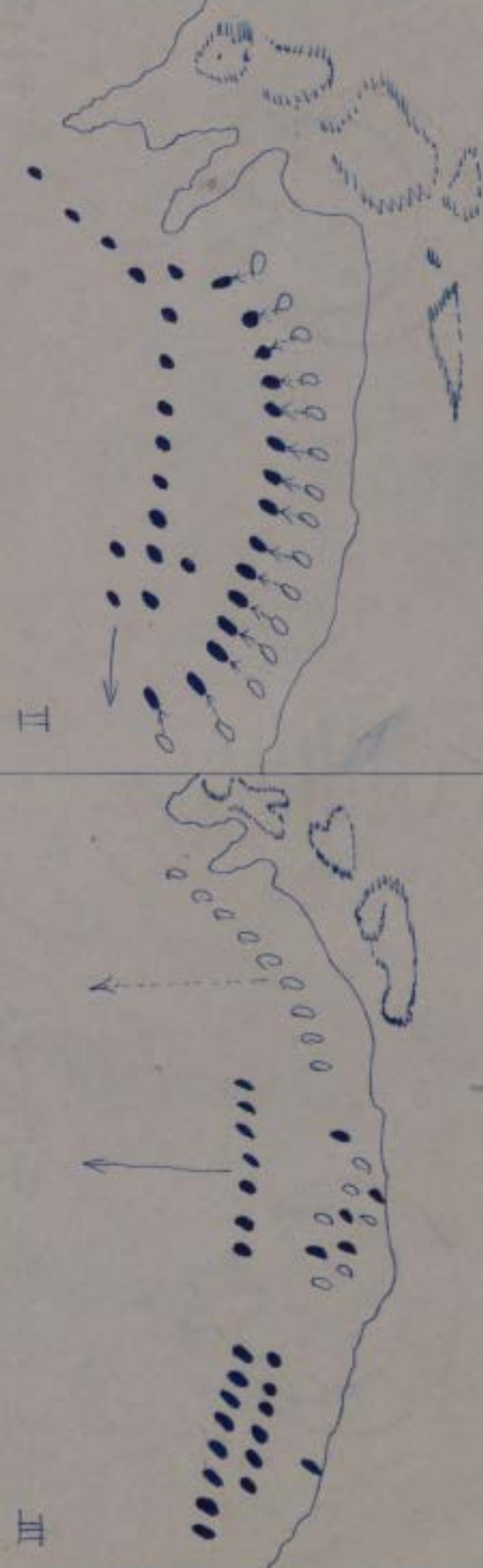
SON

MASKAT MUHAREBESİ (1 EYLÜL — 1553)

0
TÜRK
GEMİLERİ
15
KADIRGA

PORTEKİZ
FİLOSU
12
KALYON
ve
BARÇE
24
KALİTE

PORTEKİZ
FİLOSU
12
KALYON
ve
BARÇE
24
KALİTE

H A Ş I Y E : II

BAHREYİN HAKIMI MURAT SAHA HAKIM KI :

"BUNDAN AKDEM UTBEI ULYAMA NICE DEF'A ADEMIN VARID OLUP ASITANEI DEVLET "
" ASIYAN VE SITTEI SENIYEI SEDRE MEKANIMIZA ARZ UBUDIYET VE AHLAZ VE FERTI "
" RAKIT VE İHTISAS EYLEYENLER ECELDEN SENİN HAKKINDA AVATIF ALIYEI SAHANEM "
"ZUHURA GELUP MEMLEKET VE VILAYETİN SANCAK TARIİYLE İNAYET OLUNUP BERAT "
"SAADET AYAT HUSREVANIM İHSAN OLUNUP OL CEVABINDA OLAN MEMLEKET VE VILAYET "
"VE RIAYA VE BERAYA KI DUHUL VE TECAVUZ OLMUNMAYUP SAYIR DERKAH MUALLAMA "
"ARZ UBUDIYET EYLEYENLER GIBI EYYAM SALTANAT HUMAYUNUMDA ASUDE HAL OLMAK "
"EMRİM OLMUDU . HALYA LAHSA BEYLERBEYİSİ OLAN MUSTAFA SETTEI SAADETIME ARZ "
" VE İLAM ETMEDEN FUZULİ BAZİ UMERİ VE ASAKIRLE TAHT TASARHUFUNDE OLAN "
" CEZİREİ BAHRIYENE GECUP DUHUL VE TECAVUZ EDUP SEN DAHI DEF' MAZARATLARI "
" İCİN BAZİ TEDARİK ÜZERE OLUP VE KUFFAR TARAFINDAN DAHI BERİ CANİPTE OLUP "
" KİTTÜKLERİ KADIRGA VE SAYIR SEFAYİN ALINUP BİLFIİL ASKER İSLAM CEZİREİ "
" MEZKURDA OLDUKLARINI BASRA BEYLERBEYİSİ CANIBİNDEN İLAM OLUNMAKINI BU "
" BABA MUSAHUNİLEYHE BEYBEYİ VE SAYIR ANA MUTABİ'AT EYLEYUP FERMAN HUMA "
"YUNUM OLMADAN UTBEI ULYAMİZ İLE UBUDIYET ÜZERE OLANLARA DUHUL VE TECAVUZ "
"ETTİKLERİ ECELDEN MUCİP AZİL VE MUSTEHAK İTAB OLDUKLARI ECELDEN AZİL OLUNUP "
" YERİNE AHAİR BEYLERBEYİ İRSAL OLUNMAK ÜZERE DİR İLE OLSA SEVALUF AYYAM "
" VE SEVABİK AVAMDAN İLA HAZA İLAH DERGAH SAADET MEDARİMİZA OLAN UBUDIYET "
"VE AHLAS VE RAKİT VE İHTİSASIN MUKTAZASINCA BUYURDİNKİ ZİKR OLUNAN BEYBER "
"BEYİ VE SAYIR BELE OLAN ASAKİR İSLAMİ HER NE TARIKİLE OLUrsa UMEH VE SALİM "
"BERİ CANİNA İRSAL VE İSAL EYLEYE SENİNLE BU MAKULE EMİR SERİFİM OLMADAN "
" DUHUL EDEN EĞER BEYLER BEYİDİR VEEĞER BEYLERDİR AZİL OLUNUP HAKLARINDAN "
"GELİNUP YERLERİNE AHAİR BEYLER BEYİLER VE BEYLER KOLLARUM İRSAL OLUNA KI "
"SAİRLARİNE MUCİP İBRET VAKİ OLUP BİR DAHI BİR FERDİN EĞER LAHSADAĞER "
"AHARDA EMİR HUMAYUNUM OLMADAN SETTEI SAADETİMİLE DAİMA UBUDIYET ÜZERE SABİT "
"KADEM OLAN BEYLER BEYİLERİ KOLLARIM VE SAİR OL CEVABINDA OLAN UMERİ VE "
"SAİR ASAKİR ZAFER KARAYİN İLE YEKDİL VE YEKCEHT OLUP HUSNU İTTİHAS "
"VE İTTİFAKLA DEVLET HUMAYUNUMA MUTEALLİK OLAN UMURDA VE EVVEL CANİBLEHDE "
" OLAN YALİLARA KUFFAR HAKİSARDAN ZARAR VE KEZEND İRİSTİRMEK BABINDA MUAV "
"-VENETTE DEKİKA FEVT ETMEMEĞİ SERMAYEİ İZZET VE SAADET BİLESEN ."

H A Ş I Y E : III

BERAK HANIN GONDERDIGI MEKTUP : MENSEETI FERIDUN . CILT II S 80-81
NAME FERSCE YAZILMISTIR .

HULASATEN DENIYURKI :

SULTAN SULEYMANIN AHMET CAVUS ; GONDERMESINDEN VE KENDISININ YANINA AHMET CAVUSLA BERABER GONDERILEN UC YUZ NEFER YENICERI VE TOP VE SARBZENLERI GONDERDIGINI VE KENDISININ MUHALIFLER UZERINE GAZA YAPTIGINI VE KENDISININ BU HURASANDA OLAN MUHALIFLERI UZERINE YURUYECEGI VE CENETT MAKAMLI ABDULL-ATIF (ABDULAZIZ) HANIN OLDUGUN HILAFET NÜBETI KENDISINE GELDIGINI SÖYLİYOR O DIYORKI (KENDISININ SEMERKANTTA OLAN BIRADERLERI MISKEN OTURUYORLARDI . DİGER SULTANLAR KI DAYUZ KALASI , KUPIN VE KERMENE VE KES VE KURES VE HEZAR DA BAYRAK KALDIRDILAR . İKI SENE ONLAR UZERINE GAZA VE KITAL OLUP , ARTIK MAHZUN HATIR OLDULAR VE AKIBET SEMERKANT SULTANLARI KENDİ TAKSİRLATLARINI DÖNDURMUSLER ; BANA SEMER KANTTA KAIL TAHT ISMARLADILAR .) (VE FIR MEMET SULTAN VE BIRADERLERI KI EDEBSİZLİKLERİ TEMAM OLDU VE FIRAR EDUP , SUDAN-GEÇUP BELHA GITTILER . VE FETH TEMAM OLDU . VE MAVERAUNNEHRİN BUTUN MEML- EKETLERİ ZAPT OLDU ANCAK BİR BUHARA KALDI . FAKAT ONUNDA İLK FIRSATTA FETH OLMASI YAKINDIR . HURASANDAKİ MUHALIFLER UZERINE TEVCİHE BUYURACAGIM . GONDERILEN CAVUSTA BÖYLE MUSAHEDE ETMİSTİR . VE VAZİYET DÜZELİR DÜZELMEZ ELÇİ GÖNDERECEĞİM .) MEELİNDE İDİ MEKTUP . 963 REBİULSANI DE GÖNDERİLMİSTİR

BU MEKTUP HAKKINDA

- 1) MENSEETİ FERIDUN CILT II S 80-81 .
- 2) HAMMER CILT VI S 69 .
- 3) RUZNAMEİ SULEYMANI TETMESİ , NUMERU 47 (HAMMER) .
TETURMESİ

HAŞİYE: IV

(BUHARA HAKIMI SEYİT BURHANIN BERAK HANIN ELCİSİLE VİRLİKTE DERGAH MUALLAYA GÖNDERDİĞİ NAME :) FERSCEDİR .

ODA HULASATEN (EBULGAZİ ABDULLAH BAHADİR HANIN KIZILBASLA OLAN MUKAVELESİNDEN VE NİZAMETTİN AHMET CAVUSUN , EBULGAZİ NEVBUZ AHMET BAHADİRE MURACAAT ETTİĞİNİ DÜYLER . VE BU MÜLAKATTAN İLTİFAT OLDUĞUNU ANLATIR . VE KÜSTAHLIK YAPAN NİZAMETTİN DOST MEMEDİ Kİ EMİRLERİ TARARINDAN İTİMADİ FAKİR DİR . AHMET BAHADİRİ MÜLAZİMETLE GÜNDERMİS OLDUĞUNU VE DESTEĞAH ALEMPENAHLA MUSERREF OLDUĞUN VE MUBAREZETTİN KATLU KOLAY Dİ Kİ CUMLE EMİRLERİN VE MÜLAZİMLERİN ESKİSİDİR . HİZMETE GELUP İSTİD'AYI KEYFİYETİ ARZ ETMİS OLUR VE BUTUN YENİGERİLER BU TARAFI GELMİS VE DÜŞMANLARIN DEF'İNDE ERKEKLİĞİ YERİNE GETİRMİSLERDİR .) DİYE SÖYLER .

MEKTUP 963 SENESİ CEMAZİYÜLSANİ 20 SİNDE BUHARADAN GÜNDERİLMİŞTİ

ثانیاً معروضی رای عالی انکه خواجین و ملاطین قادرالنهر بدفع و رفع آن قوم نابکار توجہ نموده اند بجهت آنست بواسطه تقصیرات بضررت اعلی خاقانی کورریوش و ملا نعت نمی توانستند خود حالا بحمدالله تعالی انحضرت برسر لطف و عنایت آمده اند و طریقہ الماعت انحضرت لازم داشته ایم و دیانتاً بهرم غزاة توجہ می شود اگر عنایت نموده خاطر بطریق امداد و کومل ارسال فرمائید هر آینه ثبوت آن بر دکار دولت آگهی بدو لاحق خواهد شد و الامر اعلی .

SEKLİNDEDİR FERİDUN BEY MESEATİ . II S 83 .

H A S I Y E : V

(SAH TAHMASB DAN SEYDI ALI KAPTAN ILE GELEN NEME SURETI :)

TAHMASB SEYDI ALI REISLE KAZVINDE GÖRÜSMÜŞLER , TAHMASBIN PADİSAHA KİTABET YAZMISTIR . BUNUN BİR KISMINDE DENİYORKİ :

" SEYİT ALI KAPDAN KI EŞ

سیدی علو قاپدان که از افضل خدمت عالی مقام است ، بخدمتی مأمور شده با جمعی از عساکر مصر بحسب مقدرات
الهی بولایت بکرات آمده بعد از استماع خبر فتح ملک بدارالملک جناب حضرت دهلوی رسیده خبر محنته از انتظام
اهوال خبر مال و استقامت ذات بابرکات لازم الا جلال را رسانید و معلوم شد که از آن خلاصه الملک مرخصی شد
بان شرافت مآب در باب توقف تکلیف نشد و عازم آن موهب کشت که محول سلاسل افتاد و محبت کشته بدین
وسیله طریقه احتضاضی را چنانچه شعار محبان فاضل است در ملک موافقت و مخالفت انتظام داده ترقیب
ان و مراد چنان است که از آن جانب نیز کشور ارشاد بمقالید احتضاضی انفتاح پذیرد و ایم الادفات ابواب
مخاطبات و مراسلات مفتوح گشته بنیان رفیع الارکان اتحاد بنوی استحکام یابد که از مشابه خلل و نقصان محروم
و مصون ماند بزاید تصدیع نمیشد اعلام خلافت عز و علا و رایت عدالت عالم را در اطراف خافقین مرتد
و خورشید عظمت و جلال از افق دولت بی زوال طالع و لامع باد بمحمد وآله خیر العباد و بحق النون و الصادق

DIYE SEYİT ALI REİSİN HALAL YİYİCİ OLDUĞUNU GÖSTERMEKTEDİR .
FERİDUN BEY MENSATI II S 71 DEN 72 .